

SUOMEN PANKKI

1959

VUOSIKIRJA

LAATINUT

SUOMEN PANKIN
TALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS

40. VUOSIKERTA

HELSINKI 1960

HELSINKI 1960
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

Nyt julkisuuteen saatettava Suomen Pankin neljäskymmenes vuosikirja on laadittu samojen periaatteiden mukaan kuin edellinenkin vuosikerta. Johdantona on esitetty katsaus Suomen taloudelliseen kehitykseen vuonna 1959. Vuosikirjan toisessa luvussa selvitetään pankin toimintaa viime vuonna. Luvun alussa on yhteenveto pankin vuoden aikana suorittamista luotto- ja valuuttapoliittisista toimenpiteistä. Kolmannessa luvussa selotetaan Suomen suhteita Kansainväliseen Valuuttarahastoon ja Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin. Vuosikirjan lopussa on laajahko taulusto, jossa on esitetty yksityiskohtaisia tietoja taseista ja eri pankkitoimista vuonna 1959 sekä vastaavia tietoja aikaisemmilta vuosilta.

Vuosikirja julkaistaan entiseen tapaan kolmena painoksena, suomen-, ruotsin- ja englanninkielellä. Kirja on laadittu Suomen Pankin taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 1960.

HEIKKI VALVANNE

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

I. Katsaus Suomen taloudellisiin oloihin vuonna 1959

Yleiskatsaus	7
Maatalous	9
Metsätyöt	10
Teollisuus	11
Talonrakennustoiminta	13
Työmarkkinat	14
Ulkomaankauppa	15
Kotimaankauppa	21
Liikenne	21
Rahamarkkinat	22
Maksutase	27
Valtiontalous	29
Hinnat	31
Palkat ja työehtosopimukset	32

II. Suomen Pankki vuonna 1959

1. Luotto- ja valuuttatoimet	34
Luotonanto ja pankin soveltamat korot	34
Kassaobligatioiden termiinkaupat	36
Valuuttakurssit	36
Maksusuoritukset ulkomaille	38
2. Omaisuustase	39
Ensisijainen setelinkate	39
Toissijainen setelinkate	40
Muut varat	42
Liikkeessä olevat setelit	43
Lyhytaikaiset velat	43
Pitkäaikaiset velat	44
Arvonjärjestelytilit ja oma pääoma	45
3. Omaisuustase nettoryhmittäin	45
Kotimainen luotonanto	46
Ulkomainen nettosaatava	47
Nettotase	48
4. Setelinantotase	49
5. Setelit ja kova raha	49
Kultaraha	49
Setelit	50
Kova raha	50

	Sivu
6. Tulostase	52
7. Kassavarat ja kassavaihto	52
8. Suomen Pankin hallinto	53
Eduskunnan pankkivaltuusmiehet	53
Suomen Pankin johtokunta	53

III. Suomen suhteet kansainvälisiin rahalaitoksiin

Kansainvälinen Valuuttarahasto	54
Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki	55

Taulukot: Suomen Pankin toiminta

1. Omaisuustase vuosina 1952—1959	2
2. Erinäisiä tilejä vuosina 1952—1959	10
3. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1955—1959	12
4. Tulostase vuosina 1954—1959	12
5. Liikkeessä oleva setelistö keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1952— 1959	13
6. Liikkeessä oleva setelistö kunkin kuukauden lopussa vuosina 1955—1959	13
7. Setelinanto vuosina 1952—1959	14
8. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1952—1959 lopussa	18
9. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1955—1958	19
10. Setelit ja metallirahat vuonna 1959	19
11. Vaihto eri tileillä vuonna 1959	20
12. Alin diskonttokorko vuosina 1933—1959	20
13. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen positivekselien ja shekkien sekä tili- siirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1956—1959	21
14. Omat varat vuosien 1926—1959 lopussa	22
15. Voittovarojen käyttö vuosina 1926—1959	23
16. Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1959	24
17. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1957—1959	32
18. Avista-myyntikurssit vuosina 1926—1959	34
—————	
Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1959 lopussa	38
Suomen Pankki vuoden 1959 lopussa (henkilöluettelo)	38
—————	

I. KATSAUS SUOMEN TALOUDELLI- SIIN OLOIHIN VUONNA 1959

Yleiskatsaus. Vuonna 1957 alkanut taloudellisen aktiviteetin heikkeneminen päättyi vuoden 1958 jälkipuoliskolla. Vuoden 1959 alussa elpyminen pääsi täyteen vauhtiin. Vuoden alkupuoliskolla olivat yksityinen kulutus ja varastojen kasvu tärkeimmät kotimaiset aktiviteettia elvyttävät tekijät, sillä yksityinen investointitoiminta voimistui vasta vuoden jälkipuoliskolla. Tällöin investointien kasvu oli kuitenkin siksi voimakas, että koko vuoden osalta niiden lisäys muodostui suhteellisesti suuremmaksi kuin kulutuksen kasvu. Muualla maailmassa alkuun päässyt taloudellinen nousukausi aiheutti Suomen vientituotteiden kysynnän jatkuvan vilkastumisen, minkä ansiosta vienti vuoden aikana huomattavasti kasvoi. Aikaisemmasta kehityksestä poiketen kasvu oli tällä kertaa lähinnä volyymin kasvua, sillä vientihinnat olivat alemmat kuin edellisenä vuonna. Kokonaiskysynnän kohoaminen heijastui erittäin voimakkaana tuonnissa. Tavaroiden ja palvelusten tuonnin volyymin suhteellinen lisäys muodostui näet yli kolme kertaa niin suureksi kuin kokonaistuotannon nousu. Tuontihinnoissa tapahtui laskua.

Vuoden 1959 alkukuukausina aktiviteetin elpyminen ei vielä heijastunut virallisiin työttömyyskortistoihin merkittyjen työttömien määrässä. Kun kortistoituu työttömyys oli korkeimmillaan maaliskuun puolivälissä, oli työhön sijoittamattomien lukumäärä 17 200 henkeä, mitä vastaava huippuluku edellisen vuoden maaliskuussa oli 10 100 henkeä. Työllisyyslautakuntien kortistoihin merkittyjen kokonaismäärä oli maaliskuun puolivälissä 99 700 oltuaan vuotta aikaisemmin 78 200. Tämä ns. kortistotyöttömyyden kasvu johtui lähinnä siitä, että vuoden alkukuukausina sekä metsätalouden että talonrakennustoiminnan aktiviteetti pysytteli huomattavasti alhaisemmalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Ennen pitkää taloudellisen aktiviteetin kohoaminen ulottui myös näihin elinkeinoihin, minkä seurauksena työttömien lukumäärän kausiluonteinen kasvu vuoden jälkipuoliskolla oli huomattavasti hitaampaa kuin vuonna 1958. Niinpä kortistoihin oli vuoden lopussa merkitty 54 900 henkeä, mitä edellisen vuoden lopussa vastasi 82 000 henkeä.

Reaalitaloudellinen kehitys vuonna 1959 oli huomattavasti suotuisampi kuin edellisenä vuonna. Kansantuotteen volyyymi lisääntyi 5 % vuoteen 1958 verrattuna. Tuotanto kasvoi erityisen voimakkaasti teollisuuden, talonrakennustoiminnan, liikenteen ja kaupan kohdalla. Sen sijaan maataloudessa ja metsätaloudessa tuotannon nousu muodostui varsin vähäiseksi. Vuoden 1959 aikana tapahtuneelle aktiviteetin vilkastumiselle oli ominaista, että yksityisessä sektorissa tuotanto kohosi huomattavasti enemmän kuin julkisessa sektorissa. Seuraavassa asetelmassa on esitetty ennakoarviot tuotannon volyymin muutoksista sekä koko kansantalouden osalta että eri elinkeinoissa. Asetelmasta havaitaan, miten suhdannenousu voimistui vuoden kuluessa.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Koko vuosi
Maatalous	— 5	— 3	+ 8	+ 6	+ 3
Metsästäys ja kalastus	—	—	—	+ 1	—
Metsätalous	—11	+ 3	+15	+25	+ 1
Teollisuus ja käsityö	— 2	+ 9	+10	+ 9	+ 6
Talonrakennustoiminta	—12	—	+21	+13	+ 7
Maa- ja vesirakennustoiminta	+19	+15	+ 5	—12	+ 6
Liikenne	+10	+12	+ 7	+ 5	+ 9
Kauppa, pankit ja vakuutus toiminta ..	+ 5	+ 8	+ 6	+ 9	+ 7
Julkinen toiminta	+ 4	+ 2	+ 3	+ 2	+ 2
Hotellit ja ravintolat	— 2	+ 3	+ 7	+ 6	+ 3
Muut palveluselinkeinot	+ 2	+ 3	+ 1	+ 3	+ 2
Nettokansantuote	— 1	+ 6	+ 7	+ 8	+ 5

Hintataso pysyi kesään asti vakaana. Vasta loppupuolella vuotta ilmeni lievää hintoihin kohdistuvaa painetta. Joulukuussa tukkuhintaindeksi ja elinkustannusindeksi olivat 2 % korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin.

Vuoden 1959 kuluessa yhteiskunnan likvidiys huomattavasti parani vuoteen 1958 verrattuna, mikä johtui ennen kaikkea ulkomaisten saatavien kasvun johdosta lisääntyneestä keskuspankkirahan tarjonnasta. Tämä ilmenee seuraavasta asetelmasta.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Koko vuosi
Käteismaksuvälinevaranto ...	+11	+13	+16	+18	+15
Nettokansantuotteen arvo ...	+ 2	+ 6	+ 6	+ 9	+ 6

Koska suhdannenäkymät vuoden 1959 alussa vielä olivat varsin epävarmat, pyrki Suomen Pankki vuoden alkupuolella edistämään taloudellisen aktiviteetin nousua sekä parantamaan nimenomaan investointitoiminnan laajentamisen edellytyksiä. Tässä tarkoituksessa Suomen Pankki toimeen-

pani keväällä yleisen korkokannan alentamisen. Lisäksi pyrittiin hankkimaan ulkomaisia luottoja tuotannollisiin tarkoituksiin. Kun rahamarkkinoiden keventyminen ja voimakas luottoekspansio jatkuivat syksyn kuluessa, katsoi Suomen Pankki kuitenkin varovaisuuden luotonannossa aiheelliseksi. Sen vuoksi pankkeja kehoitettiin kohottamaan likvidiyttään myöhemmin ilmaantuvien luotontarpeiden tyydyttämiseksi. Joulukuussa Suomen Pankki muistutti pankkeja tästä kehotuksesta kiristämällä rediskonttaus- ehtoja vuoden 1960 alusta lukien.

Maatalous. Sääolosuhteet olivat kasvukauden aikana suurimmassa osassa maata tyydyttävät, mutta muutamilla alueilla kuivuus ja halla heikensivät satotuloksia. Sadon kokonaismäärä jäi 7 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna ollen nyt 3 601 milj. rehuyksikköä. Korjuukauden edullisten säiden ansiosta saatiin tämä määrä talteen laadultaan parempana kuin edellisenä vuonna, mikä osittain korvasi sadon määrän alentumisen. Koko viljelty peltoala oli 2 626 000 hehtaaria, eli 15 000 hehtaaria suurempi kuin edellisenä vuonna. Kokonaispeltoala ylitti jo hiukan vuoden 1938 tason.

Leipäviljan (rukiin ja vehnän) viljely kasvoi voimakkaasti ja sen sato muodostui 31 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Omavaraisuus rukiin ja vehnän osalta nousi noin 60 %:iin.

	Tärkeimpien viljelyskasvien sadot, milj. kg					
	Vehnä	Ruis	Ohra	Kaura	Peruna	Kuiva peltoheinä
1955	189.7	118.7	262.1	643.8	1 066.9	3 197.2
1956	198.7	123.7	286.4	658.9	1 693.4	3 222.2
1957	176.7	115.2	347.9	698.2	1 255.4	3 672.2
1958	215.2	110.9	406.4	798.5	1 380.7	3 448.7
1959	255.8	173.1	334.1	700.6	1 157.5	3 157.2

Sekä maidontuotanto että lehmäluku jatkoivat kasvuaan. Meijerien vastaanottama maitomäärä kasvoi 10 %. Meijerivoita valmistettiin 82 milj. kiloa eli 10 % enemmän kuin vuonna 1958 ja juustoa 27½ milj. kiloa eli 22 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Sianlihan ja kananmunien tuotanto pysyi suunnilleen ennallaan, mutta naudanlihan tuotannossa tapahtui kasvua 16 %.

Vaikka voin kotimainen kulutus jonkin verran lisääntyi, jouduttiin maasta viemään voita 21½ milj. kiloa eli 4 % enemmän kuin vuonna 1958. Juustonvienti kohosi 18 milj. kiloon eli 20 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Voin maailmanmarkkinahintojen poikkeuksellisen nousun johdosta jäivät vientipalkkiot odotettua pienemmiksi.

Maatalouden hintalain mukaisesti suoritettiin maataloustulon tarkistus syyskuun alusta lukien. Maatalouden hintatoimikunnan laskelman mukaan

kustannukset olivat nousseet 4.2 % ja tulot vähentyneet 0.3 % elokuusta 1958. Tämä edellytti satovuoden 1959/60 hintoja korotettavaksi 4.5 %, mikä merkitsi maataloustulossa yhteensä 6.6 miljardia markkaa. Elokuun 8 päivänä valtioneuvosto vahvisti vehnän takuuhinnaksi 51 markkaa, rukiin takuuhinnaksi 49—54 markkaa sekä maidon, sianlihan ja kananmunien tavoitehinnoiksi 30:27 markkaa, 260 markkaa ja 250 markkaa kilolta, minkä lisäksi eräitä maatalouden tukipalkkioita jonkin verran lisättiin tuotantokustannusten alentamiseksi etenkin halla-alueilla.

Maataloustuotteiden luovutushintaindeksi nousi vuoden 1959 kuluessa 5.4 %.

Metsätyöt. Vuoden 1959 kaupallisten hakkuiden kokonaismäärä oli suunnilleen sama kuin vuonna 1958. Vuoden aikana tapahtui kehityksessä kuitenkin huomattava käänne. Alkupuolella oli hakkuumäärä suhteellisen vähäinen; hakkuukauteen 1958/59 kuuluvien viiden kuukauden aikana jäi hakattu määrä 11 % pienemmäksi kuin vuoden 1958 vastaavina kuukausina. Puunjalostusteollisuuden menekkiä odotusten parannuttua muodostuivat sitä vastoin vuoden loppukuukaudet sangen vilkkaiksi ja hakkuukauteen 1959/60 kuuluvien seitsemän kuukauden aikana saavutettiin 22 % parempi tulos kuin vastaavasti vuonna 1958.

	Kaupalliset hakkuut, 1 000 pm ³		
	1958	1959	Muutos, %
Järeä havupuu	10 740	10 754	+ 0
Järeä lehtipuu	1 527	1 642	+ 8
Kuusipaperipuu	11 147	12 007	+ 8
Mäntypaperipuu	6 556	6 904	+ 5
Kaivospuu	1 285	977	—24
Polttopuu	5 489	4 305	—22
Muu puutavara	1 237	1 511	+22
Yhteensä	37 981	38 100	+ 0.3

Asetelma osoittaa, että kokonaishakkuumäärän kasvun ehkäisi nimenomaan polttopuun hankinnan jyrkkä väheneminen. Polttopuun hakkuut eivät vuonna 1959 olleet puoltakaan siitä, mitä ne olivat olleet vuonna 1957, jolloin hakkuumäärä tosin selvästi ylitti kulutuksen. Paperipuun hakkuumäärien lisäys on seurausta paperi- ja massateollisuuden tuotannon jatkuvasta kasvusta. Järeän lehtipuun hakkuiden lisääntyminen taas osoittaa vaneriteollisuuden olevan nousemassa aikaisempien vuosien lamatilasta.

Hakkuumäärien pysyessä ennallaan oli metsätyövoiman määrä keskimäärin hieman pienempi kuin vuonna 1958. Vuonna 1959 tehtiin kaikissa tilastoiduissa metsätyöissä 16.4 miljoonaa työpäivää, kun vastaava luku

vuonna 1958 oli 16.6 miljoonaa. Hakkuiden osalta luvut olivat 9.0 miljoonaa vuonna 1959 ja 8.8 miljoonaa työpäivää vuonna 1958. Lukujen vertailukelpoisuutta kuitenkin haittaa vuonna 1959 tapahtunut tilastoinnin tehostuminen, mikä tekee tämän vuoden luvut suhteellisesti suuremmiksi kuin vuoden 1958 luvut. Metsätyövoiman huippu saavutettiin tammikuun lopussa, jolloin työvoimamäärä oli 130 000 eli 21 000 pienempi kuin vuonna 1958. Joulukuun lopussa taas metsätyövoiman määrä oli 124 000, mikä oli 26 000 enemmän kuin edellisenä vuonna.

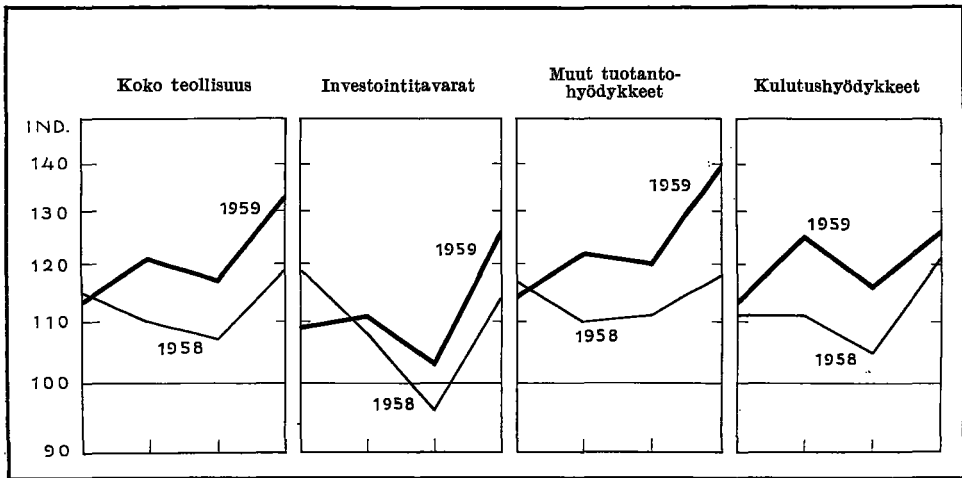
Teollisuus. Teollisuustuotannon volyyymi-indeksin mukaan oli tuotannon määrä kertomusvuonna 7 % suurempi kuin edellisenä vuonna ja 3 % suurempi kuin vuonna 1957, jolloin saavutettiin aikaisempi tuotantoennätys.

	Eräiden teollisuushaarojen kehitys, 1954 = 100		
	1958	1959	Muutos, %
Investointitavarat	109	112	+ 3
Muut tuotantohyödykkeet	115	124	+ 8
Kulutustavarat	111	120	+ 8
Kaivannaisteollisuus	129	144	+ 12
Tehdasteollisuus	110	119	+ 8
Puuteollisuus	88	99	+ 13
Paperiteollisuus	135	146	+ 8
Metalliteollisuus	107	113	+ 6
Tekstiiliteollisuus	100	117	+ 17
Kenkä-, vaatetus- ja ompeluteollisuus	106	123	+ 16
Nahka-, nahkateos- ja kumiteollisuus	93	96	+ 3
Kemian teollisuus	127	132	+ 4
Savi-, lasi- ja kivenjalostusteollisuus	95	106	+ 12
Koko teollisuus	113	121	+ 7

Kulutustavarateollisuudessa oli tuotannon kasvu hie- man suurempi kuin koko teollisuudessa. Kulutustavarateollisuuden johto- asema tuotannon kasvussa oli selvin kahden ensimmäisen neljänneksen aikana, jolloin muilla teollisuuden aloilla kasvu oli vielä suhteellisesti hitaampaa. Kahden viimeisen neljänneksen aikana kulutustavarateolli- suuden kasvu hidastui samalla, kun muilla aloilla kasvuvauhti parani. Vuoden viimeisellä neljänneksellä oli kulutustavaroiden tuotannon kasvua osoittava luku jo huomattavasti alhaisempi kuin koko teollisuustuotannon kasvuprosentti. Kaikki kulutustavarateollisuuden alat osoittivat vuoden aikana tuotannon kasvua. Erityisen voimakasta oli nousu tekstiiliteolli- suudessa sekä kenkä-, vaatetus- ja ompeluteollisuudessa.

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI NELJÄNNESVUOSITTAIN, 1954=100

Log.ast

Seuraavassa asetelmassa on esitetty koko teollisuuden, kulutushyödykkeiden sekä eräiden lähinnä kulutustavara-teollisuuteen luettavien tuotannonhaarojen tuotannon muutokset.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Koko vuosi
Koko teollisuus	-2	+10	+9	+12	+7
Kulutustavarat	+2	+13	+10	+8	+8
Elintarviketeollisuus	+2	+12	+4	+7	+7
Juomia valmistava ja tupakkateoll.	+5	—	+10	+2	+7
Tekstiiliteollisuus	+3	+26	+28	+19	+17
Kenkä-, vaatetus- ja ompeluteoll. . .	+9	+22	+20	+14	+16
Nahka-, nahkateos- ja kumiteollisuus	-4	+11	+12	-4	+3

Investointitavaroiden tuotantomäärien kasvu muodostui huomattavasti pienemmäksi kuin muiden teollisuustuotteiden keskimäärin. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä oli investointitavaroiden tuotannon taso vielä huomattavasti edellisen vuoden vastaavan neljänneksen alapuolella. Tämän jälkeen tuotanto saavutti ja ohitti edellisen vuoden määrät ja viimeisen neljänneksen aikana osoittivat investointitavaroiden tuotantoluvut lähes yhtä suurta kasvua edellisvuodesta kuin koko teollisuuden keskimäärin.

Muiden tuotantohyödykkeiden tuotanto puolestaan kasvoi hieman enemmän kuin koko teollisuuden tuotanto. Vuoden viimeisellä neljänneksellä oli tämän ryhmän kasvu edellisestä vuodesta huomattavasti suurempi kuin koko teollisuudessa.

Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto kohosi 10 % suuremaksi kuin vuonna 1958. Vielä ensimmäisellä neljänneksellä oli tuotanto sekä puu- että paperiteollisuudessa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Toisesta neljänneksestä lähtien alkoi tuotannon volyyymi vuoden 1958 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna voimakkaasti nousta, nousun ollessa viimeisen neljänneksen aikana erityisesti puuteollisuudessa huomattavan suuri.

Seuraava asetelma osoittaa investointitavaroiden ja muiden tuotantohyödykkeiden sekä eräiden, lähinnä niihin luettavien tuotannonhaarojen tuotannossa tapahtuneet muutokset.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Koko vuosi
Investointitavarat	— 8	+ 3	+ 7	+11	+ 3
Muut tuotantohyödykkeet	— 3	+11	+ 8	+14	+ 9
Kaivannaisteollisuus	+ 4	+11	+17	+15	+12
Kemian teollisuus	— 2	+ 9	+ 7	+ 4	+ 4
Savi-, lasi- ja kivenjalostusteollisuus..	— 7	+20	+ 8	+ 9	+12
Metallien perusteollisuus	+ 2	+22	+29	+20	+17
Metallituoteteollisuus	—10	+ 3	+13	+14	+ 5
Koneteollisuus	— 5	+ 7	+10	+10	+ 5
Sähköteknillinen teollisuus	— 5	+23	+28	+25	+17
Kulkuneuvoteollisuus	—11	— 1	+ 3	+ 7	— 1
Puuteollisuus	— 4	+14	+13	+26	+13
Paperiteollisuus	— 3	+15	+ 8	+14	+ 8

Talonrakennustoiminnan aktiviteetti vilkastui voimakkaasti vuoden 1959 aikana. Myönnettyjen rakennuslupien määrä ylitti heti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavan määrän 24 %:lla; kaupungeissa ja kauppaloissa kasvu oli 54 %. Rakennuslupien ennakoima aktiviteetin kasvu alkoi näkyä rakennustoiminnan volyyymissa vasta vuoden puolivälin jälkeen. Kolmannen neljänneksen aikana talonrakennustoiminnan volyyymi Tilastollisen päätoimiston laskelman mukaan ylitti edellisen vuoden vastaavan määrän 21 %:lla ja neljännellä neljänneksellä 13 %:lla. Vuoden alkupuoliskolla sitä vastoin rakennustoiminta pysytteli edellisen vuoden tasolla tai sen alapuolella. Koko vuoden volyyymi ylitti edellisen vuoden 7 %:lla.

Rakennustoiminnan vilkastuminen keskittyi etupäässä kaupunkeihin ja kauppaloihin. Erityisen voimakas kasvu oli liike- ja teollisuusrakennuksissa, joiden rakenteilla oleva määrä oli vuoden lopussa lähes kaksinkertainen edellisen vuoden loppuun verrattuna vuoden aikana myönnettyjen rakennuslupien määrän ollessa runsaasti kaksinkertainen.

	Rakennustoiminta vuonna 1959					
	Valmistuneet		Keskeneräiset ¹		Rakennusluvut	
	milj.m ³	muutos, %	milj.m ³	muutos, %	milj.m ³	muutos, %
Asuinrakennukset	8.36	— 1	6.40	—11	8.63	+ 2
Maatalousrakennukset	3.42	+11	2.62	—11	3.61	+ 10
Liike- ja teollisuusrakennukset	4.50	+26	4.91	+93	7.28	+104
Julkiset rakennukset	2.39	—18	2.83	— 4	1.87	+ 11
Muut	1.18	— 6	0.55	— 5	1.25	+ 3
Yhteensä	19.85	+ 3	17.31	+ 7	22.64	+ 25
Siitä:						
maalaiskunnat	10.06	+ 1	8.57	— 2	10.91	+ 14
kaupungit ja kauppalat ...	9.79	+ 5	8.74	+17	11.73	+ 37

Työmarkkinat. Työllisyys, joka vuosina 1957 ja 1958 oli ollut laskusuunnassa, alkoi parantua vuoden 1959 aikana. Tilastollisen päätoimiston laskelman mukaan kokonaistyöllisyys vuonna 1959 oli 1 759 900 henkeä, kun vastaava luku vuonna 1958 oli 1 729 300 ja vuonna 1956, jolloin saavutettiin huippu 1 768 000. Työllisyys parani kaikissa muissa elinkeinoissa paitsi maataloudessa ja metsätaloudessa. Metsätaloudessa vientimarkkinoiden parantumisen aiheuttama työllisyyden lisäys tapahtui vasta vuoden jälkipuoliskolla eikä se ehtinyt korottaa vuoden keskimääräistä työllisyyttä vuoden 1958 yläpuolelle; maatalouden työllisyys taas ei ole suoranaisesti riippuvainen taloudellisen aktiviteetin muutoksista.

Seuraava asetelma osoittaa työllisyyden vuosina 1958 ja 1959 sekä sen jakautumisen elinkeinoittain Tilastollisen päätoimiston suorittaman ennakkolaskelman mukaisesti.

	Työllisyys, 1 000 henkeä		
	1958	1959	Muutos, %
Maatalous	408.1	401.0	—2
Metsätalous	127.4	124.8	—2
Teollisuus ja käsityö	427.3	444.2	+4
Talonrakennustoiminta	89.6	93.7	+5
Maa- ja vesirakennustoiminta	94.5	99.8	+6
Muu rakennustoiminta	25.2	26.7	+6
Liikenne	118.6	123.3	+4
Kauppa, pankit, vakuutus	184.6	188.0	+2
Julkinen toiminta	130.9	134.1	+3
Muut palvelukset	123.1	124.3	+1
Yhteensä	1 729.3	1 759.9	+2

Kortistoitu työttömyys saavutti vuoden alkupuolella korkeimmat sodanjälkeiset määränsä. Maaliskuun puolivälissä oli työllisyyslautakuntien kortistoihin merkitty 99 700 henkilöä, mikä oli 21 500 henkeä enemmän kuin vuoden 1958 huippu. Kevätkaudella oli työttömyyslukujen kausiluonteinen supistuminen nopeampaa kuin edellisenä vuonna ja kesäkuun

¹ Ilman Helsinkiä.

ensimmäisellä viikolla kortistotyöttömyyden määrä supistui pienemmäksi kuin vuonna 1958. Syksyllä kortistojen kasvu oli hitaampaa kuin vuonna 1958 ja vuoden vaihteessa oli kortistoihin merkittyjen lukumäärä 54 900, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 82 000. Supistus oli siten 34 %.

Niinkuin tavallista, suurin osa työttömiksi rekisteröidyistä voitiin sijoittaa valtion ja kuntien järjestämiin työttömyystöihin. Keskimääräinen työhönsijoitusprosentti oli 85 ja siten kokonaan työtä vailla olevien määrä vuoden aikana oli keskimäärin 7 100 koko kortistotyöttömyyden ollessa keskimäärin 47 400. Vuonna 1958 vastaavat luvut olivat 8 700 ja 50 600.

Syy kortistotyöttömyyden laajuuteen vuoden alkukuukausina oli suurimmaksi osaksi metsätöiden vähenemisessä. Helmikuun lopussa oli metsätyövoiman määrä 20 000 pienempi kuin vuonna 1958, mikä melko tarkoin vastaa työttömyyskortistoissa tapahtunutta kasvua.

Marraskuun lopussa vallinneen tilanteen mukaan oli työllisyysviranomaisten kortistoihin merkityistä 64 % toiminut aikaisemmin maatalouden, metsätalouden ja uiton sekä maa- ja vesirakennustoiminnan piirissä. Tässä ryhmässä tapahtunut työttömyyden väheneminen vastaavaan ajankohtaan vuonna 1958 verrattuna oli vain 22 %, kun se muissa elinkeinoissa oli 49 % ja koko kortistotyöttömyyden osalta 34 %. Melkein puolet, eli 43 % kaikista kortistoihin ilmoittautuneista oli joutunut työttömiksi valtion tai kuntien töistä.

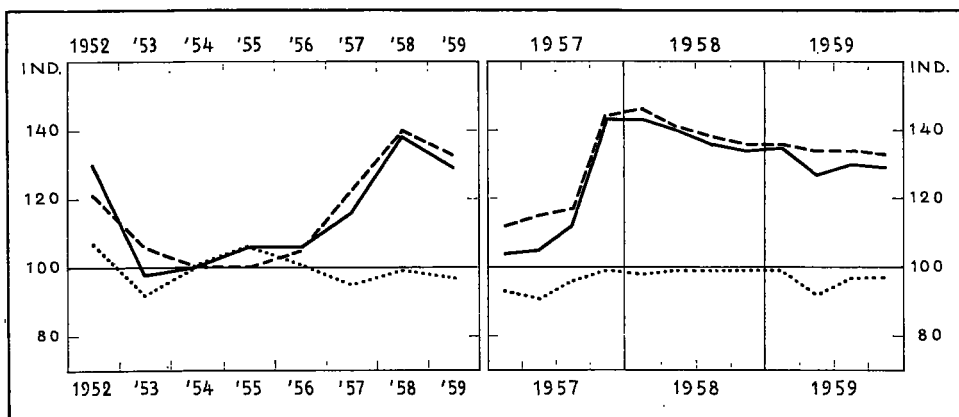
Ulkomaankauppa. Kansainvälinen taloudellinen ekspansio kuvastui vuonna 1959 selvästi Suomen ulkomaankaupasta. Sekä vienti että tuonti kasvoivat varsin voimakkaasti ja kertomusvuonna saavutettiin ulkomaankaupan arvon ja volyymin uudet enrätysluvut. Ulkomaankaupan hintojen kehitys osoitti sitä vastoin lievää laskusuuntaa.

Kansainvälisen kysynnän elpyminen oli selvimmin havaittavissa sahatavaran kohdalla. Sahatavaran vientikysynnän vahvistuminen johtui toisaalta ostajamaissa tapahtuneesta rakennustoiminnan vilkastumisesta, toisaalta taas siitä, että vuoden 1958 suhdannetaantumana aikana pienentyneitä sahatavaravarastoja oli ryhdyttävä lisäämään. Lisäksi on syytä viitata vuoden 1957 devalvaatioon, joka ratkaisevasti paransi suomalaisten viejien kilpailukykyä. Suomen sahatavaran vienti kasvoikin huomattavasti enemmän kuin muiden maiden.

Ostajamaissa tapahtuneen rakennustoiminnan vilkastumisen ansiosta myöskin vanerin ja rakennuslevyjien kysyntä vahvistui. Myös selluloosa- ja paperiteollisuustuotteiden vienti kasvoi.

Vuoden alkupuolella ei viennin lisääntyminen vaikuttanut kovin paljon taloudelliseen aktiviteettiin, koska lisäys tapahtui varastojen kustannuksella. Sitä vastoin vuoden jälkipuoliskolla oli vilkastuneella vientikysynnällä selvästi elvyttävä vaikutus tuotantoon, erityisesti metsätöihin.

VIENTI- JA TUONTIHINNAT SEKÄ VAIHTOSUHDE, 1954=100

— Vientihinnat (fob)
 - - - - - Tuontihinnat (cif)
 ..... Vaihtosuhte

Parantunut taloudellinen aktiviteetti nosti luonnollisesti myös tuontikysyntää. Kotimaisen sijoitustoiminnan vilkastuminen muutti lisäksi tuonnin rakennetta. Niinpä valmiiden investointitavaroiden tuonti kasvoikin suhteellisesti eniten. Raaka-aineiden tuonnin kasvuun oli lisäksi syynä myös pyrkimys varastojen täydentämiseen.

Tuonnin arvo kasvoi kertomusvuonna suhteellisesti enemmän kuin viennin arvo ja yliti miltei samaan lukuun kuin vienti. Kauppatase oli siten tasapainossa. Vuonna 1958 kauppataseen ylijäämä oli ollut 14.6 miljardia markkaa.

Ulkomaankaupan hintojen kehitys vuosien 1952—1959 aikana ilmenee yllä olevasta kuviosta. Yksikköarvoindeksit (1954 = 100) olivat kertomusvuonna seuraavat (suluissa vuoden 1958 indeksit): vienti 130 (138), tuonti 133 (140). Vuoden 1958 viimeisen neljänneksen ja kertomusvuoden vastaavan neljänneksen välisenä aikana alenivat metsätaloustuotteiden hinnat 9 %, metalli- ja konepajateollisuustuotteiden 6 % ja paperiteollisuustuotteiden hinnat 4 %. Maataloustuotteiden hinnat taas nousivat 33 % ja puuteollisuustuotteiden hinnat 2 %. Tuonnin kaikkien pääryhmien hintaindeksit laskivat kertomusvuoden aikana. Suurin lasku tapahtui maatalouden raaka-aineiden hinnoissa, nimittäin 7 %; huomattava oli myös valmiiden kulutustavaroiden hintojen 4 %:n lasku.

Kun keskimääräiset vientihinnat alenivat vuoden 1958 hintoihin verrattuina 6 % keskimääräisten tuontihintojen laskiessa vain 5 %, heikkeni ulkomaankaupan vaihtosuhte vuoden 1958 luvusta 99 lukuun 98 eli yhden prosentin.

Ulkomaankaupan arvon kehitystä viimeisten neljän vuoden aikana kuvaa seuraava asetelma.

	Vienti (fob)	Tuonti (cif)	Koko kauppa- vaihto miljardia markkaa	Viennin (+) tai tuonnin (—) enemmyys
1956	178.0	203.5	381.5	—25.6
1957	212.4	227.9	440.3	—15.5
1958	247.9	233.3	481.2	+14.6
1959	267.3	267.3	534.6	+0.0

Sekä viennin että tuonnin arvo oli kertomusvuonna suurempi kuin koskaan aikaisemmin. Vuodesta 1958 viennin arvo kasvoi 8 % ja tuonnin 15 %.

Viennin arvon jakaantuminen pääryhmittäin ilmenee seuraavasta asetelmasta.

	1956	1957	1958	1959	Muutos v:sta 1958 v:een 1959 %
		miljardia	markkaa		
Vienti (fob)	178.0	212.4	247.9	267.3	+8
Maataloustuotteet	6.2	10.2	10.7	14.9	+39
Metsätaloustuotteet	17.3	17.1	19.3	16.3	—16
Puuteollisuustuotteet	40.5	48.3	57.8	63.7	+10
Paperiteollisuustuotteet	81.8	97.6	115.2	117.0	+2
Metalli- ja konepajat	25.1	30.4	34.0	44.1	+30
Muut tavarat	7.1	8.8	10.9	11.3	+4

Koko viennin arvosta oli maataloustuotteiden osuus 6 %, metsätaloustuotteiden 6 %, puuteollisuustuotteiden 24 %, paperiteollisuustuotteiden 44 %, metalli- ja konepajateollisuuden 16 % ja muiden tavaroiden 4 %. Puun ja puunjalostustuotteiden osuus koko viennin arvosta oli siis 74 % oltuaan edellisenä vuonna 78 %.

Viennin volyymi kasvoi kertomusvuonna vielä voimakkaammin kuin viennin arvo. Koko vuoden viennin volyymi-indeksi 131 (1954 = 100) oli 14 % korkeampi kuin vuoden 1958 indeksi ja se ylitti 12 prosentilla edellisen ennätysvuoden 1957 volyymin.

Paperiteollisuustuotteiden viennin volyymi nousi 9 % vuodesta 1958. Erityisen voimakkaasti kasvoi voimapaperin, kuitulevyjen ja sulfaattiselluloosan vienti. Kysynnän vilkastumisen ansiosta voitiin voimapaperin tuotannon rajoituksia supistaa ja vuoden 1959 lopussa luovuttiin pohjoismaisten viejien kesken sovituista selluloosan tuotantorajoituksista kokonaan. Sitä vastoin sanomalehtipaperin osalta jatkuivat menekkivaikeudet edelleen; viennin volyymi supistui edellisestä vuodesta 2 % ja tuotantokapasiteetista jäi huomattava osa käyttämättä. Myös puuhiokkeen vientimäärä pienentyi.

	Yksikkö	Tärkeimmät vientitavarat		Vienti	
		Tuotanto			
		1959	Muutos, %	1959	Muutos, %
Pyöreä puutavara	1 000 m ³	..	..	3 812	— 1
Sahatavara	1 000 std	1 072	+ 9	950	+ 25
Vaneri	1 000 m ³	348	+22	296	+ 24
Puuhioke (myyntiin)	1 000 tn	124	—12	139	— 3
Sulfiittiselluloosa	1 000 tn	1 053	— 3	770	+ 6
Sulfaattiselluloosa	1 000 tn	1 095	+12	549	+ 15
Sanomalehtipaperi	1 000 tn	633	+ 3	576	— 2
Voimapaperi (ei kraftliner) ..	1 000 tn	283	+30	219	+ 35
Muut paperilaadut	1 000 tn	343	+ 3	272	+ 19
Kuitulevyt	1 000 tn	165	+19	110	+ 33
Kartonki ja pahvi (myös kraft- liner)	1 000 tn	450	+ 7	317	—
Kupari ja kupariteokset	tn	..	..	15 981	— 12
Sähkökoneet ja kojeet	milj. mk	..	..	3 137	+139
Muut koneet ja laitteet	milj. mk	..	..	14 919	+ 48
Alukset (yli 19 ntn)	1 000 btn	..	..	199	+ 16
Voi	tn	82 194	+10	21 431	+ 4
Juusto	tn	27 629	+22	17 850	+ 20

Puuteollisuustuotteiden vientimäärä nousi edellisestä vuodesta peräti 20 %. Sahatavaran viennin määrä oli 25 % edellisen vuoden määrää suurempi ja saavutettu volyyymi, 950 000 std, oli uusi sodanjälkeinen ennätys. Vanerin vienti kasvoi 24 %.

Kaikista viennin pääryhmistä suhteellisesti eniten kasvoi metalli- ja konepajateollisuuden tuotteiden viennin volyyymi. Edellisestä vuodesta nousu oli kokonaista 30 % ja tämä oli lähinnä Neuvostoliittoon ja Kiinaan tapahtuneiden toimitusten ansiota.

Myös maataloustuotteiden viennin määrä kasvoi huomattavasti, nimitäin 21 % vuodesta 1958. Tämä johtui ennen muuta juuston viennin lisäyksestä. Metsätaloustuotteiden viennin määrä supistui 3 %.

Tuonnin arvон jakaantuminen pääryhmittäin on esitetty seuraavassa asetelmassa.

	1956	1957	1958	1959	Muutos v:sta 1958 v:een 1959 %
Tuonti (cif)	208.5	227.9	233.3	267.3	+15
Raaka-aineet ja tuotantotar- vikkeet	104.3	117.4	119.5	133.8	+12
Poltto- ja voiteluaineet	27.4	40.3	32.6	28.1	—14
Valmiit investointitavarat ...	43.4	41.3	48.8	67.7	+39
Valmiit kulutustavarat	28.4	28.9	32.4	37.7	+17

Koko tuonnin arvosta oli raaka-aineiden ja tuotantotarvikkeiden osuus 50 %, poltto- ja voiteluaineiden 11 %, valmiiden investointitavaroiden 25 % ja valmiiden kulutustavaroiden 14 %. Kuten edellä jo mainittiin,

tuonnin rakenne muuttui siten, että valmiiden investointitavaroiden osuus kasvoi taloudellisen aktiviteetin voimistuessa. Poltto- ja voiteluaineiden tuonnin osuus koko tuonnista taas pienentyi aikaisempina vuosina suoritettujen varastohankintojen ja keskimääräistä voimakkaamman hintojen laskun johdosta.

Tuonnin volyymin kasvu oli 20 %, mikä oli enemmän kuin arvon lisäys. Valmiiden investointitavaroiden tuonnin määrä nousi 40 %, valmiiden kulutustavaroiden 22 % ja raaka-aineiden ja tuotantotarvikkeiden 20 %, kun taas poltto- ja voiteluaineiden tuonnin volyyymi supistui 6 %.

	Yksikkö	Tärkeimmät tuontitavarat		Muutos, %
		1958	1959	
Vehnä ja ruis	1 000 tn	384	406	+ 6
Kahvi, paahtamaton	tn	31 377	33 603	+ 7
Sokeri	1 000 tn	149	138	— 7
Tupakka, valmistamaton	tn	4 793	5 386	+12
Syötävät rasvat	tn	15 329	14 683	— 4
Villa	tn	4 579	4 926	+ 8
Puuvilla	tn	15 295	17 985	+18
Villa- ja puuvillatuotteet	tn	3 678	4 495	+22
Kumi ja kumituotteet	tn	13 359	17 109	+28
Kemikaalit ja lääkkeet	1 000 tn	255	279	+ 9
Väkirehut	1 000 tn	57	50	—12
Lannoitteet	1 000 tn	414	480	+16
Kivihili ja koksi	1 000 tn	2 225	2 658	+19
Kivennäisöljyt, bensiini yms.	1 000 tn	1 973	1 872	— 5
Rauta ja teräs	1 000 tn	330	574	+74
Sähkökoneet ja laitteet	milj. mk	11 938	14 645	+23
Muut koneet ja laitteet	milj. mk	26 086	33 474	+28
Autot ja niiden alustat	kpl	21 783	31 217	+43
Traktorit	kpl	8 434	11 491	+36

K a u p p a v a i h d o n jakaantuminen k u u k a u s i t t a i n ilmenee seuraavasta asetelmasta.

1959	Vienti	Tuonti	Viennin (+) tai
			tuonnin (—) enemmyys
miljardia markkaa			
Tammikuu	16.2	19.4	—3.2
Helmikuu	15.0	19.3	—4.3
Maaliskuu	16.5	18.4	—1.9
Huhtikuu	20.2	21.8	—1.6
Toukokuu	19.5	20.8	—1.3
Kesäkuu	27.3	22.4	+4.9
Heinäkuu	28.3	19.7	+8.6
Elokuu	22.2	20.1	+2.1
Syyskuu	26.8	23.1	+3.7
Lokakuu	25.7	24.0	+1.7
Marraskuu	24.9	27.0	—2.1
Joulukuu	24.7	31.3	—6.6
Yhteensä	267.3	267.3	+0.0

Vuoden alkupuoliskon kauppataseen kausiluonteinen alijäämä, joka vielä vuonna 1957 oli 22.0 mrd ja vuonna 1958 9.4 mrd, on jatkuvasti supistunut ja oli kertomusvuonna enää 7.4 mrd markkaa. Lokakuun loppuun mennessä oli aikaisempien vuosien kaltainen kausikehitys johtanut kauppataseen 8.7 miljardin markan suuruiseen ylijäämään. Tuonnin arvo kasvoi kuitenkin marras- ja joulukuussa erittäin voimakkaasti — marraskuussa 13 % ja joulukuussa 16 % edellisen kuun tuonnin arvoihin verrattuna — ja niinpä koko vuoden viennin ja tuonnin arvot olivatkin yhtä suuret.

U l k o m a a n k a u p a n jakaantuminen **a l u e i t t a i n** käy ilmi seuraavasta asetelmasta.

	Vienti, %			Tuonti, %		
	1957	1958	1959	1957	1958	1959
Punta-alue	24.8	25.6	26.7	18.4	17.9	16.3
Muut OEEC-maat	33.4	37.5	36.5	38.5	45.2	49.4
Itäryhmän maat	29.4	24.8	23.5	30.6	25.6	24.5
Yhdysvallat ja Kanada	5.1	4.7	5.9	5.7	5.5	5.4
Latinalainen Amerikka	4.8	4.5	4.9	5.1	4.4	3.5
Muut maat	2.5	2.9	2.5	1.7	1.4	0.9

Viennin jakaantumisessa eri valuutta-alueiden kesken ei tapahtunut mainittavia muutoksia. OEEC-maiden osuus koko viennistämme oli 63 %, eli miltei täsmälleen sama kuin edellisenäkin vuonna. OEEC-maista tapahtuneen tuonnin osuus sen sijaan hieman kasvoi, nimittäin vuoden 1958 63 %:sta 66 %:iin. Itäryhmän maista ja Latinalaisesta Amerikasta tapahtuneen tuonnin osuuksissa tapahtui vähennystä.

Englanti säilytti edelleen asemansa huomattavimpana vientimaanamme. Vientimme Englantiin kasvoi 14 % vuodesta 1958 ja sen suhteellinen osuus koko viennistä oli 23 %. Toisena oli Neuvostoliitto, jonka osuus oli 17 % ja kolmantena Länsi-Saksa, osuus viennistä 11 %. Vienti Länsi-Saksaan kasvoi edellisestä vuodesta 8 %. Varsin voimakkaasti kasvoi vienti USA:han ja Hollantiin. USA:n kohdalla oli lisäys 34 % ja Hollannin kohdalla 31 %.

Tuonnin maittaisessa jakaantumisessa tapahtui joitakin muutoksia. Tuontimaista Länsi-Saksa ohitti Neuvostoliiton, jonka osuus koko tuonnista on tähän saakka ollut suurin. Tuonti Länsi-Saksasta oli 17.9 % koko tuonnin arvosta, Neuvostoliiton osuus oli 17.8 % ja kolmanneksi suurimman tuontimaan, Englannin osuus 16 %. Tuonti Länsi-Saksasta kasvoikin varsin voimakkaasti eli 24 %. Tuonti Sveitsistä kasvoi suhteellisesti kaikkein eniten, nimittäin 56 %. Tuonnin arvon lisäys edellisestä vuodesta oli Hollannin kohdalla 31 %, Ranskan kohdalla 26 % ja Ruotsin kohdalla 27 %.

Joulukuun viimeisenä päivänä 1959 päättyi Suomen ja Ranskan välillä maaliskuun 28 päivänä 1956 tehdyn maksusopimuksen voimassaoloaika

ja vuoden 1960 alusta lukien suoritetaan maksut Suomen ja frangialueen välillä vaihdettavissa valuutoissa.

Tuonnin liberalisointia jatkettiin vuoden 1959 lopussa laajentamalla vapaalista-alueita siten, että kuluvaan vuoteen 1959 kuuluvat myös Ranska ja sen merentakaiset alueet sekä Amerikan Yhdysvallat ja Kanada.

Kotimaankauppa. Kaupan aktiviteetti mitattuna kaupan nettokansantuotososuudella nousi 8% vuonna 1959 vuoteen 1958 verrattuna. Vuonna 1958 se laski 5% edelliseen vuoteen verrattuna. Aktiviteetti oli tasaisesti korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden aikana, kuten seuraavasta asetelmasta käy ilmi.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				Koko vuosi
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	
Kotimaan kaupan nettotuotos	+7	+8	+7	+9	+8

Seuraavassa asetelmassa esitetään tukkukaupan ja vähittäiskaupan myynnin volyymin kehitys neljännesvuosittain. Tilaston peittävyys tukkukaupan osalta on 65—70% ja vähittäiskaupan osalta noin kolmannes (osuustoiminnalliset liikkeet).

	Kotimaankaupan volyymi, 1954 = 100						
	1958	Tukkukauppa			Vähittäiskauppa		
		1959	Muutos, %	1958	1959	Muutos, %	
I neljännes	95	104	+ 9	93	97	+ 4	
II »	108	123	+14	110	122	+11	
III »	115	122	+ 6	113	126	+12	
IV »	118	131	+11	129	139	+ 8	
Koko vuosi	109	121	+11	111	121	+ 9	

Tukkukaupan myynnin arvo puolestaan nousi vuoden aikana 11% ja vähittäiskaupan myynnin arvo 7%. Myynnin arvo kasvoi poikkeuksetta kaikilla vähittäiskaupan aloilla. Voimakkain kasvu esiintyi rauta-, sähkö- ja urheiluvälinekauppojen myynnissä, jossa se oli 22%. Apteekkien myynnin arvo nousi 15%.

Liikenne. Alustavien kansantulolaskelmien mukaan liikenteen nettotuotannon määrä vuonna 1959 oli 9% suurempi kuin vuonna 1958.

Seuraava asetelma osoittaa koko liikenteen sekä sen alaryhmien volyymin kehityksen vuonna 1959.

	Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, %				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Koko vuosi
Koko liikenne	+10	+12	+ 7	+ 5	+ 9
Laivaliikenne	+21	+14	— 4	+ 2	+ 5
Autoliikenne	+15	+15	+12	+ 2	+14
Rautatieliikenne	— 5	+ 7	+ 7	+ 6	+ 4

Liikenteen kokonaisaktiiviteetti oli koko vuoden 1959 ajan vilkkaampi kuin vuotta aikaisemmin. Nousu oli huomattavin ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä, mikä lähinnä johtunee siitä, että vertailuvuoden jälkipuoliskolla toiminta-aste oli tuntuvasti korkeampi kuin vuoden alkupuolella.

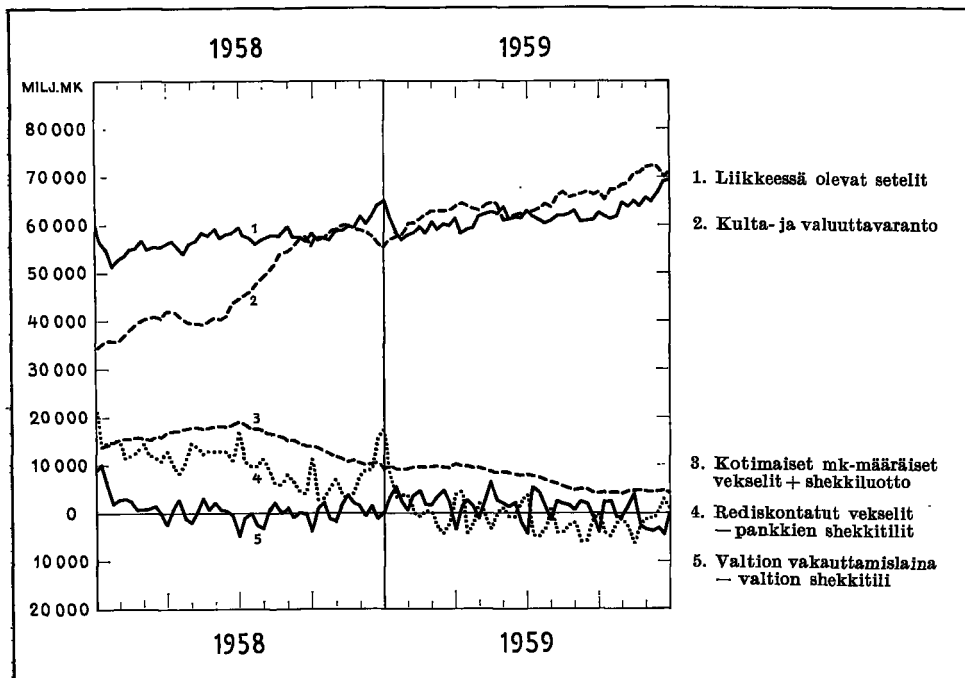
Rahamarkkinat. Vuoden 1959 aikana jatkui rahamarkkinoiden keveneminen. Sekä yleisön että rahalaitosten likviditeetti oli sangen hyvä, ja pankit joutuivat vain ajoittain turvautumaan rediskonttauksiin Suomen Pankissa. Rahan tarjonnan ollessa runsasta saattoivat yhteiskunnan likvidit varat kasvaa nopeammin kuin kansantulo. Samalla lisääntyivät myös yleisön varsinaiset talletukset nopeassa tahdissa. Vuoden jälkipuoliskolla vilkastunut luotonkysyntä ja rahalaitosten hyvä maksuvalmius johtivat voimakkaaseen antolainauksen lisäykseen. Huolimatta tästä lisäyksestä rahalaitosten maksuvalmius säilyi myös loppuvuoden ajan hyvänä.

Seuraava asetelma valaisee Suomen Pankin taseessa kertomusvuoden aikana tapahtuneiden muutosten rahapoliittista merkitystä. Asetelma osoittaa tärkeimpien tase-erien tai -ryhmien osalta, kuinka paljon näiden muutokset ovat lisänneet (+) tai vähentäneet (—) setelistöä sekä rahalaitosten maksuvalmiutta suhteessa Suomen Pankkiin.

	mrd mk
Kulta- ja valuuttavarannon kasvu	+ 15.6
Neuvostoliiton vanhojen vientienakoiden vähennys	— 3.9
Kultalainan kuoletus	+ 3.2
Varmuusvarastoluoton lisäys	+ 2.4
IMF- & IBRD-vekselien lisäys	+ 1.3
Vientimaksulainojen lisäys	+ 3.3
Valtion shekkitilin vähennys	+ 0.7
Export-Import Bank'in lainan käyttö	+ 2.1
Kotimaisten markkamääräisten vekselien vähennys	— 4.9
Kotimaisten obligaatioiden lisäys	+ 1.7
Kotimaisten ulkomaan rahan määräisten vekselien vähennys ..	— 1.1
Arvonjärjestelytilien vähennys	+ 2.7
Omien varojen lisäys	— 0.4
Muiden erien nettomuutos	— 2.0
Yhteensä	+ 20.7
Rediskontattujen vekselien vähennys	+ 14.0
Pankkien shekkitilien lisäys	+ 2.4
Liikkeessä olevien setelien lisäys	+ 4.3
Yhteensä	+ 20.7

Asetelma osoittaa, että lueteltujen tilien kautta virtasi yhteiskuntaan nettomääräisesti 20.7 miljardia markkaa uutta keskuspankkirahaa. Tästä

TÄRKEIMMÄT KESKUSPANKKIRAHAN MÄÄRÄÄN
VAIKUTTANEET TEKIJÄT

määrästä jäi yhteiskunnan kassaan 4.8 miljardia setelistön lisäyksenä muun osan palatessa takaisin Suomen Pankkiin rediskonttausten lyhennyksinä ja lisäyksinä pankkien shekkitileille siten parantaen pankkien maksuvalmiutta.

Asetelman mukaan tärkein keskuspankkirahan tarjontaa lisäävistä tekijöistä oli kulta- ja valuuttavarannon kasvu, samalla kun muutkin valuuttatoimet vaikuttivat keventävästi. Merkittävin keskuspankkirahan tarjontaa supistavista tekijöistä oli kotimaisten markkamääräisten vekselien vähennys, mikä aiheutui siitä, että Suomen Pankki on rahamarkkinoiden keventyessä pyrkinyt asteittain siirtämään luottoasiakkaitaan muille rahalaitoksille.

Liikepankkien ottolainaus yleisöltä kasvoi 44.5 miljardia markkaa vuonna 1959 ja nettovelka muille rahalaitoksille 4.1 miljardia. Rediskonttausvelka Suomen Pankille väheni 13.6 miljardia. Antolainaus yleisölle kasvoi 35.1 miljardia, minkä lisäksi liikepankit hankkivat vuoden aikana osakkeita sekä pääasiallisesti valtion emittoimia obligaatioita nettomääräisesti 4.2 miljardin markan arvosta. Seuraava asetelma osoittaa liikepankkien yhdistetyn nettotaseen tärkeimpien erien muutokset.

		Muutos mrd mk
Kassa		+ 0.7
Ulkomaiset saatavat, netto		— 0.6
Saatavat valtiolta		—
Antolainaus yleisölle		
vekselit	+ 4.7	
shekkitilit	+ 4.0	
lainat	+26.4	+35.1
Osakkeet ja obligaatiot		+ 4.2
Vastaavat		+39.4
Ottolainaus yleisöltä		
talletukset	+28.8	
shekkitilit	+16.2	+44.5
Maksujen välitykset, netto		+ 1.8
Kotimaiset rahalaitokset, netto		+ 4.1
Suomen Pankki		—13.6
Muut erät, netto		+ 2.6
Vastattavat		+39.4

Muiden rahalaitosten ottolainaus yleisöltä lisääntyi voimakkaasti vuoden 1959 aikana, mutta prosenttinen lisäys muissa rahalaitoksissa oli kuitenkin vähäisempi kuin liikepankeissa.

Seuraava asetelma osoittaa kaikkien rahalaitosten koko ottolainauksen muutokset vuosien 1958 ja 1959 aikana.

	Muutos edellisestä vuodesta			
	1958		1959	
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit	+20 893	+ 14.8	+44 473	+27.5
Säästöpankit	+13 787	+ 11.2	+22 547	+16.5
Osuuskassat	+ 7 456	+ 10.6	+12 187	+15.7
Postisäästöpankki	+ 4 207	+ 12.4	+ 4 953	+13.0
Osuuskauppojen säästökassat	+ 2 368	+ 14.1	+ 2 722	+14.2
Osuuskassojen Keskus Oy ...	+ 870	+130.2	+ 473	+30.8
Suomen Kiinteistöpankki Oy	+ 23	+ 41.5	— 11	—14.5
Yhteensä	+49 604	+ 12.9	+87 344	+20.1

Yleisön shekkitilit rahalaitoksissa kasvoivat 18 203 milj. markkaa eli 36.7 %, kun kasvu vuonna 1958 oli ollut 3 438 milj. markkaa eli 7.4 %. Yleisön varsinaisten talletusten kasvu oli 69 141 milj. markkaa eli suurin milloinkaan saavutettu vuotuinen kasvu. Prosenttisesti talletukset lisääntyivät 18.0 %. Vuonna 1958 oli talletusten kasvu 46 166 milj. markkaa eli 13.6 %.

Yleisön varsinaisten talletusten rakenteessa tapahtui merkittäviä muutoksia sikäli, että indeksiehtoiset talletukset supistuivat 83 290 milj. markasta 28 057 milj. markkaan. Vuoden lopussa oli varsinaisten talletusten

kokonaismäärästä indeksitalletuksia ainoastaan 6.2 %, kun vuoden alussa indeksitalletusten osuus oli ollut 21.6 %. Rahalaitokset eivät enää vuoden aikana vastaanottaneet talletuksia 100-prosenttisesti elinkustannusindeksiin sidotuille A-tileille. Vuoden lopussa oli A-tileillä jäljellä varoja enää 161 milj. markkaa, kun taas B-tileillä oli 27 896 milj. markkaa. Huhtikuun 1 päivästä lukien rahalaitokset ottivat käytäntöön 12 kuukauden irtisanomisajalla varustetut talletustilit, joille sijoitetuille varoille maksettiin korkeampi korko kuin tavallisille 6 kuukauden talletuksille. Korkeakorkoiset tilit saavuttivat nopeasti yleisön suosion. Vuoden loppuun mennessä oli näille tileille kertynyt varoja 24 041 milj. markkaa, mikä oli 5.3 % kaikista varsinaisista talletuksista. Korkeakorkoisten talletusten määrä oli siten lähes yhtä suuri kuin indeksitalletusten.

Kesäkuussa annetun lain perusteella otettiin rahalaitoksissa käyttöön erityiset veronhuojennustilit. Näille tileille sijoitetut varat fyysiset henkilöt ja jakamattomat kuolinpesät saavat vähentää verotettavasta tulostaan vuosien 1959 ja 1960 valtion ja kunnan verotuksessa 80000 markkaan saakka vuodessa edellyttäen, että varat säilytetään tilillä vähintään kolmen vuoden ajan. Veronhuojennustileille kertyi vuoden loppuun mennessä varoja 5 877 milj. markkaa, mikä oli 1.3 % kaikista varsinaisista talletuksista.

Rahalaitosten antolainaus yleisölle kasvoi 18.9 %. Markkamääräisesti suurin kasvu oli liikepankkien antolainauksessa ja prosenttisesti suurin kiinnitysluottolaitosten antolainauksessa.

Seuraavasta asetelmasta ilmenevät rahalaitosten antolainauksen muutokset vuosina 1958 ja 1959.

	Muutos edellisestä vuodesta			
	1958		1959	
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit	+ 14 163	+ 8.8	+ 35 144	+ 20.1
Säästöpankit	+ 8 842	+ 8.3	+ 17 182	+ 14.9
Osuuskassat	+ 5 995	+ 8.2	+ 11 101	+ 14.1
Postisäästöpankki	+ 2 980	+ 11.4	+ 4 111	+ 14.2
Osuuskassojen Keskus Oy ...	— 548	— 10.6	+ 2 103	+ 45.5
Kiinnitysluottolaitokset	+ 6 214	+ 39.5	+ 10 647	+ 48.5
Yhteensä	+ 37 646	+ 9.7	+ 80 288	+ 18.9

Obligaatioiden myynnissä heijastui luottamuksen palautuminen rahan arvoon, sillä vuoden aikana liikkeelle lasketuista obligaatiolainoista oli ainoastaan kolme sidottu 50-prosenttisesti indeksiin, näistä kaksi elinkustannusindeksiin ja yksi tukkuhintaindeksiin. Uusia obligaatiolainoja sijoitettiin kaikkiaan 13 839 milj. markkaa eli 38 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 1959 liikkeelle lasketut obligaatiolainat

	Suunniteltu määrä milj. mk	Myyty määrä milj. mk
Valtion lainat		
I Postisäästöpankkilaina	1 000	1 000
II »	2 000	2 000
III »	2 000	2 000
IV »	1 000	1 000
V »	2 000	1 500
Kassaobligatiolaina	3 000	3 000
Tieobligatiolaina	50	50
Valuuttamarkkalaina	1 000	874
Rovaniemen kaupp. asemakaavapakkolunastuslaina	222	188
Kuntien lainat		
Helsingin kaupunki	1 000	126
Luottolaitosten lainat		
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	300	300
Osuuskassojen Keskus Oy	700	700
Suomen Kiinteistöpankki Oy	1 000	700
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	300	220
Muiden lainat		
Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö	200	181
Yhteensä	15 772	13 839

Vuonna 1959 myydyt, aikaisemmin liikkeelle lasketut obligaatiolainat

	Vuodelta	Myyty milj. mk
Kuntien ja seurakuntien lainat		
Helsingin kaupunki	1950	34
Helsingin kaupunki	1958	530
Tampereen ev. luth. seurakunnat	1953	20
Luottolaitosten lainat		
Suomen Kiinteistöpankki Oy II	1958	188
Suomen Kiinteistöpankki Oy III	1958	200
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	1958	250
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy I	1958	1 000
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy II	1958	500
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy III	1958	1 200
Muiden lainat		
SOK	1956	19
SOK	1958	101
OTK	1958	97
Yhteensä		4 199 ¹

¹ Lisäksi valtio jakoi vuoden aikana lisäkorvausobligatioita 149 milj. markan arvosta.

Korkokannassa tapahtui vuoden aikana eräitä muutoksia. Suomen Pankin toimesta toteutettiin yleinen korkokannan alennus huhtikuun alusta lukien, jolloin rahalaitokset alensivat ylimmän antolainauskorkonsa $7\frac{1}{2}$ %:sta 7 %:iin. Samalla alennettiin myös ottolainauskorkoja. Seuraavasta asetelmasta ilmenevät korot, joita vuosina 1958 ja 1959 sovellettiin ottolainaukseen yleisölle.

	1. 1. 1958— 30. 9. 1958	1. 10. 1958— 31. 3. 1959	1. 4. 1959— 31. 12. 1959
	%	%	%
12 kuukauden talletukset	—	—	5
6 kuukauden talletukset	$5\frac{3}{4}$	5	$4\frac{1}{2}$
3 vuoden ns. veronhuojennustilit (kesäkuusta 1959 lähtien)	—	—	$4\frac{1}{2}$
Indeksitalletukset	$4\frac{3}{4}$	4	$3\frac{1}{2}$
Shekkitilit liikepankeissa	1	0	0
Shekkitilit säästöpankeissa ja osuuskassoissa	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
Postisiirtotilit	1	0	0

Rahalaitosten alennettua antolainauskorkojaan suorittivat myös vakuutusyhtiöt korkojensa tarkistuksen, mikä merkitsi niiden antolainauskoron alentamista keskimääräisesti hieman alle 7 %:n. Vastaavasti alenivat myös liikkeelle laskettujen obligaatioiden korot. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä liikkeelle laskettujen obligaatioiden tavallisin emissiokorko oli $7\frac{1}{2}$ %. Myöhemmissä lainoissa korko oli 5—7 %.

Arvopaperimarkkinoilla oli vuosi 1959 erittäin vilkas. Helsingin Arvopaperipörssin kokonaisvaihto oli 2 711 milj. markkaa eli 48 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Pörssissä noteerattujen osakkeiden yleisindeksi, joka edellisenä vuonna oli 385 (1948 = 100), nousi vuoden aikana 435 pisteeseen eli 13 %. Pankkiosakkeiden kurssien nousu oli 12 % ja teollisuusosakkeiden 13 %. Kurssien noususuunta oli vallalla koko vuoden ajan, mutta syksyllä nousu muodostui erityisen voimakkaaksi. Pankkiosakkeiden kurssit olivat joulukuussa 18 % korkeammat kuin vuotta aikaisemmin. Teollisuusosakkeiden kohdalla oli vastaava nousu 35 %.

Vuoden aikana perustettiin kaikkiaan 1 167 uutta osakeyhtiötä, joiden yhteenlaskettu osakepääoma oli 13 603 milj. markkaa. Osakepääomaansa korotti 591 osakeyhtiötä. Pääomankorotusten yhteenlaskettu arvo oli 11 108 milj. markkaa. Vuoden aikana teki vararikon tai lopetti toimintansa 420 yhtiötä, joiden edustama osakepääoma oli 544 milj. markkaa.

Maksutase. Vuoden 1959 aikana kasvoi tavaroiden tuonti enemmän kuin tavaroiden vienti, minkä johdosta edellisenä vuonna syntynyt kauppataseen ylijäämä muuttui tasapainoksi. Ennakkotietojen perusteella on

pääteltävissä, että rahtituloissa tapahtui lievää nousua, joten kuljetuksista saatu nettotulo todennäköisesti muodostui hieman suuremmaksi kuin edellisenä vuonna eli noin 17 000 milj. markaksi. Etupäässä valuutansäännöstelyn lieventäminen aiheutti sen, että palveluksista suoritettut maksut lisääntyivät; mm. matkustajaliikenteestä aiheutui 5 300 milj. markan nettomeno. Korkojen ja muiden sijoituskustannusten nettomäärä sitä vastoin väheni huomattavasti. Tämä johtui osaksi siitä, että Ruotsilta saatujen valtionlainojen maksuehtoja lievennettiin, osaksi taas siitä, että Suomen valuuttasaatavien määrän lisääntyminen ja korkokannan nousu ulkomailla lisäsivät korkotuloja. Ennakkolaskelman mukaan tuotti vaihtotase 9—10 miljardin markan suuruisen ylijäämän.

Pitkäaikainen julkinen velka ulkomaille väheni vuoden aikana, kun taas yksityisen sektorin velat ulkomaille lisääntyivät. Kaikkiaan nostettiin ulkomaista luottoa 12 200 milj. markan arvosta kuoletusten noustessa 13 000 milj. markkaan. Uusiin lainoihin sisältyy valtion vuoden 1959 valuuttamarkkalaina, joka ei varsinaisesti ole uutta lainanottoa, koska sen merkitsemiseen käytettiin ulkomaalaisten suomalaisissa pankeissa olevia sulkuvaroja. Lainaa myytiin 874 milj. markan arvosta. Vuoden lopulla allekirjoitettiin Neuvostoliiton kanssa sopimus enimmäismäärältään 500 milj. ruplan, siis yli 40 miljardin markan, suuruisesta tavaraluotosta valmiiden teollisuuslaitosten, koneiden ja laitteiden hankintaan Neuvostoliitosta. Vuoden 1959 lopussa laina oli vielä kokonaisuudessaan käyttämättä. Mortgage Bank of Finland Oy sai Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta 37 milj. dollarin suuruisen lainan. Vuoden aikana käytettiin tätä lainaa sekä erästä aikaisemmin samalta pankilta saatua lainaa yhteensä 4 100 milj. markan arvosta (ks. s. 56). Mortgage Bank sai myös toisen suuren lainan. Länsisaksalainen luottolaitos Kreditanstalt für Wiederaufbau myönsi 3.8 miljardin markan suuruisen lainan, josta osa käytettiin vuoden aikana. Monet yksityiset liikkeet käyttivät hyväkseen säännöstelyn purkamisen tarjoamaa mahdollisuutta ottaa ulkomaista luottoa koneiden hankintaa varten. Tällaisia luottoja käytettiin 7 100 milj. markan arvosta. Kuoletuksista on mainittava, että vuonna 1954 Neuvostoliitolta saatu kultalaina, Suomen rahassa 3 214 milj. markkaa, maksettiin kokonaisuudessaan takaisin. Varsinaisten lainatoimien lisäksi sijoitettiin 4 100 milj. markan nettomäärä ulkomaisiin obligaatioihin ja osuuksiin. Tähän sisältyy kultana erään tynyt maksuosa Suomen jäsenosuuden korottamisesta Kansainvälisessä Valuuttarahastossa.

Lyhytaikaisia velkasuhteita koskevien säännöstelymääräysten lieventäminen vuoden 1959 aikana on tehnyt alle vuoden pituisissa ulkomaisissa tavaraluotoissa tapahtuneiden muutosten selvittämisen entistä vaikeammaksi. Näyttää kuitenkin siltä, että tuontivelat ovat lisääntyneet maksuaikojen pidentyessä, mutta muutoksen suuruutta on vaikea arvioida. Myös

vientivelat ovat lisääntyneet, koska vientisuhdanteiden parantuessa suomalaiset viejät ovat saaneet entistä enemmän ennakkomaksuja. Toisaalta ovat ilmeisesti myös vientisaatatavat lisääntyneet maksuaikojen pidentyessä, mikä vähentää velkojen lisäyksen vaikutusta. Koko yksityinen nettovelka lisääntyi käytettävissä olevien tietojen mukaan 15 200 milj. markkaa. Samanaikaisesti lisääntyivät pankkien lyhytaikaiset ulkomaiset netto-saatavat 17 400 milj. markkaa.

Seuraava asetelma osoittaa Suomen ulkomaisen nettovelan määrän vuosina 1958 ja 1959.

	31. 12. 1958 milj. mk	31. 12. 1959 milj. mk
Pitkäaikainen velka	100 200	99 400
Arvopaperit	4 400	6 500
Lyhytaikainen nettosaatava	58 200	60 500
Ulkomainen nettovelka	37 600	32 400

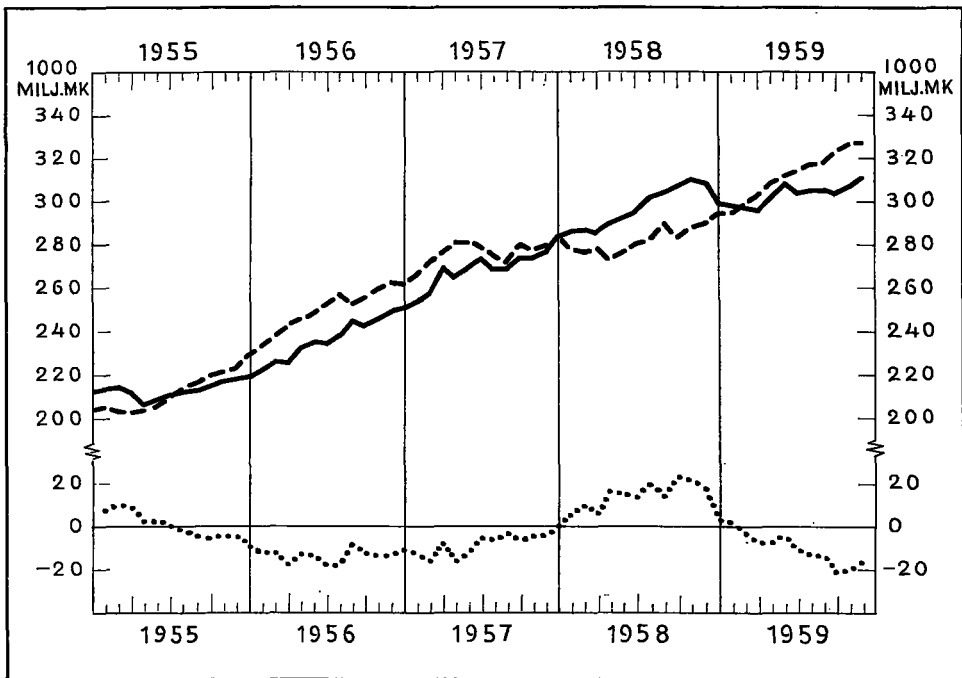
Valtiontalous. Vuoden 1959 alkupuoliskolla valtiontaloudessa muodostui 5.4 miljardin markan vaje. Vaje aiheutui lähinnä suurista työttömyysmenoista, mutta myös tukipalkkioiden kasvu sekä valtion virkamiesten palkankorotuksista aiheutuva menojen lisäys olivat tuntuvat. Niin ikään valtion tulot kasvoivat taloudellisen aktiviteetin nousun ansiosta, mutta alkuvuonna kasvu jäi vielä verrattain vähäiseksi. Vajauksen rahoittamiseksi valtio turvautui lyhytaikaisen luoton ottamiseen raha- ja luotto-laitoksilta. Mainittakoon myös, että Suomen Pankki sopi valtion kanssa vakauttamislainan kuoletuserien lykkäämisestä tuonemmaksi.

Vuoden jälkipuoliskolla valtion tulojen kasvu muodostui huomattavasti nopeammaksi noususuhdanteen voimistuessa. Eriytyisen suuri oli liikevaihtoveron sekä tulo- ja omaisuusveron tuoton nousu, mikä viimeksi mainittu osittain aiheutui keväällä säädetyistä yhtiöiden tuloveron korotuksesta. Menojen kasvu taas ei noususuhdanteesta huolimatta hidastunut. Vaikka työttömyys olennaisesti supistuikin, työttömyysmenojen taso pysyi silti varsin korkeana. Kun tulot normaalistikin ovat suuremmat vuoden jälkipuoliskolla kuin alkupuoliskolla, valtio saattoi vuoden loppuun mennessä vapautua aikaisemmin ottamastaan lyhytaikaisesta luotosta. Tammi—marraskuussa, miltä ajalta tuoreimmat tiedot ovat, oli valtiontalouden kokonaisvaje enää 0.8 miljardia markkaa.

Valtion kokonaistulojen ja -menojen tasoa osoittavat luvut ajalta joulukuun 1958 — marraskuun 1959. Tuona aikana oli tulojen vuositaso 338 miljardia ja menojen 343 miljardia markkaa. Tulot olivat siten 7 % ja menot 12 % suuremmat kuin vuonna 1958.

Seuraavassa esitetään virallisen velkaselostuksen perusteella laadittu laskelma valtion velasta ja sen koostumuksesta. Vuoden 1959

VALTIONTALOUS

— Tulot (ilman lainoja)
 - - - Menot (ilman kuoletuksia)
 ..... Tulojen (pl. lainat) ja menojen (pl. kuoletukset) erotus

luvut ovat osittain ennakkotietoja. Lukuihin eivät sisälly valtion kassaliikkeestä johtuvat lyhytaikaiset velat ja saatavat.

	31. 12. 1958 milj. mk	31. 12. 1959 milj. mk
Varsinaiset lainat	69 966	63 496
IMF-velkakirjat	9 030	13 489
Ulkomainen velka	78 996	76 985
Varsinaiset lainat	61 446	72 031
Lyhytaikainen kotimainen velkakirjaluotto	1 235	2 185
Vekseliluoton vakauttamislaina	6 875	6 875
Korvausobligaatit ja velkasitoumukset	7 290	6 515
Kotimainen velka	76 846	87 606
Koko valtionvelka	155 842	164 591

Uusia ulkomaisia lainoja ei vuoden aikana otettu. Kansainväliselle Valuuttarahastolle annettujen velkakirjojen lisäys johtui Suomen jäsen-
osuuden korotuksesta (ks. s. 54). Pitkäaikaisista kotimaisista lainoista

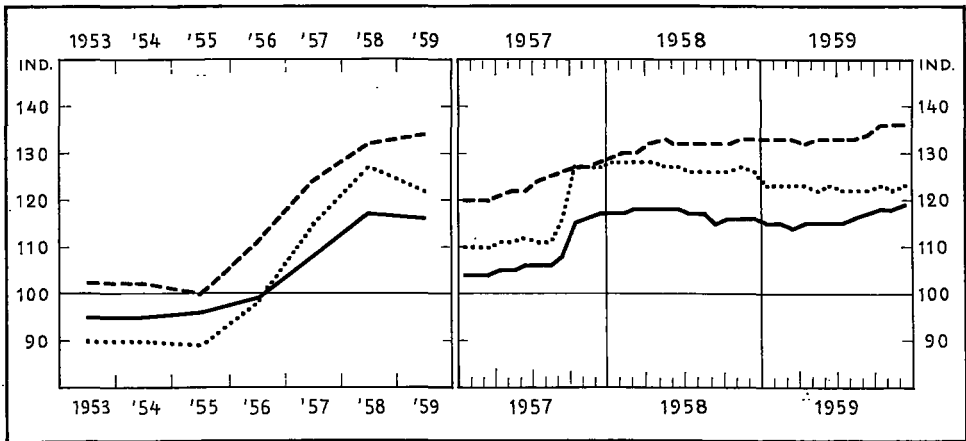
aiheutunut velka kasvoi vuoden aikana 10 585 milj. markkaa. Yleisölle tarkoitettuja obligaatiolainoja ei laskettu ensinkään liikkeelle, vaan obligaatioiden ostajina olivat raha- ja luottolaitokset, lähinnä Postisäästöpankki ja liikepankit. Suomen Pankin edellisenä vuonna myöntämää varmuusvarastoluottoa valtio nosti vuoden aikana nettomääräisesti 2 451 milj. markkaa, minkä lisäksi valtio sai pankilta vekseliluottoa määrän, joka vastasi Kansainväliselle Valuuttarahastolle kultana ja markkoina suoritettua osaa yllä mainitusta Suomen jäsenosuuden korotuksesta. Uutta lainamuotoa edusti vuoden 1959 valuuttamarkkalaina, jota myytiin 874 milj. markan arvosta (ks. s. 28).

Hinnat. Vuoden 1959 alkupuoliskolla, jolloin taloudellinen aktiviteetti vielä oli elpymisvaiheessa, pysyivät hinnat vakaina. Vuoden alkupuolella toimeenpantujen palkkojen korotusten vastapainona oli tuottavuuden lisääntyminen, tuontihintojen aleneminen ja eräillä aloilla yrittäjien keskeisen kilpailun kiristyminen. Sen sijaan vuoden loppupuoliskolla hintaindeksit alkoivat osoittaa nousevaa suuntaa, kuten kuviosta sivulla 32 käy selville. Noususuhdanteen parantaessa yrittäjien tulevaisuudenodotuksia metsätaloustuotteiden hinnat pyrkivät nousemaan. Maataloustuotteiden hintoja korotettiin syyskuussa maataloushinnoista annettujen säännösten mukaisesti, minkä lisäksi tuontihinnat osoittivat lievää noususuuntaa. Elinkustannusindeksiin vaikutti lisäksi vuokrien kohoaminen sekä vuoden viimeisellä neljänneksellä toimeenpantu uusien asuntojen painon lisääminen ryhmäindeksissä »asunto».

Näin ollen kuluttajan hintaindeksi (X—XII 1957 = 100), joka oli piste-luvussa 104 elokuusta 1958 elokuuhun 1959, nousi kolmella pisteellä syys—lokakuussa. Kotimarkkinatavarain yleisindeksi (1935 = 100), joka vuonna 1959 oli keskimäärin prosenttien verran alempana kuin vuonna 1958, oli laskusuunnassa aina loppukesään saakka, mutta kohosi heinäkuusta joulukuuhun 3 prosentilla. Vastaavana ajanjaksona hintojen nousu oli kotimaisten tavarain osalta 4 %, maataloustuotteiden 5 %, metsätaloustuotteiden 7 % ja teollisuustuotteiden 3 %.

Tilastollisen päätoimiston laskema vientitavarain (fob) yleisindeksi oli keskimäärin 6 % alemmalla tasolla kuin vuonna 1958. Kun tuontitavarain (cif) osalta tapahtui samansuuruinen keskimääräinen hintojen alennus, niin vientihintojen suhde tuontihintoihin pysyi vuonna 1959 samassa pisteessä kuin edellisenä vuonna, eli pisteluvussa 138 (1935 = 100). Mainittakoon lisäksi, että vientitavaroista paperivanukkeen, pahvin ja paperin hinnat olivat vuoden 1959 joulukuussa 6 % alemmat kuin vuotta aikaisemmin, kun sen sijaan puutavaroiden osalta oli vastaavana aikana tapahtunut 5 %:n suuruinen hintojen nousu. Tuontitavaroiden osalta voidaan todeta, että huomattavimmat hintojen nousut vuoden 1958 joulukuusta

KOTIMAISET HINNAT

— Kotimarkkinatavarain tukkuhinta indeksi, 1951=100
 - - - - - Elinkustannusindeksi, lokakuu 1951=100
 ..... Kotimaankaupan tuontitavarain tukkuhinta indeksi, 1951=100

vuoden 1959 joulukuuhun tapahtuivat vuotien ja nahkatavaroiden (+ 48 %), rehujen (+ 10 %), kausun ja kausutavaroiden (+ 9 %) sekä metallien ja metalliteollisuustavaroiden (+ 5 %) osalta, kun sen sijaan muiden tavaroiden ryhmäindeksit olivat alempana kuin vuotta aikaisemmin.

Rakennuskustannusindeksin (1951 = 100) vuoden 1959 keskiarvo 118 oli vain pisteen korkeampi kuin edellisenä vuonna. Vuoden 1959 aikana indeksi saavutti alimman pisteluvun (115) helmikuussa, minkä jälkeen se nousi pistelukuun 119 heinäkuussa ja pysyi muuttumattomana vuoden loppuun.

Palkat ja työehtosopimukset. Palkkojen kehitys oli vuoden 1959 aikana tasainen. Tärkeimmät ansiotason kohoamiseen vaikuttaneet toimenpiteet olivat seuraavat: työehtosopimusten mukaisesti pantiin vuoden alussa toimeen 3 %:n suuruinen palkkojen korotus; toukokuussa päätettiin myös virkamiehille myöntää huhtikuun alusta lukien 3 %:n suuruinen ja vähintään 1 500 markkaan nouseva palkkojen korotus; kesäkuussa tapahtuneen rakennusalan lakon jälkeen solmittujen työehtosopimusten mukaisesti alan palkkoja korotettiin noin 5 %:lla. Vuoden 1959 aikana palkat eivät enää olleet sidottuja elinkustannusindeksiin. Ansiotason nousuun vaikutti näin ollen edellä mainittujen tekijöiden lisäksi ainoastaan työllisyystilanteen paraneminen ja siihen liittynyt lievä palkkojen liukuminen. Kaikkien palkansaajien ansiotason kehitystä kuvaava indeksiluku (1957 = 100) oli vuonna 1959 5 % suurempi kuin vuonna 1958. Indeksillä nousi 1 %:n ensimmäisellä, 2 % toisella, 1 %:n kolmannella neljänneksellä ja pysyi muuttumattomana viimeisellä neljänneksellä.

Ansiotason nousu oli vuonna 1959 verrattuna edelliseen vuoteen eri palkansaaajaryhmien osalta seuraava: maataloustyöntekijät 3 %, metsätaloustyöntekijät 1 %, teollisuuden työntekijät 6 % ja julkisen sektorin palveluksessa olevat palkansaajat 6 %.

Kansantalouden palkkasumma kasvoi ennakkoarvioiden mukaan 8 % vuonna 1959. Koska ansiotason nousu oli vastaavana aikana 5 %, voidaan todeta palkkasumman kasvussa heijastuneen myös työllisyystilanteen paranemisen. Tulonjaossa tapahtui samalla hieman muutosta palkkojen ja muiden työtulojen hyväksi: niiden osuus tuotantokustannushintaan lasketusta nettokansantulosta oli 62 % vuonna 1958 ja 63 % vuonna 1959.

Vuoden 1959 kesällä solmitut rakennusalan työehtosopimukset ovat voimassa vuoden 1960 loppuun saakka. Sen sijaan muilla aloilla työehtosopimukset olivat voimassa vuoden 1959 loppuun. Marraskuun alussa STK:n ja SAK:n välillä käydyissä neuvotteluissa työntekijäpuoli vaati 6 %:n suuruisia palkkojen korotuksia työnantajien tarjotessa noin 2 %:n korotuksia. Keskusliitot eivät kuitenkaan päässeet yksimielisyyteen yleisen palkkojen korotusta koskevan suosituksen antamisesta, joten neuvottelut siirtyivät liittoportaaseen. Lopullisten ratkaisujen tekeminen lykkääntyi kuitenkin vuoden 1960 puolelle.

II. SUOMEN PANKKI VUONNA 1959

1. LUOTTO- JA VALUUTTATOIMET

Luotonanto ja pankin soveltamat korot

Luotonanto rahalaitoksille. Suomen Pankki antaa luottoa rahalaitoksille rediskonttaamalla niiden diskonttaamia vekseleitä ja myöntämällä tilapäisesti myös shekkitililuottoa. Luottoasiakkaita ovat liikepankit ja Osuus-kassojen Keskus Oy.

Rahalaitosten vekseleihin sovellettava rediskonttokorko oli vuoden alkaessa $7\frac{1}{4}\%$. Tämän rediskonttausten peruskoron lisäksi rahalaitoksen tulee maksaa kokonaisvelastaan Suomen Pankille erityistä lisäkorkoa siinä tapauksessa, että rahalaitoksen kokonaisvelan kuukausikeskimäärä on enemmän kuin 60% rahalaitoksen omien varojen määrästä. Lisäkoron asteikko on ylenevä siten, että korko on $1\frac{1}{2}\%$ laskettuna määrästä, joka on yhtä suuri osa rahalaitoksen kokonaisvelan kuukausikeskimäärästä kuin yllämainitun rajan ylittävä velan osa on rahalaitoksen omien varojen määrästä. Jos rahalaitoksen kokonaisvelka kuitenkin on enemmän kuin kaksi kertaa niin suuri kuin rahalaitoksen omien varojen määrä, jolloin lisäkorko olisi 2.1% koko velasta, rahalaitoksen tulee neuvotella rediskonttausehdoista erikseen Suomen Pankin kanssa.

Suomen Pankki pyrki vuoden alkupuolella saamaan yleisen antolainauskorkojen alennuksen, ja tässä tarkoituksessa eduskunnan pankkivaltuusmiehet päättivät helmikuun 27 päivänä, että rediskonttokorko on maaliskuun alusta lukien $6\frac{3}{4}\text{—}7\frac{1}{4}\%$ johtokunnan harkinnasta riippuen. Yleinen korkokannan alennus toteutui huhtikuun alusta, jolloin rahalaitokset alensivat ylimmän antolainauskorkonsa $7\frac{1}{2}\%$:sta 7% :iin. Samanaikaisesti johtokunta alensi käytännössä soveltamansa rediskonttokoron $7\frac{1}{4}\%$:sta $6\frac{3}{4}\%$:iin. Rediskontattaviksi hyväksyttiin tämän jälkeen vain sellaiset vekselit, joista rahalaitokset olivat veloittaneet enintään $6\frac{3}{4}\%$:n koron. Rediskonttausten lisäkorkoa koskevat määräykset pysytettiin tässä yhteydessä ennallaan. Todettakoon, että rediskonttaavien rahalaitosten maksuvalmiuden paranemisen johdosta lisäkorkoa ei käytännössä jouduttu ensinkään perimään vuoden aikana.

Huhtikuun alusta lukien alennettiin niinkään pankkien shekkitilivelan korko 8 %:sta $7\frac{1}{4}$ %:iin ja samalla nostettiin ennen eräpäivää lunastetuista rediskontatuista vekseleistä maksettava palautuskorko 5 %:sta 6 %:iin.

Vuoden loppupuolella Suomen Pankki kehotti liikepankkeja parantamaan maksuvalmiuttaan, jotta ottolainauksen kasvun mahdollisista vaihtelevuista huolimatta voitaisiin turvata luotonannon tasainen kasvu noususuhdanteen jatkuessa. Korostaakseen tätä vaatimustaan pankki päätti joulukuussa, että lisäkorosta vapaa rediskonttausoikeus alennetaan vuoden 1960 alusta lukien 60 %:sta 30 %:iin rahalaitoksen omista varoista.

Luotonanto yksityisille asiakkaille. Suomen Pankilla on vanhastaan joukko omia yksityisiä asiakkaita, joille pankki on myöntänyt lähinnä vekseli- ja shekkitililuottoa. Omien luottoasiakkaiden vekseleihin sovellettavan diskonttokoron alaraja oli vuoden alkaessa $6\frac{1}{2}$ % ja yläraja 8 %. Nämä pankkivaltuusmiesten määräämät korkorajat olivat olleet muuttumattomina voimassa vuoden 1956 huhtikuusta lukien. Pankin johtokunnan näissä rajoissa määräämät käytännössä sovellettavat korot olivat vuoden alkaessa $7\frac{1}{2}$ —8 % eli samalla tasolla kuin liikepankkien soveltamat antolainauskorot indeksiliseen.

Hintatason vakiintumisen ansiosta liikepankit päättivät vuoden alusta lukien lopettaa indeksikorotuksen perimisen lainansaajilta. Suomen Pankki otti vastaavan luottokustannusten alenemisen huomioon omassa suoranaissessa luotonannossaan alentamalla tammikuun 7 päivästä käytännössä soveltamansa diskonttokoron 7 — $7\frac{1}{2}$ %:iin.

Ylempänä mainitun rediskonttokoron alentamisen yhteydessä pankkivaltuusmiehet alensivat niin ikään maaliskuun alusta lukien virallisten diskonttokorkojen alarajan 6 %:iin ja ylärajan $7\frac{1}{2}$ %:iin. Kun yleinen korkokannan alennus huhtikuun alusta pantiin toimeen, johtokunta samanaikaisesti alensi käytännössä soveltamansa diskonttokoron $6\frac{3}{4}$ —7 %:iin. Ylempi 7 %:n korko on tämän jälkeen veloitettu finanssivekseleistä ja $6\frac{3}{4}$ %:n korko kausi- ja tavaravekseleistä.

Todettakoon tässä yhteydessä, että pankki on pyrkinyt rahamarkkinain keventyessä asteittain vapautumaan suoranaisestä luotonannostaan yksityisille asiakkaille. Kertomusvuonna siirrettiinkin useita asiakkaita kokonaan liikepankeille, jotka myös ottivat huolehtiakseen osasta jäljelle jääneiden asiakkaiden luotontarvetta. Vuoden lopussa oli asiakkaille annetun vekseli- ja shekkitililuoton yhteismäärä kokonaisuudessaan vain 4 155 milj. markkaa.

Luotonanto valtiolle. Vuonna 1953 vakautettiin valtion silloinen vekseliluotto erityiseksi 25 miljardin markan määräiseksi valtion vuoden 1953 vakauttamislainaksi, jonka korko on 1 % ja jota vuosittain kuoletetaan. Pankin ohjesääntöä muutettiin samalla siten, että toissijaiseksi setelinkatteeksi eivät enää kelpaa valtion vekselit, vaan ainoastaan tämän vakauttamislainan obligaatiot. Tämän jälkeen Suomen Pankki on myöntänyt val-

tiolle luottoa vain poikkeuksellisesti ja määrättyihin tarkoituksiin. Korotomana vekseliluottona on valtiolle myönnetty se määrä, mikä vastaa markkoina maksettua Suomen jäsenosuutta Kansainvälisessä Valuuttarahastossa ja Kansainvälisessä Jälleenrakennuspankissa ja minkä Suomen Pankki on valtion puolesta suorittanut viimeksi mainittujen tileille Suomen Pankkiin. Kertomusvuonna pankki myönsi lisäksi valtiolle neljän vuoden vekseliluottona 1 520 milj. markkaa, mikä vastasi kultana maksettavaa osaa Suomen jäsenosuuteen Kansainvälisessä Valuuttarahastossa tehdystä korotuksesta (ks. s. 54). Toiseksi pankki myönsi valtiolle vuoden 1958 jälkipuoliskolla kahdessa erässä yhteensä 10 miljardia markkaa erityisten perusraaka-ainesten ja -tarvikkeiden varmuusvarastojen hankkimiseen, minkä luoton käyttö jatkui kertomusvuonna.

Kassaobligatioiden termiinkaupat

Suomen Pankki ryhtyi kertomusvuoden alusta tekemään rediskonttaavien rahalaitosten kanssa termiinkauppoja valtion liikkeeseen laskeman 3 000 milj. markan määräisen vuoden 1958 kassaobligatiolainan obligatioilla. Tarkoituksena oli yksinkertaistaa ja helpottaa niiden vaihteluiden tasoittamista, joita etenkin kuukausien vaihteessa esiintyy rahalaitosten kassantarpeessa. Termiinkauppojen ehdot määrättiin sellaisiksi, että pankit saattoivat tällä keinoin hankkia tilapäistä kassanvahvistusta myös huokeammalla kuin vekseleitä rediskonttaamalla. Vuoden puolivälissä valtio laski liikkeeseen uuden 3 000 milj. markan määräisen vuoden 1959 kassaobligatiolainan, jonka obligatioita pankki niin ikään päätti ostaa termiinehdoin rediskonttaavilta rahalaitoksilta. Termiinkauppojen ehdoksi asetettiin tällöin, että aika, jona rahalaitoksen myymiä kassaobligatioita on Suomen Pankin omistuksessa, saa olla yhteensä 120 päivää vuoden pituisena ajanjaksona.

Valuuttakurssit

Suomen jäsenyys Kansainvälisessä Valuuttarahastossa edellyttää, että valuuttakurssien noteeraukset pysytetään Valuuttarahaston määräämissä puitteissa markan pariarvon molemmin puolin. Valuuttarahaston suostumuksella määrättiin syyskuun 15 päivänä 1957 markan pariarvoksi 320 markkaa Yhdysvaltain dollarilta.

Kertomusvuonna Suomen Pankki noteerasi rajoitetusti muuttuvan kurssin Yhdysvaltain ja Kanadan dollarille sekä useimmille Länsi-Euroopan valuutoille. Euroopan Maksusopimuksen (EMA) astuttua voimaan on tällainen muuttuva kurssi noteerattu vuoden alusta lukien myös Portugalin

escudolle. Kurssien enimmäispoikkeama oli Yhdysvaltain dollarin osalta $\frac{3}{4}$ % parikurssin molemmin puolin. Muiden muuttuvien kurssien kohdalla sovellettiin enimmäispoikkeamia, joita edellä mainitut dollarin kurssien vaihtelurajat ja asianomaisen maan Yhdysvaltain dollarille noteeraamat ääriarvot edellyttivät.

Koko kertomusvuoden ajan noteerattiin kiinteät kurssit clearingsopimuksiin sidotuille valuutoille, so. Ranskan frangille, Tšekkoslovakian kruunulle, Neuvostoliiton ruplalle, clearingpunnalle ja clearingdollarille.

Seuraavassa esitetään Suomen Pankin noteeraamat valuuttakurssit vuosien 1958 ja 1959 lopussa. Ruplan, clearingpunnan ja clearingdollarin kohdalla on mainittu, missä maksusopimuksissa näitä käytetään selvitysyksikkönä.

Muuttuvat kurssit		31. 12. 1958 mk	31. 12. 1959 mk
New York	1 \$	320: 40	320: 20
Montreal	1 Can \$	332: 50	336: 30
Lontoo	1 £	897: 50	896: —
Tukholma	100 Rkr	6 197: —	6 185: —
Oslo	100 Nkr	4 487: —	4 484: —
Kööpenhamina	100 Tkr	4 642: —	4 643: —
Bryssel	100 Bfr	643: —	640: 50
Amsterdam	100 Hfl	8 478: —	8 495: —
Zürich	100 Sfr	7 440: —	7 420: —
Frankfurt a. M.	100 DM	7 670: —	7 678: —
Lissabon	100 Esc	1 118: 50	1 120: —
Wien	100 S	1 234: —	1 234: —
Rooma	100 Lit	51: 30	51: 60
Kiinteät kurssit			
Pariisi, clearing	100 Rfr	64: 98	64: 98
Praha, clearing	100 Kč	4 463: —	4 458: —
Moskova, clearing	100 Rpl	8 035: —	8 025: —
Bukarest, Peking			
Clearingpunta	1 Cl-£	900: —	900: —
Reykjavik			
Clearingdollari	1 Cl-\$	321: —	321: —
Ankara, Asuncion, Ateena, Beograd, Berliini, Bogotá, Budapest, Madrid, Montevideo, Rio de Janeiro, Sofia, Tel Aviv ja Varsova			

Suomen Pankki on vahvistanut kunkin valuutan myynti- ja ostokurssien väliset erot. Näitä enimmäisrajoja muutettiin ainoastaan huhtikuun 24 päivänä, jolloin tapahtui asetelmasta ilmenevä muutos Neuvostoliiton ruplan ja Tšekkoslovakian kruunun kurssissa.

Taulukossa 16 taulukko-osastossa on esitetty valuuttojen parikurssit sekä pankin noteeraamat viralliset myyntikurssit kaikkina niinä päivinä, jolloin muutoksia on tapahtunut.

Maksusuoritukset ulkomaille

Ryhdyttäessä purkamaan devalvaation jälkeen valuutansäännöstelyä keskittyivät ensimmäiset toimenpiteet luonnollisesti niille aloille, joilla säännöstely ilmeisesti oli aiheuttanut eniten tuotannon vinosuuntausta ja kustannustason epätervettä kasvua. Täten suoritettiin ensimmäisessä vaiheessa nimenomaan tavarantuonnin vapauttaminen säännöstelystä. Tässä edettiin vuosina 1957—1958 niin pitkälle, että valtioneuvoston päätöksen perusteella oli yli 80 % tärkeimmistä Länsi-Euroopan maista tapahtuvasta tuonnista kokonaan lisenssivapaata. Sen lisäksi oli suuri osa tuontia punta- ja dollarialueilta sekä bilateraalista maista saatettu ns. automaattisen lisensioinnin piiriin.

Kertomusvuoden aikana ryhtyi Suomen Pankki myös helpottamaan valuutankäyttöä koskevia rajoituksia muiden ulkomaisten maksujen — lähinnä kansainvälisiin palvelussuorituksiin ym. liittyvien ns. näkymättömien maksutase-erien — osalta. Maaliskuun 24 päivänä 1959 kaksinkertaistettiin ilman erityistä anomusta myytävän matkavaluutan enimmäismäärä. Tällöin valuuttapankit oikeutettiin myymään ulkomaanvaluuttaa kutakin matkaa varten Skandinavian maihin 40 000 markan arvosta ja kutakin muualle suuntautuvaa matkaa varten 80 000 markan arvosta.

Toukokuun alusta alkaen oikeutettiin valuuttapankit omalla vastuullaan Suomen Pankin antamien yleisohjeiden puitteissa ratkaisemaan määrätyt valuutta-anomukset ja myymään niissä anotun valuutan alistamatta anomuksia Suomen Pankin ennakolta hyväksyttäväksi. Käytännössä tämä toimenpide merkitsi ko. maksujen vapauttamista valuutansäännöstelystä, sillä ainoaksi rajoitukseksi jäi, Suomen Pankin suorittaman jälkitarkkailun lisäksi, maksajan velvoitus osoittaa maksun aiheellisuus. Täten on kertomusvuoden kuluessa siirretty valuuttapankkien ratkaistaviksi mm. seuraavat ulkomaiset maksusuoritukset:

Ilmoitusmaksut; jäsenmaksut (5 000 markkaan saakka); Suomen Pankin määräaikaisen maksuluvan perusteella maksettavat palkat, palkkiot, eläkkeet, avustukset yms; lisävaluutta Euroopan ulkopuolelle muuttavalle siirtolaiselle (100 000 markkaan saakka); vakuutusyhtiöiden suomalaisissa pankeissa pitämille valuuttatileille suoritettavat tavaravakuutusmaksut; jälle- ja edelleenvaluutuksesta aiheutuvat suoritukset; ulkomaisten konsulaattien viralliset maksut; posti-, lennätin-, puhelin- ja rautatiehallinnollisten maksujen tilitykset, tullimaksut ja vastaavat muut verot ulkomaiselle viranomaiselle; ulkomailta hankittujen koneiden ja laitteiden asennuskustannukset; korjaus-, jalostus-, valmistus- ja muokkaukskulut vapaalistatavaroiden osalta; laivakorjaukset; viennistä maksettavat agenttiprovisiot; laivavakuutukset ja eräät merenkulkuun liittyvät vakuutusmaksut; suomalaisten alusten satama-, bunkkeri- ym. kulut; ulkomaisille laivoille maksettavat

rahat; huolintakulut; maa- ja ilmakuljetusmaksut; suomalaisten lentokoneiden kenttä- ym maksut ulkomailla; sekä matkatoimistojen matkalipputilitykset.

Tärkeimpien Länsi-Euroopan valuuttojen muututtua vuoden 1958 päättyessä vaihdettaviksi Suomen Pankki päätti, että ulkomaille menevät tuontija muut valuuttamaksut, jotka on hyväksytty suoritettaviksi vaihdettavalle markkatilille tai määrättyssä vaihdettavassa valuutassa, saadaan suorittaa missä tahansa vaihdettavassa valuutassa. Marraskuun alusta pankki myös kumosi devalvaation yhteydessä antamansa ohjeet, että eräiden ilman tuontilisenssiä maahan tuotavien tavaroiden maksun ulkomaille on tapahduttava ennen tavaroiden tullausta. Täten saattavat tuojat esteettä käyttää normaalin kauppataivan mukaista tavaraluottoa tuontitavaroiden maksussa, kuitenkin sillä rajoituksella, että yli yhden vuoden pituiset maksuajat on etukäteen alistettava Suomen Pankin hyväksyttäväksi.

Pääomansiirtojen osalta mainittakoon, että kertomusvuoden aikana pankki päätti ilman erillistä lupaa sallia valuuttapankkien välittämät pörssi- osake- ja -obligaatio-ostot sekä vaihdettavan valuutan siirtoon perustuvat ulkomaalaisten eräät osake- ja obligaatio-ostot Helsingin arvopaperipörssissä ja viimeksi mainitussa tapauksessa arvopapereiden myyntiarvon siirtämisen takaisin ulkomaille.

Suomen Pankin ehdotuksesta valtio laski syyskuussa 1959 liikkeelle yhden miljardin markan suuruisen valuuttamarkkalainan, jonka merkitsemiseen voitiin käyttää ulkomaalaisen Suomessa omistamia sulkuvaroja. Tätä lainaa merkittiin 874 miljoonan markan arvosta. Lainan korot ja kuoletukset ovat vapaasti siirrettävissä ulkomaille. Samassa yhteydessä pankki päätti sallia alle 50 000 markan suuruisten sulkutilisaatavien siirron ulkomaille.

Vuoden lopulla eduskunta hyväksyi uuden lain valuutan säännöstelystä, joka tuli voimaan tammikuun 1 päivänä 1960 ja jonka nojalla valuutan säännöstelyä on edelleen yksinkertaistettu.

2. OMAISUUSTASE

Suomen Pankin omaisuustase laaditaan tilaviikoittain eli neljä kertaa kuukaudessa. Omaisuustase kunkin tilaviikon lopussa vuonna 1959 on esitetty tämän vuosikirjan taulukko-osastossa taulukossa 1. Seuraavassa selostetaan taseen sisältöä sekä tarkastellaan eri tase-erien kehitystä vuoden aikana.

Ensisijainen setelinkate

Ensisijaisen setelinkatteen muodostavat ohjesäännön mukaan pankin kultakassa ja riidattomat saatavat ulkomaisilta asiamiehiltä. Näihin luetaan myös ulkomailla maksettavat ulkomaan rahan määräiset vekselit, ulko-

maisissa pörsseissä noteeratut ulkomaan rahan määräiset obligaatiot, ulkomaan rahan määräiset erääntyneet obligaatiot ja korkoliput sekä ulkomaan raha.

Pankin k u l t a v a r a t, joihin luetaan sekä rahaksi lyöty että rahaksi lyömätön, Suomessa tai muualla oleva kulta, olivat vuoden alussa 7 850 milj. markkaa. Vuoden aikana ostettiin kultaa ulkomailta 623 milj. markan arvosta. Kun toisaalta suoritettiin joitakin myyntejä kotimaassa, pankin kultavarat olivat vuoden lopussa 8 454 milj. markkaa. Kulta on kirjattu pankin ohjesäännön edellyttämään enimmäisarvoon, jonka mukaan kilo hienoa kultaa maksaa 250 000 markkaa. Pankki on marraskuun 8 päivänä 1957 annetulla asetuksella vapautettu vuoden 1960 loppuun saakka siitä ohjesäännön 8 §:n säännöksestä, jonka mukaan pankki on velvollinen vaa-dittaessa lunastamaan setelinsä kullalla.

U l k o m a i s e t v a l u u t a t sisältävät sekä ns. vapaavaluutta- että clearingvaluuttasaatatavien niiden valuuttojen osalta, joiden saldo osoittaa Suomen Pankin nettosaatavaa — ne ko. valuutat, joiden saldo osoittaa nettovelkaa, on kirjattu »ulkomaisiin valuuttatileihin» vastattavien puolelle. Ulkomaisiin valuuttoihin on luettu myös pankin kassassa oleva ulkomaan raha sekä erääntyneet ulkomaan rahan määräiset obligaatiot ja korkoliput. Valuuttojen määrä, joka vuoden alussa oli 49 708 milj. markkaa, kasvoi vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta koko vuoden ajan aina joulukuun 8 päivään saakka, jolloin saavutettiin vuoden huippu, 66 004 milj. markkaa. Sen jälkeen valuutat kausisyyistä hieman vähenivät, ja vuoden lopussa niiden määrä oli 64 611 milj. markkaa. Kokonaisuudessaan valuuttojen markka-arvo lisääntyi vuoden aikana siten 14 903 milj. markkaa eli 30 %.

Vuonna 1959 pankki osti valuuttaa yhteensä 190 miljardin markan arvosta vastaavan luvun oltua 194 miljardia vuonna 1958 ja 182 miljardia vuonna 1957.

U l k o m a i s t e n v e k s e l i e n määrä laski vuoden aikana 871 milj. markasta 366 milj. markkaan. U l k o m a i s t e n o b l i g a a t i o i d e n määrä puolestaan nousi 1 050 milj. markkaa, kun valuuttatilanteen paraneminen teki pankille mahdolliseksi lisätä pitempiaikaisia sijoituksia ulkomaisiin arvopapereihin. Vuoden lopussa ulkomaisten obligaatioiden määrä oli 3 263 milj. markkaa.

K o k o e n s i s i j a i n e n s e t e l i n k a t e kasvoi edellä selostettujen tekijöiden vaikutuksesta 16 052 milj. markkaa eli 60 642 miljoonasta 76 694 miljoonaan.

Toissijainen setelinkate

Toissijaisen setelinkatteen muodostavat kotimaiset vekselit, joiden maksupäivään ei ole kolmea kuukautta pitempää aikaa ja joiden maksamisesta on vastuussa ainakin kaksi vakavaraista henkilöä tai toiminimeä, sekä val-

tion vuoden 1953 vakauttamislainan obligaatiot. Vekselit ovat joko pankin diskonttaamia, ulkomaan rahan määräisiä tai markkamääräisiä, taikka pankin rediskonttaamia.

Ulkomaan rahan määräiset vekselit ovat pankin suomalaisille yhtiöille välittämien ulkomaisten lainojen katevekseleitä. Kysymyksessä ovat lähinnä Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin ennen vuotta 1956 myöntämät lainat — vuodesta 1956 lukien on pitkäaikaisten ulkomaisten lainojen välittämisen hoitanut Suomen Pankin yhteyteen perustettu Mortgage Bank of Finland Oy. Ulkomaan rahan määräisten vekselien yhteissumma väheni vuoden aikana 1 109 milj. markkaa lyhennysten johdosta. Tämän vastaeränä on taseessa pitkäaikaisen ulkomaisen velan supistuminen. Vuoden lopussa oli näiden vekselien yhteissumma 11 535 milj. markkaa.

Diskonttatut markkamääräiset vekselit, jotka muodostavat pääosan pankin suoranaisestä luotonannosta sen omille asiakkaille, vähenivät vuoden aikana 8 823 milj. markasta 3 888 milj. markkaan. Vähennys johtui lähinnä siitä, että pankki siirsi vuoden aikana useita asiakkaita kokonaan liikepankeille, jotka myös ottivat huolehtiakseen osasta jäljelle jääneiden asiakkaiden luotontarvetta. Toisaalta pankin myöntämästäkin luotosta oli asiakkaiden hyvän likviyden takia vain osa käytössä.

Rediskontattujen vekselien määrä oli vuoden alkaessa varsin korkea, 18 707 milj. markkaa, mikä johtui lähinnä valtion kassaliikkeen vaihtelujen aiheuttamasta liikepankkien aseman kausiluonteisesta kiristymisestä. Vuoden vaihteen jälkeen esiintyi tavanomainen kausilasku, niin että tammikuun lopussa rediskontattuja vekseleitä oli enää 5 302 milj. markkaa ja helmikuun puolivälissä niiden määrä väheni alle miljardin markan. Kun pankkien maksuvalmius vuoden mittaan yhä parani, rediskonttausten määrä pysyi jatkuvasti varsin pienenä, kuukausien vaihteessa satuneita kausinousuja lukuun ottamatta, ja shekkitilit mukaan laskettuina pankeilla olikin suurimman osan vuotta tosiasiallisesti nettosaatava Suomen Pankista. Joulukuussa liikepankkien asema jälleen hieman kiristyi lähinnä valtion veronkantojen johdosta, mutta tästä aiheutuva rediskonttausten kausinousu jäi kuitenkin huomattavasti vähäisemmäksi kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden lopussa rediskontattujen vekselien määrä oli 4 718 milj. markkaa eli 13 989 milj. markkaa pienempi kuin vuoden alussa. Rediskontattujen vekselien viikkokeskiarvo, joka vuonna 1958 oli ollut 10 987 milj. markkaa, oli kertomusvuonna 1 815 milj. markkaa.

Vuoden 1953 valtion vakauttamislainan määrä pysyi muuttumattomana, 6 875 milj. markkana. Työttömyysmenojen rasittaessa suuresti valtiontaloutta sovittiin nimittäin pankin ja valtion kesken keväällä siitä, että kertomusvuonna lankeavat vakauttamislainan kuoletuserät siirretään maksettaviksi vuosina 1961 ja 1962.

Muut varat

Muitten varojen ryhmä käsittää ne pankin varat, joita ei ohjesäännön mukaan voida lukea ensisijaiseksi eikä toissijaiseksi setelinkatteeksi.

Kotimaiset obligatiot ovat pankin omistamia valtion, kaupunkien, luottolaitosten ja teollisuuslaitosten obligatioita. Obligaatioiden tilille on kirjattu myös Mortgage Bank of Finland Oy:n debentuurit. Pankki osti vuoden aikana Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy:n edellisenä vuonna liikkeelle laskemaa 7 %:n obligaatiolainaa 1 000 milj. markan sekä Kemijoki Oy:n obligatioita 500 milj. markan nimellisarvosta. Edelleen ostettiin Mortgage Bank'in uusia debentureja 450 milj. markan arvosta. Vuoden kuluessa pankki suoritti myös lukuisia kassaobligatioiden termiinkauppoja (ks. edellä s. 36), mikä selittää obligaatioiden määrässä etenkin kuukausien vaihteessa esiintyneet varsin suuret vaihtelut. Toisaalta pankin obligaatiosalikkaa pienensivät obligaatioiden arpomiset ja lunastukset sekä ennen kaikkea melkoiset teollisuus- ja luottolaitosten obligaatioiden myynnit. Vuoden lopussa kotimaisten obligaatioiden määrä oli kirjanpidon mukaan 2 620 milj. markkaa eli 1 711 milj. markkaa suurempi kuin vuoden alussa. Obligaatioiden määrästä vuoden lopussa oli kassaobligatioita 800 milj. markkaa.

Shekkitileillä olevat varat, jotka osoittavat pankin myöntämien shekkiluottojen nostetun määrän, alenivat vuoden aikana 173 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 267 milj. markkaa. Shekkiluottojen nostamaton määrä, joka näkyy setelinantotaseesta, oli vuoden lopussa 929 milj. markkaa eli 115 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Vaihtoraha käsittää pankin kassoissa olevan metallirahan. Sen määrä liikkui vuoden aikana 464 ja 775 milj. markan välillä ja oli vuoden lopussa 654 milj. markkaa.

Muitten saatavien ryhmässä muodostavat suurimman erän vientiennakot, jotka ovat Neuvostoliittoon vientiä harjoittaville yrityksille ennen vuotta 1958 suoritettuja ennakkomaksuja. Näistä ennakoista aiheutuneet pankin saatavat eivät ole olleet käytettävissä tuonnin rahoittamiseen Neuvostoliitosta, ennen kuin ne toimitukset, joista ennakoja on suoritettu, ovat tapahtuneet. Vientiennakoiden määrä, joka oli vuoden alussa 9 535 milj. markkaa, supistui 3 915 milj. markalla ja oli vuoden päättyessä 5 620 milj. markkaa (ks. taulukko 2). Mainittakoon, että vuoden 1957 päättyessä toimeenpannun uudelleenjärjestelyn johdosta ovat vuoden 1958 aikana ja myöhemmin suoritettavat vastaavanlaiset vientiennakot olleet heti käytettävissä Neuvostoliitosta tapahtuvan tuonnin maksuun.

»Muihin saataviin» sisältyvät valtion vekselit, jotka valtio on antanut Suomen Pankille tämän Kansainväliselle Valuuttarahastolle ja Kansainväliselle Jälleenrakennuspankille hyvittämien valtion jäsenosuuksien kat-

teeksi. Aikaisemmin suoritettuja jäsenosuuksia kattavaa korotonta vekseliä, joka oli vuoden alussa määrältään 2 158 milj. markkaa, lyhennettiin vuoden aikana 288 milj. markkaa (vrt. s. 56), joten se oli vuoden lopussa 1 870 milj. markkaa. Kun kertomusvuonna korotettiin Suomen jäsenosuutta Kansainvälisessä Valuuttarahastossa, valtio antoi syyskuussa Suomen Pankille toisen korottoman 60.8 milj. markan määräisen vekselin sekä korollisen 1 520 milj. markan määräisen vekselin (ks. s. 54). Vuoden lopussa kyseisten valtion vekselien yhteismäärä oli siten 3 451 milj. markkaa (ks. taulukko 2).

»Muihin saataviin» sisältyy niin ikään vekseliluotto, jonka Suomen Pankki oli edellisenä vuonna myöntänyt valtiolle tämän päätettyä laajentaa itä-tuontia ostamalla eräitä perusraaka-aineita ja -tarvikkeita erityisiin varmuusvarastoihin. Tämän pankin myöntämän ns. varmuusvarastoluoton määrä oli kaikkiaan 10 000 milj. markkaa, mutta vuoden alkaessa oli luotosta käytössä vasta 4 335 milj. markkaa. Vuoden aikana valtio nosti luottoa 3 451 milj. markkaa. Kun joulukuun lopussa erääntyi ensimmäinen kuoletuserä, 1 000 milj. markkaa, käytössä oleva luoton määrä oli vuoden lopussa 6 786 milj. markkaa (ks. taulukko 2).

»Muihin saataviin» luetaan edelleen hypoteekkilainat, remburssiluotot ym. tilapäiset saatavat. Kaikkiaan »muut saatavat» olivat vuoden lopussa 14 555 milj. markkaa, joten vähennys vuoden aikana oli 2 685 milj. markkaa.

Liikkeessä olevat setelit

Vuoden alkaessa setelistö oli lähinnä vuoden vaihteeseen sattuneiden valtion maksusuoritusten vuoksi varsin suuri, 65 075 milj. markkaa. Tammikuun alkuviiikkoina tapahtui tavanomainen kausilasku ja tammikuun 23 päivänä setelistön määrä oli vain 56 809 milj. markkaa, mikä oli vuoden alin viikkoarvo. Vuoden aikana setelistö oli noususuunnassa, mikä oli osoitus taloudellisen aktiviteetin nousun aiheuttamasta käteisrahan tarpeen lisääntymisestä. Kun joulukuussa setelistössä tapahtui jälleen tavanomainen kausikasvu, setelistön määrä oli vuoden lopussa 69 435 milj. markkaa. Setelistön viikkokeskimäärä oli kertomusvuonna 61 745 milj. markkaa oltuaan edellisenä vuonna 57 437 milj. markkaa.

Lyhytaikaiset velat

Ulkomaaisille valuuttatileille on kirjattu ne valuutat, joiden saldo osoittaa Suomen Pankin nettovelkaa. Vuoden aikana valuuttavelat vähenivät 62 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 2 116 milj. markkaa.

Ulkomaaiset markkatilit käsittävät jo mainitut Kansainvälisen Valuuttarahaston ja Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin jäsenosuudet, jotka nämä laitokset ovat tallettaneet Suomen Pankkiin. Lisäksi näille tileille on kirjattu ulkomaalaisten omistuksessa olevia, enemmän tai vähemmän rajoitetusti tavaran ostoihin Suomessa taikka muihin maksuihin Suomessa käytettävissä olevia varoja. Ulkomaiset markkatilit kasvoivat vuoden aikana 137 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 4 780 milj. markkaa.

Valtiolla, posti- ja lennätinhallituksella sekä Postisäästöpankilla on kullakin Suomen Pankissa shekkitili. Näistä kahden viimeksi mainitun shekkitili tasoitetaan päivittäin valtion shekkitilille. Valtion shekkitilillä oli vuoden alkaessa 7 146 milj. markkaa ja vuoden lopussa 6 418 milj. markkaa.

Pankkien shekkitilit, joita laskettaessa on vähennyksinä otettu huomioon Suomen Pankin hallussa olevat ao. pankkien maksettavat maksuosoitukset, lisääntyivät vuoden aikana 2 382 milj. markkaa ja olivat vuoden päättyessä 3 856 milj. markkaa (ks. taulukko 2). Muut shekkitilit puolestaan laskivat vuoden aikana 60 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 233 milj. markkaa.

Muut lyhytaikaiset velat sisältävät perityt, mutta tilittämättä olevat erät ja pankin maksettavat pankkivekselit. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy niinkään Mortgage Bank of Finland Oy:n tili. Tilillä oli vuoden alkaessa 2 080 milj. markkaa, johon sisältyi Mortgage Bankin edellisenä vuonna Export-Import Bankilta saaman luoton nostamatta ollut osa. Tämä luotto käytettiin vuoden aikana loppuun ja kertomusvuoden päättyessä Mortgage Bankin tilillä oli vain 252 milj. markkaa (ks. taulukko 2). Lähinnä tästä syystä muut lyhytaikaiset velat kaikkiaan vähenivät vuoden aikana 2 312 milj. markasta 411 milj. markkaan.

Kokonaisuudessaan lyhytaikaiset velat olivat vuoden lopussa 17 814 milj. markkaa, joten ne olivat vuoden aikana pienentyneet 232 milj. markkaa.

Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset ulkomaaiset velat käsittävät pelkästään Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta ennen vuotta 1956 saadut lainat, jotka Suomen Pankki on nostanut ja välittänyt edelleen teollisuus- ja voimalaitoksille saaden puolestaan näiltä katteeksi ulkomaan rahan määräisiä vekseleitä. Lainoista aiheutuva velka väheni vuoden aikana lyhennysten johdosta 310 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 11 060 milj. markkaa (vrt. myös s. 41). Vähennys oli pienempi kuin vastaeränä olevien kotimaisten ulkomaan rahan määräisten vekselien supistus, mikä johtui siitä, että Suomen Pankki oli jo aikaisemmin suorittanut ennakolta eräitä kertomusvuonna erääntyviä dollarilainojen kuoletuksia.

Pitkäaikaisiin kotimaisiin velkoihin sisältyi vuoden alkaessa valtion Neuvostoliitolta vuonna 1954 saama ensimmäinen ns. kultalaina, jonka valtio oli edelleen lainannut Suomen Pankille. Lainan markka-arvo oli 3 214 miljoonaa. Kun kertomusvuonna sovittiin Neuvostoliiton kanssa lainan takaisinmaksamisesta, Suomen Pankki suoritti lainan toukokuussa valtiolle, joka maksoi sen takaisin Neuvostoliitolle.

Samaan ryhmään on taseessa kirjattu valtion vientimaksutili, jolla oli vuoden alkaessa 6 288 milj. markkaa. Tilille kertyi edellisenä vuonna rästiin jääneitä vientimaksuja 53 milj. markkaa ja toisaalta siltä nostettiin vientimaksulain mukaisia lainoja vuoden aikana 3 312 milj. markkaa. Vuoden lopussa tilillä oli siten varoja 3 029 milj. markkaa (ks. taulukko 2).

Kokonaisuudessaan pitkäaikaiset velat olivat vuoden lopussa 14 089 milj. markkaa, joten ne olivat vuoden aikana vähentyneet 6 783 milj. markkaa.

Arvonjärjestelytilit ja oma pääoma

Arvonjärjestelytilit, jotka ovat muodostuneet valuuttakurssien muutoksista ja erinäisistä varauksista, alenivat vuoden aikana 2 688 milj. markkaa ja olivat vuoden päättyessä 5 482 milj. markkaa.

Pankin kantarahasto oli vuonna 1955 nostettu 10 000 milj. markkaan, jolloin samalla oli määrätty, että pankin voitosta on ainakin puolet käytettävä vararahaston kartuttamiseen, kunnes kanta- ja vararahasto ovat yhteensä nousseet 20 000 milj. markkaan. Voiton jäljelle jäävän osan käytöstä päättää eduskunta. Vuoden 1958 voitosta, joka oli 1 631 milj. markkaa, siirrettiin kertomusvuonna 815.4 milj. markkaa vararahastoon ja loput 815.4 milj. markkaa luovutettiin valtiolle. Vuoden 1959 voitoksi tuli 1 247 milj. markkaa. Kun tämä otetaan huomioon, oli koko oma pääoma vuoden lopussa 14 986 milj. markkaa oltuaan vuoden 1958 lopussa 14 555 milj. markkaa.

3. OMAISUUSTASE NETTORYHMITTÄIN

Yleiskatsaus pankin toimintaan kertomusvuonna saadaan jaotteleamalla omaisuustaseen vastaavien ja vastattavien erät pääryhmiin laatunsa mukaan ja tarkastelemalla näin saatujen nettoryhmien kehitystä. Pankin varat voidaan tällöin jakaa kotimaiseen luotonantoon ja ulkomaisiin saataviin. Vähentämällä näistä ao. velkaerät nähdään kotimainen nettoluotonanto ja ulkomainen nettosaatava.

Kotimainen luotonanto

Pankin kotimainen luotonanto voidaan luotonsaajien perusteella jakaa luotonantoon valtiolle, rahalaitoksille ja yrityksille.

Luotonanto valtiolle. Pankin luotonanto valtiolle ja siinä tapahtuneet muutokset näkyvät seuraavasta asetelmasta, miljoonina markkoina.

	31. 12. 1958	31. 12. 1959	Muutos
Vakauttamislaina	6 875	6 875	—
IMF- & IBRD-vekselit	2 158	3 451	+ 1 293
Varmuusvarastoluotto	4 335	6 786	+ 2 451
Vastaavat	13 868	17 112	+ 3 744
Valtion shekkitili	7 146	6 418	— 728
Kultalaina Neuvostoliitolta	3 214	—	— 3 214
Vientimaksutili	6 288	3 029	— 3 259
Vastattavat	16 648	9 447	— 7 201
Nettoluotonanto valtiolle	—3 280	7 665	+10 945

Asetelmassa esitettyjen erien kehitystä on jo edellä selostettu. Kokonaisuudessaan nettoluotonanto valtiolle lisääntyi vuoden aikana 10 945 milj. markkaa, niin että valtiolla oli vuoden lopussa 7 665 milj. markan nettovelka, mitä vuoden alkaessa oli vastannut 3 280 milj. markan nettosaatava.

Luotonanto rahalaitoksille. Pankin luotonantoa rahalaitoksille valaisee seuraava asetelma, miljoonina markkoina.

	31. 12. 1958	31. 12. 1959	Muutos
Vastaavat: Rediskontatut vekselit	18 707	4 718	—13 989
Pankkien shekkitilit	1 474	3 856	+ 2 382
Muita lyhytaikaisia velkoja	2 080	252	— 1 828
Vastattavat	3 554	4 108	+ 554
Nettoluotonanto rahalaitoksille	15 153	610	—14 543

Otettaessa lukuun vain rediskontatut vekselit ja pankkien shekkitilit voidaan todeta, että Suomen Pankin nettoluotonanto yksityisille rahalaitoksille väheni vuoden aikana 17 233 milj. markasta 862 milj. markkaan eli kaikkiaan 16 371 milj. markkaa. »Muihin lyhytaikaisiin velkoihin» sisältyy asetelmassa pelkästään velka Mortgage Bank of Finland Oy:lle. Tämä huomioon otettaessa nettoluotonanto kaikille rahalaitoksille väheni vuoden aikana 14 543 milj. markkaa.

Luotonanto yrityksille. Pankin suoranaisestä luotonannosta talouselämälle antaa kuvan seuraava asetelma, miljoonina markkoina.

	31. 12. 1958	31. 12. 1959	Muutos
Markkamääräiset vekselit	8 823	3 888	—4 935
Ulkomaan rahan määräiset vekselit	12 644	11 535	—1 109
Shekkitilit	440	267	— 173
Muita saatavia	1 212	998	— 214
Vastaavat	23 119	16 688	—6 431
Muut shekkitilit	293	233	— 60
Muita lyhytaikaisia velkoja	232	159	— 73
Vastattavat	525	392	— 133
Nettoluotonanto yrityksille	22 594	16 296	—6 298

Pankin suoranaista luotonantoa sen omille yksityisille asiakkaille ovat varsinaisesti vain markkamääräiset vekselit sekä shekkitililuotto, joiden yhteenlaskettu vähennys oli 5 108 milj. markkaa. Ulkomaan rahan määräisten vekselien supistuminen johtui siitä, kuten mainittiin, että yritykset lyhensivät Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta saamiaan luottoja. Kokonaisuudessaan nettoluotonanto yrityksille väheni vuoden aikana 6 298 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa määrältään 16 296 milj. markkaa.

Ulkomainen nettosaatava

Ulkomaisen nettosaatavan kehitys on esitetty seuraavassa asetelmassa, miljoonina markkoina.

	31. 12. 1958	31. 12. 1959	Muutos
Kulta	7 850	8 454	+ 604
Ulkomaiset valuutat	49 708	64 611	+14 903
Ulkomaiset vekselit	871	366	— 505
Ulkomaiset obligaatiot	2 213	3 263	+ 1 050
Neuvostoliiton vanhat vientiennakot	9 535	5 620	— 3 915
Vastaavat	70 177	82 314	+12 137
Ulkomaiset valuuttatilit	2 178	2 116	— 62
Ulkomaiset markkatilit	4 643	4 780	+ 137
Pitkäaikainen ulkomainen velka	11 370	11 060	— 310
Vastattavat	18 191	17 956	— 235
Ulkomainen nettosaatava	51 986	64 358	+12 372

Ulkomaisiin tileihin on yllä luettu myös Neuvostoliittoon vientiä harjoitettaville yrityksille ennen vuotta 1958 annetut ennakot, jotka ovat rinnastettavissa bilateraaliin saataviin. Ulkomaisten saatavien bruttomäärä kasvoi ulkomaisten valuuttojen lisääntymisen johdosta vuoden aikana 12 137 milj. markkaa. Kun velat puolestaan vähenivät 235 milj. markkaa, ulkomainen nettosaatava kokonaisuudessaan suureni 12 372 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 64 358 milj. markkaa.

Pankin *kulta- ja valuuttavaranto* saadaan vähentämällä yllämainittujen kultavarojen ja valuuttojen summasta vastattavapuolen ulkomaisten valuuttatilien velka. Näin laskettu nettovaranto kasvoi vuoden aikana 15 569 milj. markkaa eli 28 %. Vuoden päättyessä sen määrä oli 70 949 milj. markkaa. Kulta ja vaihdettavat valuutat lisääntyivät 19.1 miljardia markkaa, kun taas sidotut valuutat vähenivät yhteensä 3.6 miljardia markkaa. Vuoden aikana kullan ja vaihdettavien valuuttojen osuus koko varannosta nousi tämän johdosta 71 %:sta 82 %:iin.

Seuraavassa asetelmassa on esitetty valuuttavaranto vuosien 1958—1959 lopussa viiteen tärkeimpään ryhmään jaoteltuna, miljardeina markkoina (vrt. taulukko 3).

Valuuttalaji	31. 12. 1958	31. 12. 1959
Kulta	7.8	8.4
Vaihdettavat valuutat	31.2	49.7
Ei-vaihdettavat OEEC-valuutat	7.7	4.7
Itävaluutat	8.2	4.4
Muut	0.5	3.7
Yhteensä	55.4	70.9

Espanjan pesetan määräiset valuutat sisältyvät asetelmassa vuoden 1958 päättyessä ryhmään »muut», mutta vuoden 1959 lopussa »ei-vaihdeltaviin OEEC-valuuttoihin» Espanjan tultua vuoden puolivälissä OEEC:n jäseneksi.

Nettotase

Jos pankin kotimaisen nettoluotonannon lisäksi otetaan lukuun pankin omistamat obligaatiot sekä kassassa oleva vaihtoraha, saadaan pankin kotimainen nettosaatava. Pankin kotimaisen ja ulkomaisen nettosaatavan summa on tällöin yhtä suuri kuin liikkeessä olevan setelistön, arvonjärjestelytilien ja oman pääoman summa. Tämän nettotaseen kehitystä valaisee seuraava asetelma, miljoonina markkoina.

Nettoluotonanto	31. 12. 1958		31. 12. 1959		Muutos	
	Vas- taava	Vastat- tava	Vas- taava	Vastat- tava	Vas- taava	Vastat- tava
valtiolle	—3 280		7 665		+10 945	
rahalaitoksille	15 153		610		—14 543	
yrityksille	22 594		13 996		— 8 598	
Obligaatiot ja vaihtoraha ...	1 347		3 274		+ 1 927	
Kotimainen nettosaatava	<u>35 814</u>		<u>25 545</u>		<u>—10 269</u>	
Ulkomainen nettosaatava	51 986		64 358		+12 372	
Liikkeessä olevat setelit		65 075		69 435		+ 4 360
Arvonjärjestelytilit ja oma pää- oma		22 725		20 468		—2 257
Yhteensä	87 800	87 800	89 903	89 903	+ 2 103	+ 2 103

4. SETELINANTOTASE

Pankin setelinanto-oikeus on ohjesäännössä rajoitettu siten, että setelinannon ylärajana on ensisijaisen katteen määrä lisättynä määräsummalla. Setelinanto saa kuitenkin ylittää ensisijaisen katteen vain sillä ehdolla, että pankilla on ylitystä vastaava määrä toissijaista katetta. Se enimmäismäärä, millä setelinanto saa ylittää ensisijaisen katteen, on pysyvien säännösten mukaan 50 000 milj. markkaa. Joulukuun 23 päivänä 1955 annetulla asetuksella summa korotettiin tilapäisesti 58 000 milj. markaksi vuoden 1956 loppuun saakka ja marraskuun 16 päivänä 1956 annetulla asetuksella se määrättiin samaksi myös vuosien 1957—1959 ajaksi. Vuoden 1960 alusta lähtien tämä enimmäismäärä on jälleen 50 000 milj. markkaa.

Vuoden 1958 lopussa ensisijainen kate oli 60 642 milj. markkaa. Toissijaiseksi katteeksi hyväksyttäviä varoja pankilla oli 47 049 milj. markkaa, joten setelinanto-oikeus oli vain tämän määrän ensisijaista katetta suurempi eli 107 691 milj. markkaa. Vuoden 1959 lopussa ensisijaisen katteen määrä oli valuuttavarannon kasvun ansiosta lisääntynyt 76 694 milj. markkaan. Toissijaiseksi katteeksi hyväksyttävien varojen määrä sen sijaan oli vähentynyt 27 016 milj. markkaa. Setelinanto-oikeus oli vuoden lopussa näin ollen yhteensä 103 710 milj. markkaa eli 3 981 milj. markkaa pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Setelinannoksi luetaan ohjesäännön mukaan liikkeessä olevat setelit ja näiden lisäksi pankin markkamääräiset osoitukset sekä muut vaa-dittaessa maksettavat sitoumukset samoin kuin myönnettyjen shekkiluottojen nostamaton määrä. Vuoden 1958 lopussa liikkeessä olevat setelit olivat 65 075 milj. markkaa ja mainitut lyhytaikaiset velat 18 046 milj. markkaa. Kun otetaan lisäksi lukuun shekkiluottojen nostamaton määrä, 814 milj. markkaa, koko setelinanto oli 83 935 milj. markkaa. Vuoden 1959 lopussa puolestaan koko setelinanto oli 88 178 milj. markkaa, josta liikkeessä oleva setelistö oli 69 435 milj. markkaa, lyhytaikaiset velat 17 814 milj. markkaa ja nostamattomat shekkiluotot 929 milj. markkaa. Setelinanto-oikeuden ja setelinannon erotus eli setelinantovara oli vuoden 1959 lopussa siten 15 532 milj. markkaa. Setelinantovara väheni vuoden aikana 8 224 milj. markkaa.

5. SETELIT JA KOVA RAHA

Kultaraha

Kultarahaa ei ole laskettu liikkeeseen sen jälkeen, kun vuonna 1931 lopetettiin setelien lunastaminen kullalla. Nimellisesti kultarahoja on liikkeessä 1 010 000 markan arvosta, mutta todellisuudessa nämäkin rahat ovat joutuneet kokoelmiin tai ne on sulatettu.

Setelit

Setelistön kokonaismäärä eli *vastuu-summa* oli vuoden 1959 alussa 95 361 milj. markkaa. Seteleitä valmistettiin vuoden aikana 82 798 milj. markan ja poltettiin 68 376 milj. markan arvosta, joten setelivastuu oli vuoden lopussa 109 783 milj. markkaa. Eri setelilajien valmistetut ja poltetut määrät näkyvät taulukosta 10. Pankin kassoissa oli seteleitä vuoden alussa 30 286 ja sen lopussa 40 348 milj. markkaa, joten liikkeessä olevien setelien määrä kasvoi 65 075 miljoonasta 69 435 milj. markkaan.

Setelistön koostumus. Liikkeessä olevien 10 000 markan setelien osuus koko liikkeessä olevan setelistön arvosta nousi vuoden aikana 41.7 %:sta 43.5 %:iin, kun taas 5 000 markan setelien osuus aleni 32.3 %:sta 31.5 %:iin ja 1 000 markan setelien osuus 19.2 %:sta 18.3 %:iin. Kaikkien pienempien seteliarvojen suhteellinen osuus pysyi miltei ennallaan. Vuoden 1954 jälkeen ei ole enää painettu 50 markan ja sitä pienempiä seteleitä.

Setelistön koostumusta valaisee taulukko 8, minkä täydennykseksi seuraavassa asetelmassa on esitetty eriarvoisten liikkeessä olevien setelien lukumäärä vuosien 1957—1959 lopussa, tuhansina kappaaleina.

Setelilaji	1957	1958	1959
10 000 mk	2 363	2 712	3 024
5 000 »	3 993	4 210	4 378
1 000 »	12 361	12 472	12 724
500 »	4 775	4 764	4 904
100 »	21 672	19 266	20 030
50 »	709	695	688
20 »	2 266	2 225	2 202
10 »	3 256	3 220	3 200
5 »	3 499	3 489	3 483
Yhteensä	54 894	53 053	54 633

Setelien valmistus ja poltto. Vuoden 1959 aikana valmistettiin seteleitä kaikkiaan 104.4 milj. kappaletta vastaavan luvun oltua 116.5 miljoonaa vuonna 1958 ja 103.6 miljoonaa vuonna 1957. Valmistettujen setelien yhteenlaskettu arvo puolestaan oli 82 798 milj. markkaa. Vuonna 1958 oli seteleitä valmistettu 77 090 miljoonan ja vuonna 1957 60 337 milj. markan arvosta. Seteleitä poltettiin kaikkiaan 110.2 milj. kappaletta, vastaten 102.5 miljoonaa vuonna 1958 ja 116.0 miljoonaa vuonna 1957. Poltettujen setelien arvo oli yhteensä 68 376 milj. markkaa oltuaan 75 829 miljoonaa vuonna 1958 ja 71 496 miljoonaa vuonna 1957.

Kova raha

Suomen Pankki ostaa valtiolta rahapajan valmistamaa metallirahaa. Pankin taseessa ei siten näy liikkeessä olevan metallirahan määrä, vaan ai-

noastaan pankin kassoissa oleva metalliraha. Liikkeessä olevan metallirahan jakaantuminen eri rahalajien osalle on esitetty taulukossa 8, johon seuraavassa annetaan eräitä lisätietoja.

Hopearaha oli liikkeessä vuoden 1959 alussa 1 746 milj. markkaa ja vuoden lopussa 1 611 milj. markkaa, joten sen määrä väheni vuoden aikana 135 milj. markkaa. Vähenemistä tapahtui etenkin 200 markan rahojen kohdalla, mutta myös muiden rahojen liikkeessä olevat määrät vähenivät. 200 ja 100 markan rahoja oli vuoden alussa liikkeessä 1 502 milj. markkaa ja vuoden lopussa 1 341 milj. markkaa. Lisäksi oli liikkeessä vuonna 1952 olympiakisojen kunniaksi lyötyjä 500 markan hopearahoja, joita ei kuitenkaan ole juuri laisinkaan käytetty maksuliikkeessä, vaan ne ovat jääneet lähinnä muistorahoiksi. Olympiarahoja oli liikkeessä vuoden alussa 244 milj. markkaa ja vuoden lopussa 270 milj. markkaa.

Alumiinipronssirahoja, jotka ovat 50, 20 ja 10 markan määräisiä, lyötiin kertomusvuonna 32 milj. markkaa, kaikki 20 markan rahoja. Vuoden lopussa oli alumiinipronssirahoja liikkeessä 6 % enemmän kuin vuoden alussa.

Rautarahoja lyötiin edelleenkin vain kahta arvoa, 5 ja 1 markan rahoja. Niiden liikkeessä oleva määrä kasvoi vuoden aikana 6 %. Taulukkoon 8 sisältyvät myös vanhanmalliset, muistakin metalleista kuin raudasta valmistetut 1 markan rahat, jotka ovat todennäköisesti jo kadonneet liikkeestä.

Pikkurahoja ei ole lyöty enää vuoden 1948 jälkeen, mutta niitä on edelleenkin melkoinen määrä liikkeessä. Maksuissa ei niitä käytetä juuri ensinkään ja suurin osa näistä rahoista onkin ilmeisesti kadonnut. Nimellisesti oli liikkeessä 50 pennin rahoja 23 milj. markan, 25 pennin rahoja 18 milj. markan, 10 pennin 6 milj. markan, 5 pennin 4 milj. markan ja 1 pennin rahoja alle 1 milj. markan arvosta.

Kaikkiaan oli *kovaa rahaa* vuoden lopussa liikkeessä 4 026 milj. markan nimellisarvosta. Määrä oli 2 milj. markkaa pienempi kuin vuoden 1958 lopussa, joten liikkeessä olevien hopearahojen määrä väheni hieman enemmän kuin rauta- ja alumiinipronssirahojen määrä kasvoi. Liikkeessä olevasta määrästä oli vuoden 1959 lopussa 305 milj. markkaa vanhanmallista metallirahaa, joka ei juuri ensinkään ole käytössä, vaan on kadonnut tai joutunut keräilijöiden kokoelmiin. *Koko liikkeessä oleva rahamäärä* eli setelien ja kovan rahan yhteismäärä kasvoi vuoden aikana 4 358 milj. markkaa. Viimeksi kuluneiden vuosien lopussa yhteismäärä on ollut seuraava, miljoonina markkoina.

1954	49 949
1955	58 113
1956	63 593
1957	64 258
1958	69 103
1959	73 461

6. TULOSTASE

Pankin tulostaseen mukaan, joka on esitetty taulukossa 4, olivat kokonaistulot 2 453 milj. markkaa eli 32 milj. markkaa pienemmät kuin edellisellä vuonna. Korot kotimaisesta lainausliikkeestä vähenivät edellisestä vuodesta olennaisesti, 587 milj. markkaa, mikä johtui toisaalta korkokannan alenemisesta, toisaalta pankin luotonannon supistumisesta, mutta tulot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta lisääntyivät lähes saman verran valuuttavaranon kasvun ja ulkomailla tapahtuneen korkokannan nousun johdosta. Pankin kokonaiskulut olivat kertomusvuonna 1 206 milj. markkaa eli 352 milj. markkaa suuremmat kuin vuonna 1958. Nousu johtui suurimmalta osalta pankin pääkonttorin uudisrakennuksen sekä haarakonttorien rakennustöiden aiheuttamasta poistojen kasvusta.

Pankin voitto oli 1 247 milj. markkaa eli 384 milj. markkaa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Pankin voitosta siirretään puolet eli 623.5 milj. markkaa vararahastoon. Voiton toisen puolen käytöstä päättää eduskunta.

7. KASSAVARAT JA KASSAVAIHTO

Suomen Pankin kassavarat, joihin luetaan markkamääräiset setelit, metalliraha sekä liikepankkien maksettavat pankkivekselit ja shekit, olivat vuoden 1959 alkaessa 30.7 miljardia markkaa. Kuten taulukosta 11 lähemmin käy ilmi, kassatulot olivat vuoden aikana 1 866.0 miljardia ja kassamenot 1 855.7 miljardia markkaa, joten kassasäästö vuoden lopussa oli 41.0 miljardia. Vuonna 1958 olivat kassatulot 1 822.2 miljardia markkaa. Kassavaihdosta kertomusvuonna tuli pankin haarakonttorien osalle 41 %. Haarakonttorien kassavarat puolestaan olivat vuoden lopussa 28 % koko kassasaldosta.

Vuoden 1959 lopun kassasaldosta oli seteleitä 40.3 miljardia ja metallirahaa 0.7 miljardia markkaa. Kuten jo edellä on käynyt selville, vain metallirahojen arvo näkyy pankin omaisuustaseessa, sillä pankin kassoissa olevat setelit vähennetään koko setelivastuun määrästä ja jäännös on taseen vastattavapuolen erä »liikkeessä olevat setelit».

Ylempänä mainittuun kassavaihtoon ei ole luettu clearingtoimituksissa käsiteltyjä eri rahalaitosten toisiltaan veloittamia maksuosoituksia ja toisilleen hyvittämiä pankkisiirtomääräyksiä. Niiden yhteenlaskettu määrä oli 1 508 miljardia markkaa vuonna 1959, mitä edellisellä vuonna vastasi 1 376 miljardia markkaa. Clearingliikkeen suuruus pankin eri konttoreissa käy selville taulukosta 13.

8. SUOMEN PANKIN HALLINTO

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet. Eduskunnan pankkivaltuusmiehinä, jotka valvovat Suomen Pankin hallintoa ja hoitoa, toimivat kertomusvuonna eduskunnan tähän tehtävään vuonna 1958 valitsevat henkilöt: Maanviljelijä **KUSTI ESKOLA** (puheenjohtaja), lakitieteen kunniatohtori **VÄINÖ TANNER** (varapuheenjohtaja), kirvesmies **AIMO AALTONEN**, filosofian maisteri **T. A. VIHHERHEIMO**, veturinkuljettaja **ONNI PELTONEN**, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeri **ARVO KORSIMO**, toimitsija **YRJÖ MURTO**, molempien oikeuksien tohtori **J. O. SÖDERHJELM** ja valtiotieteen kandidaatti **OLLI J. UOTI**. Näistä kolme ensiksi mainittua ovat muodostaneet suppeamman pankkivaltuuston.

Suomen Pankin johtokunta. Johtokunnan puheenjohtajana on filosofian tohtori **KLAUS WARIS** sekä johtokunnan muina jäseninä lainopin kandidaatti **ESKO K. LEINONEN**, lakitieteen lisensiaatti **AARRE SIMONEN**, valtiotieteen tohtori **AHTI KARJALAINEN** ja filosofian tohtori **REINO ROSSI**. Näistä tohtori **KARJALAINEN** oli tammikuun 13 päivästä lukien virasta vapaana tultuaan nimitetyksi valtioneuvoston jäseneksi.

III. SUOMEN SUHTEET KANSAINVÄLISIIN RAHALAITOKSIIN

Suomen Pankki hoitaa yhteydet Kansainväliseen Valuuttarahastoon, Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin ja Kansainväliseen Rahoitusyhtiöön, joiden jäsen Suomi on, samoin kuin Kansainväliseen Järjestelypankkiin, jossa Suomen Pankki itse on osakkaana.

Kansainvälinen Valuuttarahasto

Syyskuun 15 päivänä 1959 Suomen jäsenosuus korotettiin 38 milj. dollarista 57 milj. dollariin Valuuttarahastossa tapahtuneen yleisen jäsenosuuksien korotuksen yhteydessä. Nykyinen jäsenosuus vastaa Suomen markan pariarvon mukaan 18 240 milj. markkaa. Korotuksen määrästä, 19 milj. dollarista, suoritettiin kultana 25 % eli 1 520 milj. markkaa parikurssiin. Tämän kultamäärän Suomen Pankki suoritti omista varoistaan Valuuttarahastolle valtion antamaa, neljän vuoden kuluttua maksettavaa vekseliä vastaan. Loput korotuksesta, vasta-arvoltaan 4 560 milj. markkaa, suoritettiin markkoina siten, että Valuuttarahaston tilille Suomen Pankkiin suoritettiin 60.8 milj. markkaa ja rahastolle luovutettiin korottomia, ei-siirrettäviä ja vaadittaessa maksettavia valtion velkasitoumuksia 4 499.2 milj. markan arvosta. Velkakirjat säilytetään rahaston lukuun Suomen Pankissa. Rahaston tilille maksetun markkasuorituksen katteena on valtion Suomen Pankille antama vekseli.

Kaikkiaan on Suomen jäsenosuuden nykyisestä määrästä, 18 240 milj. markasta, suoritettu Valuuttarahastolle kultana 25 % eli 4 560 milj. markkaa, markkamääräisinä hyvityksinä rahaston tilille Suomen Pankkiin 190.8 milj. markkaa sekä valtion antamina velkasitoumuksina 13 489.2 milj. markkaa.

Suomen jäsenosuus Valuuttarahastossa vastasi vuoden 1959 päättyessä 0.41 % rahaston jäsenosuuksien kokonaismäärästä. Suomen äänimäärä rahaston johtokunnassa ja hallintoneuvostossa oli 0.52 % rahaston 68 jäsenen äänimäärien summasta.

Valuuttarahaston hallintoneuvoston Suomea edustavana jäsenenä toimii Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja filosofian tohtori KLAUS WARIS ja varajäsenenä Suomen Pankin sihteeri JOUKO J. VOUTILAINEN, M. A.

Valuuttarahaston johtokunnan kaikkien viiden pohjoismaan yhteisesti valitsemana jäsenenä toimii Suomen Pankin ulkomaanasiain sihteeri, valtiotieteen maisteri EERO ASP. Vastaavana johtokunnan varajäsenenä toimii THORHALLUR ASGEIRSSON Islannista.

Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki

Liittyessään Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin (Maailmanpankkiin) Suomen valtio merkitsi jäsenosuutenaan pankin osuuksia 380 kpl eli nimellisarvoltaan yhteensä 38 milj. dollaria, joka vastaa 12 160 milj. markkaa Suomen markan nykyisen pariarvon mukaan. Osuuksien hinnasta on kultana ja dollareina suoritettu 2 % eli 760 000 dollaria, joka vastaa nykyisin 243.2 milj. markkaa, sekä markkoina Maailmanpankin tilille Suomen Pankkiin 18 % eli 2 188.8 milj. markkaa. Maailmanpankin tilille maksetun markkasuorituksen katteena on valtion Suomen Pankille antama vekseli. Suomen merkitsemien osuuksien hinnan jäljellä olevaa 80 %:n suuruista osaa, joka vastaa 9 728 miljoonaa markkaa, ei voida määrätä maksettavaksi muuten kuin Maailmanpankin omien sitoumusten täyttämisen sitä vaatiessa.

Maailmanpankin jäsenvaltioiden päätettyä korottaa pankin pääoman 10 miljardista dollarista 21 miljardiin dollariin Suomen valtio merkitsi syyskuun 4 päivänä 1959 pankin uusia osuuksia 38 milj. dollarin arvosta, joten Suomen jäsenosuus pankissa nousi 76 milj. dollariin eli parikurssin mukaan 24 320 milj. markkaan. Uusien osuuksien hintaa ei kuitenkaan voida vaatia maksettavaksi muuten kuin Maailmanpankin omien sitoumusten täyttämisen sitä vaatiessa, joten ne ovat verrattavissa alkuperäisen osuusmerkinnän 80 %:n osuuteen. Suomen jäsenyydestä Maailmanpankissa aiheutuva valtion takuuvaikeus nousee siten nykyisin 21 888 milj. markkaan.

Suomen jäsenosuus Maailmanpankissa oli kertomusvuoden päättyessä 0.41 % pankin kokonaispääomasta, ja Suomen käytettävissä oleva äänimäärä pankin johtokunnassa ja hallintoneuvostossa oli 0.50 % pankin 68 jäsenmaan äänimäärien summasta.

Vuodesta 1954 lähtien Maailmanpankki on voinut käyttää tilillään Suomen Pankissa olevia markkavaroja pääomatavaroiden hankkimiseen Suomesta muille maille myöntämiensä lainojen puitteissa. Helmikuun 26 päivänä 1959 tekemällään päätöksellä valtioneuvosto oikeutti Maailmanpankin tämän lisäksi siirtämään vuosittain miljoonan dollarin arvosta näitä varoja

vaihtokelpoiisiin valuuttoihin. Lähinnä tämän suorituksen johdosta vähentyi Maailmanpankin Suomen Pankissa pitämän tilin osoittama saatava vuoden aikana 321 milj. markkaa.

Maaliskuun 16 päivänä 1959 Mortgage Bank of Finland Oy sai Maailmanpankilta uuden lainan, määrältään 37 milj. dollaria eli 11 840 milj. markkaa. Tämä laina, joka on suurin Suomen Maailmanpankilta toistaiseksi saamista seitsemästä lainasta, käytetään yhdeksän puunjalostusteollisuuden yrityksen tuotantokapasiteetin laajentamiseen ja uudenaikaistamiseen. Suomen Maailmanpankilta saamien lainojen yhteenlaskettu määrä on 102 279 464 dollaria, joka nykyisen kurssin mukaan vastaa 32 729 milj. markkaa. Seuraavassa asetelmassa on esitetty eräitä tietoja näistä lainoista Maailmanpankin kirjanpidon mukaisina:

Saantiaika	Nimellis- määrä \$	Korko %	Laina- aika vuotta	Kuoletuksat 31. 12. 1959 mennessä \$	Käytössä 31. 12. 1959 \$	Nostamatta 31. 12. 1959 \$
1. 8. 1949	12 500 000	4	15	6 564 000	5 936 000	—
17. 10. 1949	2 300 000	3	2	2 300 000 ¹	—	—
30. 4. 1952	20 000 000	4 ³ / ₄	18	4 603 000	15 397 000	—
13. 11. 1952	3 479 464	4 ³ / ₄	18	800 664 ²	2 678 800	—
24. 3. 1955	12 000 000	4 ⁵ / ₈	15	1 490 000	10 510 000	—
22. 5. 1956	15 000 000	4 ³ / ₄	20	566 000	10 699 451	3 734 549
16. 3. 1959	37 000 000	5 ³ / ₄	15	—	7 105 702	29 894 298
Yhteensä	102 279 464			16 323 664	52 326 953	33 628 847

¹ Tästä peruutuksia \$197 869.

² ————— \$1 415:66.

Maailmanpankin hallintoneuvoston Suomea edustavana jäsenenä toimii ministeri R. v. FIEANDT ja varajäsenenä Suomen Pankin johtokunnan jäsen filosofian tohtori REINO ROSSI.

Maailmanpankin johtokunnan kaikkien viiden pohjoismaan yhteisesti valitsemana jäsenenä toimii T. L. HAMMARSKIÖLD Ruotsista. Vastavaana johtokunnan varajäsenenä on toiminut vuoden 1959 syksyyn saakka H. E. THRANE Tanskasta ja sen jälkeen TYGE DAHLGAARD Tanskasta.

Taulukot:
Suomen Pankin toiminta

1. Omaisuustase vuosina 1952—1959

	31/12 1952 ¹	31/12 1953 ¹	31/12 1954 ¹	31/12 1955	31/12 1956	31/12 1957	
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	22 099	28 107	37 545	38 314	32 300	41 340
2	Kulta	5 863	5 862	6 934	7 849	7 849	7 850
3	Ulkomaiset valuutat	16 236	22 036	29 639	28 089	21 561	30 579
4	Ulkomaiset vekselit	—	0	115	115	115	136
5	Ulkomaiset obligaatiot	—	209	857	2 261	2 775	2 775
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	49 129	48 060	47 142	65 576	75 453	64 811
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	4 158	5 980	6 737	8 511	9 366	13 240
8	Markkamääräiset	14 678	13 812	11 940	14 437	14 922	12 909
9	Rediskontatut vekselit	17 217	8 268	8 465	22 628	33 665	24 912
10	Valtion vakauttamislaina ²	13 076	20 000	20 000	20 000	17 500	13 750
11	<i>Muut varat</i>	11 651	13 686	11 544	11 616	13 370	19 786
12	Kotimaiset obligaatiot	1 161	2 238	2 248	1 915	1 794	1 258
13	Shekkitilit	225	398	—	490	862	619
14	Vaihtoraha	290	241	242	195	354	299
15	Muut saatavat	9 975	10 809	9 054	9 016	10 360	17 610
16	Yhteensä	82 879	89 853	96 231	115 506	121 123	125 937
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	46 153	45 019	47 902	55 833	60 735	60 640
18	<i>Lyhytaikaiset velat</i>	20 365	24 010	29 060	20 054	24 725	20 581
19	Ulkomaiset valuuttatilit	13 141	8 737	7 017	3 855	4 601	4 569
20	Ulkomaiset markkatilit	2 951	3 521	3 595	3 898	7 047	7 901
21	Valtion shekkitili	—	7 281	15 470	9 816	10 550	5 145
22	Pankkien shekkitilit	2 088	2 157	2 187	1 706	1 167	2 405
23	Muut shekkitilit	1 319	1 787	69	155	367	189
24	Muut lyhytaikaiset velat	866	527	722	624	993	372
25	<i>Pitkäaikaiset velat</i>	2 573	5 716	6 507	22 268	14 725	16 249
26	Ulkomaiset	2 573	5 716	6 507	7 719	8 290	12 284
27	Kotimaiset	—	—	—	14 549	6 435	3 965
28	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	5 334	5 590	2 522	5 689	8 074	14 458
29	<i>Oma pääoma</i>	8 454	9 518	10 240	11 612	12 864	14 009
30	Kantarahasto	5 000	5 000	5 000	10 000	10 000	10 000
31	Vararahasto	2 242	2 847	3 683	—	812	1 838
32	Käyttämättömät voittovarot ...	—	—	36	—	—	—
33	Tulostilit	1 212	1 671	1 521	1 612	2 052	2 171
34	Yhteensä	82 879	89 853	96 231	115 506	121 123	125 937

¹ Vuosia 1952—1954 koskevat luvut on laskettu siten, että ne vastaavat vuonna 1955 käytäntöön otettua tasejaottelua. — ² Vuonna 1952 vekseliluottoa.

Milj. mk

31/12 1958	31/12 1959	1959						
		8/1	15/1	22/1	31/1	7/2	14/2	
60 642	76 694	62 264	62 619	63 143	65 615	65 650	66 902	1
7 850	8 454	7 850	7 850	7 850	7 850	7 850	7 850	2
49 708	64 611	51 362	51 728	51 952	54 414	54 418	55 670	3
871	366	839	828	827	837	786	786	4
2 213	3 263	2 213	2 213	2 514	2 514	2 596	2 596	5
47 049	27 016	41 369	36 095	34 096	33 538	32 599	29 352	6
12 644	11 535	12 644	12 640	12 660	12 657	12 494	12 464	7
8 823	3 888	9 258	8 802	8 682	8 704	9 091	9 180	8
18 707	4 718	12 592	7 778	5 879	5 302	4 139	833	9
6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	10
19 027	18 096	19 050	18 749	19 169	18 546	18 524	18 468	11
909	2 620	891	892	1 492	892	891	892	12
440	267	434	221	347	346	303	277	13
438	654	464	537	589	639	644	668	14
17 240	14 555	17 261	17 099	16 741	16 669	16 686	16 631	15
126 718	121 806	122 683	117 463	116 408	117 699	116 773	114 722	16
65 075	69 435	61 445	58 280	56 809	57 777	58 412	59 536	17
18 046	17 814	17 936	15 876	16 311	17 417	15 883	12 976	18
2 178	2 116	2 184	1 964	1 964	1 996	1 858	2 018	19
4 643	4 780	4 603	4 756	4 853	4 843	4 841	4 807	20
7 146	6 418	3 575	1 573	4 595	6 318	3 213	2 404	21
1 474	3 856	4 656	4 602	2 196	1 665	3 982	1 671	22
293	233	644	480	497	509	163	123	23
2 312	411	2 274	2 501	2 206	2 086	1 826	1 953	24
20 872	14 089	20 902	20 900	20 883	20 658	20 591	20 588	25
11 370	11 060	11 369	11 376	11 371	11 371	11 370	11 367	26
9 502	3 029	9 533	9 524	9 512	9 287	9 221	9 221	27
8 170	5 482	7 814	7 770	7 744	7 147	7 162	6 870	28
14 555	14 986	14 586	14 637	14 661	14 700	14 725	14 752	29
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	30
2 924	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	31
—	—	815	815	815	815	815	815	32
1 631	1 247	32	83	107	146	171	198	33
126 718	121 806	122 683	117 463	116 408	117 699	116 773	114 722	34

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1952—1959

		1959					
		23/2	28/2	7/3	14/3	23/3	31/3
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	67 251	68 007	68 067	68 171	68 405	68 890
2	Kulta	7 850	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473
3	Ulkomaiset valuutat	56 060	56 192	56 244	56 348	56 583	57 145
4	Ulkomaiset vekselit	745	746	754	754	753	676
5	Ulkomaiset obligaatiot	2 596	2 596	2 596	2 596	2 596	2 596
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	29 135	29 230	29 497	29 061	28 951	31 081
	Diskonttatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	12 472	12 485	12 485	12 485	12 475	12 405
8	Markkamääräiset	9 085	9 115	9 332	9 179	9 168	8 898
9	Rediskonttatut vekselit	703	755	805	522	433	2 903
10	Valtion vakauttamislaina	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875
11	<i>Muut varat</i>	18 487	19 291	18 883	19 029	18 848	20 312
12	Kotimaiset obligaatiot	892	1 672	1 236	1 534	1 534	2 384
13	Shekkitilit	360	371	400	216	243	1 168
14	Vaihtoraha	695	706	715	736	736	728
15	Muut saatavat	16 540	16 542	16 532	16 543	16 335	16 032
16	Yhteensä	114 873	116 528	116 447	116 261	116 204	120 283
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	58 245	60 585	59 155	60 139	59 840	61 387
18	<i>Lyhytaikaiset velat</i>	14 522	14 534	15 983	14 850	15 043	17 845
19	Ulkomaiset valuuttatilit	1 853	1 701	1 806	1 864	1 976	1 836
20	Ulkomaiset markkatilit	4 809	4 841	4 848	4 512	4 451	4 444
21	Valtion shekkitili	5 170	5 271	3 311	2 433	4 873	10 356
22	Pankkien shekkitilit	369	627	3 736	4 813	2 596	—
23	Muut shekkitilit	266	120	218	163	200	283
24	Muut lyhytaikaiset velat	2 055	1 974	2 064	1 065	947	926
25	<i>Pitkäaikaiset velat</i>	20 522	20 108	20 107	20 063	20 029	19 817
26	Ulkomaiset	11 367	11 368	11 367	11 363	11 361	11 362
27	Kotimaiset	9 155	8 740	8 740	8 700	8 668	8 455
28	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	6 813	6 511	6 396	6 386	6 425	6 338
29	<i>Oma pääoma</i>	14 771	14 790	14 806	14 823	14 867	14 896
30	Kantarahasto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
31	Vararahasto	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739
32	Käyttämättömät voittovarat ...	815	815	815	815	815	815
33	Tulostilit	217	236	252	269	313	342
34	Yhteensä	114 873	116 528	116 447	116 261	116 204	120 283

Milj. mk

1959								
8/4	15/4	23/4	30/4	8/5	15/5	23/5	30/5	
69 527	69 304	68 551	68 231	69 174	69 282	68 842	65 626	1
8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	2
57 784	57 561	56 814	56 508	57 451	57 559	57 119	53 915	3
674	674	675	661	661	661	661	649	4
2 596	2 596	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	5
29 828	29 087	29 935	32 028	30 024	28 369	29 118	30 668	6
12 405	12 320	12 284	12 285	12 279	12 279	12 246	12 247	7
9 414	9 442	9 115	9 135	8 661	8 886	8 167	8 176	8
1 134	450	1 661	3 733	2 209	829	1 830	3 370	9
6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	10
18 533	18 435	18 510	19 942	19 150	18 097	18 538	19 578	11
1 528	1 499	1 499	3 049	2 201	1 353	1 653	2 666	12
290	245	316	210	399	201	261	262	13
737	753	752	748	703	704	702	720	14
15 978	15 938	15 943	15 935	15 847	15 839	15 922	15 930	15
117 888	116 826	116 996	120 201	118 348	115 748	116 498	115 872	16
58 223	58 947	59 312	61 613	62 438	62 631	62 356	63 575	17
18 630	16 882	16 682	17 572	14 976	12 169	13 291	13 939	18
1 791	1 894	1 840	1 807	1 778	1 344	1 323	1 335	19
4 443	4 441	4 437	4 443	4 444	4 463	4 476	4 475	20
5 679	4 183	5 341	8 033	4 468	548	4 005	4 772	21
5 472	5 037	3 755	1 830	2 845	4 455	2 304	2 339	22
240	171	247	346	318	331	279	184	23
1 005	1 156	1 062	1 113	1 123	1 028	904	834	24
19 818	19 690	19 411	19 343	19 342	19 310	19 212	15 940	25
11 363	11 242	11 243	11 243	11 242	11 243	11 212	11 213	26
8 455	8 448	8 168	8 100	8 100	8 067	8 000	4 727	27
6 284	6 348	6 605	6 663	6 537	6 526	6 474	7 248	28
14 933	14 959	14 986	15 010	15 055	15 112	15 165	15 170	29
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	30
3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	31
815	815	815	815	815	815	815	815	32
379	405	432	456	501	558	611	616	33
117 888	116 826	116 996	120 201	118 348	115 748	116 498	115 872	34

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1952—1959

		1959					
		8/6	15/6	23/6	30/6	8/7	15/7
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	66 017	66 741	66 933	67 251	67 219	67 951
2	Kulta	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473
3	Ulkomaiset valuutat	54 292	55 016	55 208	55 526	55 744	56 476
4	Ulkomaiset vekselit	663	663	663	663	413	413
5	Ulkomaiset obligaatiot	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	29 756	28 817	30 373	30 205	26 826	26 359
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	12 040	12 035	12 035	12 035	12 035	12 035
8	Markkamääräiset	8 067	7 875	7 529	7 600	7 421	7 144
9	Rediskontatut vekselit	2 774	2 032	3 934	3 695	495	305
10	Valtion vakauttamislaina	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875
11	<i>Muut varat</i>	18 993	18 418	19 268	21 111	18 630	18 603
12	Kotimaiset obligaatiot	2 151	1 601	2 491	4 247	1 574	1 573
13	Shekkitilit	195	235	296	335	323	252
14	Vaihtoraha	729	741	720	732	741	756
15	Muut saatavat	15 918	15 841	15 761	15 797	15 992	16 022
16	Yhteensä	114 766	113 976	116 574	118 567	112 675	112 913
VASTATTAVA							
17	<i>Läähkeessä olevat setelit</i>	61 241	61 554	61 498	62 867	61 747	61 110
18	<i>Lyhytaikaiset velat</i>	16 134	15 073	17 759	18 418	13 623	14 665
19	Ulkomaiset valuuttatilit	1 333	1 332	1 428	1 373	1 399	1 438
20	Ulkomaiset markkatilit	4 466	4 462	4 491	4 498	4 509	4 574
21	Valtion shekkitili	5 632	4 877	8 934	11 177	1 396	2 502
22	Pankkien shekkitilit	3 808	3 022	1 717	170	5 124	5 222
23	Muut shekkitilit	418	546	259	300	370	309
24	Muut lyhytaikaiset velat	477	834	930	900	825	620
25	<i>Pitkäaikaiset velat</i>	15 736	15 727	15 674	15 603	15 538	15 533
26	Ulkomaiset	11 214	11 214	11 214	11 214	11 214	11 214
27	Kotimaiset	4 522	4 513	4 460	4 389	4 324	4 319
28	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	7 269	7 197	7 171	7 201	7 265	7 096
29	<i>Oma pääoma</i>	14 386	14 425	14 472	14 478	14 502	14 509
30	Kantarahasto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
31	Vararahasto	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739
32	Käyttämättömät voittovarot ...	—	—	—	—	—	—
33	Tulostilit	647	686	733	739	763	770
34	Yhteensä	114 766	113 976	116 574	118 567	112 675	112 913

Milj. mk

1959								
23/7	31/7	8/8	15/8	22/8	31/8	8/9	15/9	
68 804	68 263	70 367	71 288	70 387	70 718	71 129	71 878	1
8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	2
57 329	56 788	58 892	59 813	58 912	59 243	59 613	60 362	3
413	413	413	413	413	413	454	454	4
2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589	5
26 761	27 221	25 453	24 053	23 718	23 490	23 559	23 645	6
12 035	12 012	11 863	11 863	11 863	11 863	11 863	11 863	7
6 600	6 120	5 848	5 145	4 810	4 632	4 741	4 827	8
1 251	2 214	867	170	170	120	80	80	9
6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	10
18 673	18 816	18 329	18 331	18 646	19 026	19 312	18 543	11
1 566	1 816	1 566	1 566	1 566	1 702	1 692	1 691	12
296	198	213	261	263	163	243	152	13
762	770	739	747	743	750	746	770	14
16 049	16 032	15 811	15 757	16 074	16 411	16 631	15 930	15
114 238	114 300	114 149	113 672	112 751	113 234	114 000	114 066	16
60 344	60 992	61 888	61 919	62 289	62 808	60 712	60 810	17
16 961	16 320	15 771	15 485	14 000	14 294	17 259	17 401	18
1 423	1 422	1 409	1 401	1 453	1 507	1 591	1 855	19
4 579	4 498	4 176	4 270	4 306	4 300	4 325	4 425	20
5 624	8 415	4 252	5 001	5 236	6 236	4 495	4 742	21
4 778	1 326	5 059	4 228	2 734	2 010	6 272	5 972	22
324	428	291	247	228	186	239	300	23
233	231	584	338	43	55	287	107	24
15 494	15 298	15 271	15 271	15 221	14 899	14 879	14 804	25
11 214	11 214	11 214	11 214	11 214	11 214	11 214	11 214	26
4 280	4 084	4 057	4 057	4 007	3 685	3 665	3 590	27
6 921	7 165	6 675	6 444	6 683	6 632	6 538	6 404	28
14 518	14 525	14 544	14 553	14 558	14 601	14 612	14 647	29
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	30
3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	31
—	—	—	—	—	—	—	—	32
779	786	805	814	819	862	873	908	33
114 238	114 300	114 149	113 672	112 751	113 234	114 000	114 066	34

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1952—1959

		1959					
		23/9	30/9	8/10	15/10	23/10	30/10
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	71 447	72 036	71 139	73 015	73 376	73 913
2	Kulta	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473
3	Ulkomaiset valuutat	59 931	60 278	59 381	61 257	61 532	62 069
4	Ulkomaiset vekselit	454	454	454	454	454	454
5	Ulkomaiset obligaatiot	2 589	2 831	2 831	2 831	2 917	2 917
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	23 138	22 907	22 700	22 642	22 516	23 062
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	11 863	11 863	11 863	11 780	11 740	11 740
8	Markkamääräiset	4 050	3 769	3 962	3 987	3 901	3 961
9	Rediskontatut vekselit	350	400	—	—	—	486
10	Valtion vakauttamislaina	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875
11	<i>Muut varat</i>	18 819	22 300	19 495	18 798	19 461	20 027
12	Kotimaiset obligaatiot	1 691	3 566	1 691	1 656	2 706	3 556
13	Shekkitilit	183	274	245	204	356	117
14	Vaihtoraha	770	775	766	770	761	751
15	Muut saatavat	16 175	17 685	16 793	16 168	15 638	15 603
16	Yhteensä	113 404	117 243	113 334	114 455	115 353	117 002
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	61 048	62 467	61 667	61 340	61 680	64 583
18	<i>Lyhytaikaiset velat</i>	16 371	18 893	15 563	17 408	17 829	16 726
19	Ulkomaiset valuuttatilit	1 939	1 905	2 291	2 429	2 431	2 141
20	Ulkomaiset markkatilit	4 427	4 645	4 641	4 627	4 701	4 636
21	Valtion shekkitili	7 609	11 028	4 234	4 293	7 683	7 643
22	Pankkien shekkitilit	2 065	644	3 990	5 130	2 246	1 387
23	Muut shekkitilit	261	613	332	455	353	378
24	Muut lyhytaikaiset velat	70	58	75	474	415	541
25	<i>Pitkäaikaiset velat</i>	14 804	14 661	14 661	14 527	14 523	14 465
26	Ulkomaiset	11 214	11 214	11 214	11 091	11 091	11 091
27	Kotimaiset	3 590	3 447	3 447	3 436	3 432	3 374
28	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	6 500	6 507	6 721	6 443	6 511	6 380
29	<i>Oma pääoma</i>	14 681	14 715	14 722	14 737	14 810	14 848
30	Kantarahasto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
31	Vararahasto	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739
32	Käyttämättömät voittovarot ...	—	—	—	—	—	—
33	Tulostilit	942	976	983	998	1 071	1 109
34	Yhteensä	113 404	117 243	113 334	114 455	115 353	117 002

Milj. mk

1959								
7/11	14/11	23/11	30/11	8/12	15/12	23/12	31/12	
74 360	76 188	76 568	77 599	77 885	77 565	76 732	76 694	1
8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 473	8 454	2
62 516	64 344	64 724	65 718	66 004	65 649	64 274	64 611	3
454	454	454	491	491	526	367	366	4
2 917	2 917	2 917	2 917	2 917	2 917	3 618	3 263	5
23 110	23 010	23 008	23 180	22 942	23 727	25 902	27 016	6
11 740	11 740	11 740	11 740	11 529	11 529	11 535	11 535	7
4 318	4 395	4 393	4 250	4 291	4 206	4 212	3 888	8
177	—	—	315	247	1 117	3 280	4 718	9
6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	6 875	10
18 553	18 096	18 755	18 824	18 533	19 380	20 802	18 096	11
1 895	1 695	2 720	2 820	2 724	3 154	4 504	2 620	12
229	219	341	272	232	342	349	267	13
731	729	736	660	698	681	621	654	14
15 698	15 453	14 958	15 072	14 879	15 203	15 328	14 555	15
116 023	117 294	118 331	119 603	119 360	120 672	123 436	121 806	16
63 924	65 065	64 010	65 427	64 850	66 728	69 075	69 435	17
16 410	16 937	19 177	19 283	19 483	18 812	19 727	17 814	18
2 163	2 133	2 076	2 133	2 141	2 154	2 579	2 116	19
4 628	4 633	4 635	4 612	4 682	4 682	4 733	4 780	20
5 559	3 065	9 499	10 201	10 688	10 076	11 180	6 418	21
3 345	6 325	2 291	1 556	1 256	1 173	350	3 856	22
240	302	356	301	216	302	455	233	23
475	479	320	480	500	425	430	411	24
14 465	14 463	14 432	14 368	14 355	14 333	14 093	14 089	25
11 091	11 091	11 060	11 060	11 060	11 060	11 060	11 060	26
3 374	3 372	3 372	3 308	3 295	3 273	3 033	3 029	27
6 338	5 932	5 798	5 608	5 734	5 851	5 568	5 482	28
14 886	14 897	14 914	14 917	14 938	14 948	14 973	14 986	29
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	30
3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	3 739	31
—	—	—	—	—	—	—	—	32
1 147	1 158	1 175	1 178	1 199	1 209	1 234	1 247	33
116 023	117 294	118 331	119 603	119 360	120 672	123 436	121 806	34

2. Erinäisiä tilejä vuosina 1952—1959

Päivä	»Muita saatavia»			»Lyhytaikaisia velkoja»		»Kotimaisia pitkäaikaisia velkoja»
	Vientiennakot ¹	Varmuusvarasto-luotto	IMF- ja IBRD-tilien kate	»Pankkien shekkitilit» ²	Mortgage Bank of Finland Oy ³	Vientimaksutili
31. XII						
1952	7 024	—	1 662	2 088	—	—
1953	8 120	—	1 662	2 157	—	—
1954	7 234	—	1 662	2 187	—	—
1955	7 051	—	1 660	1 706	—	—
1956	8 381	—	1 660	1 167	280	—
1957	14 731	—	2 271	2 405	— 42	751
1958	9 535	4 335	2 158	1 474	2 080	6 288
1959	5 620	6 736	3 451	3 856	252	3 029
1959						
8. I	9 508	4 347	2 158	4 656	2 227	6 319
15.	9 327	4 347	2 158	4 602	2 227	6 310
23.	9 293	4 352	2 158	2 196	2 182	6 298
31.	9 211	4 363	2 158	1 665	2 054	6 073
7. II	9 197	4 363	2 158	3 982	1 807	6 007
14.	9 176	4 363	2 158	1 671	1 922	6 007
23.	9 144	4 363	2 158	369	1 887	5 941
28.	9 144	4 363	2 158	627	1 734	5 526
7. III	9 130	4 363	2 158	3 736	1 994	5 526
14.	9 147	4 363	2 158	4 813	1 019	5 486
23.	8 965	4 363	2 158	2 596	864	5 454
31.	8 965	4 363	1 870	—772	875	5 241
8. IV	8 938	4 363	1 870	5 472	991	5 241
15.	8 926	4 363	1 870	5 037	1 072	5 234
23.	8 926	4 363	1 870	3 755	1 035	4 954
30.	8 916	4 363	1 870	1 830	1 082	4 890
8. V	8 864	4 363	1 870	2 845	1 080	4 890
15.	8 842	4 363	1 870	4 455	940	4 857
23.	8 830	4 363	1 870	2 304	884	4 790
30.	8 853	4 363	1 870	2 339	761	4 727
8. VI	8 845	4 363	1 870	3 808	429	4 522
15.	8 787	4 363	1 870	3 022	783	4 513
23.	8 666	4 363	1 870	1 717	865	4 460
30.	8 510	4 363	1 870	170	814	4 389

Milj. mk

Päivä	»Muita saatavia»			»Lyhytaikaisia velkoja»		»Kotimaisia pitkäaikaisia velkoja»
	Vientiennakot ¹	Varmuusvarastoluotto	IMF- ja IBRD-tilien kate	»Pankkien shekkitilit» ²	Mortgage Bank of Finland Oy ³	Vientimaksutilli
1959						
8. VII	8 497	4 569	1 870	5 124	794	4 324
15.	8 473	4 620	1 870	5 222	592	4 319
23.	8 427	4 695	1 870	4 778	184	4 280
31.	8 413	4 695	1 870	1 326	166	4 084
8. VIII	8 175	4 698	1 870	5 059	227	4 057
15.	8 007	4 821	1 870	4 228	181	4 057
22.	8 008	5 047	1 870	2 734	— 91	4 007
31.	8 000	5 274	1 870	2 010	—227	3 685
8. IX	7 835	5 399	1 870	6 272	—489	3 665
15.	7 526	5 493	1 870	5 972	44	3 590
23.	7 533	5 592	1 870	2 065	—139	3 590
30.	7 476	5 617	3 451	644	—101	3 447
8. X	7 438	5 872	3 451	3 990	— 16	3 447
15.	7 016	5 891	3 451	5 130	446	3 436
23.	6 669	6 111	3 451	2 246	383	3 432
30.	6 614	6 116	3 451	1 387	419	3 374
7. XI	6 626	6 215	3 451	3 345	434	3 374
14.	6 333	6 372	3 451	6 325	428	3 372
23.	6 306	6 509	3 451	2 291	281	3 372
30.	6 307	6 659	3 451	1 556	285	3 308
8. XII	5 759	6 935	3 451	1 256	427	3 295
15.	5 701	7 378	3 451	1 173	380	3 273
23.	5 609	7 597	3 451	350	320	3 033
31.	5 620	6 786	3 451	3 856	252	3 029

¹ Vientiä Neuvostoliittoon harjoittaville yrityksille ennen vuotta 1958 suoritettut ennakot.

² Tiliin osoittaessa pankkien velkaa (—) erä sisältyy Suomen Pankin vastaavien »shekkitileihin».

³ Tiliin sisältyy Suomen Pankin »muihin lyhytaikaisiin velkoihin». Tiliin osoittaessa Mortgage Bank'in velkaa (—) erä sisältyy »muihin saataviin».

3. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1955—1959

Mrd mk

Valuuttalaji	1955	1956	1957	1958				1959				
				I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Kulta	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8	7.9	7.8	8.5	8.5	8.5	8.4	
Vaihtokelpoiset	7.8	11.2	17.8	16.1	12.1	16.9	} 31.2	37.5	36.7	41.4	49.7	
OEEC: siirtokelpoiset	} 16.6	6.4	3.9	5.1	5.5	9.5		} 7.7	4.6	5.4	6.4	4.7
OEEC: muut			4.4	6.0	7.8	9.1						
Itäryhmä	2.4	2.5	2.0	7.8	12.5	13.7	8.2	10.5	8.9	7.6	4.4	
Muut	-2.5	-3.1	-2.0	-0.8	-1.2	-1.4	0.5	2.7	3.1	2.9	3.7	
Yhteensä	32.1	24.8	33.9	42.0	44.5	55.7	55.4	63.8	62.6	66.8	70.9	

4. Tulostase vuosina 1954—1959

Milj. mk

	1954	1955	1956	1957	1958	1959
TUOTOT						
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	1 163	1 180	1 997	1 655	1 151	564
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	146	251	415	293	484	1 039
Korot obligaatioista	204	332	291	342	317	334
Provisiot	190	186	166	173	163	149
Agiot	577	442	382	417	285	255
Muut tuotot	61	64	63	64	85	112
Yhteensä	2 341	2 455	3 314	2 944	2 485	2 453
KULUT						
Palkat ja palkkiot	277	296	372	386	402	412
Eläkkeet ja avustukset	19	23	33	33	35	37
Perhe-eläkkeet	7	7	9	10	11	12
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut ..	1	1	1	1	2	1
Haarakonttorien valvojain palkkiot	1	1	1	1	1	1
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksusuudet ..	15	16	17	16	19	19
Korot kassavarantotileistä	—	166	296	—	—	—
Setelien valmistus	118	141	182	156	165	197
Muut kulut	70	77	92	90	97	101
Poistot	312	115	259	80	122	426
Kulut yhteensä	820	843	1 262	773	854	1 206
Pankin voitto	1 521	1 612	2 052	2 171	1 631	1 247
Yhteensä	2 341	2 455	3 314	2 944	2 485	2 453

5. Liikkeessä oleva setelistö keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1952—1959 Milj. mk

Kuukausi	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
I	40 084	41 673	41 801	44 568	51 684	54 591	54 045	58 578
II	42 081	43 068	44 159	46 476	52 293	56 652	55 149	59 195
III	43 368	43 348	44 511	47 448	54 406	54 944	55 345	60 130
IV	44 162	43 277	45 640	48 798	53 625	55 137	55 583	59 524
V	45 653	45 190	46 555	50 992	56 587	54 731	57 984	62 750
VI	45 288	43 051	44 898	49 104	57 133	55 309	58 220	61 790
VII	44 116	42 426	44 453	49 365	58 423	53 701	56 937	61 048
VIII	44 692	44 678	46 077	50 343	58 890	52 440	58 160	62 226
IX	43 414	43 038	44 904	49 898	57 573	54 433	57 481	61 259
X	42 615	42 218	45 432	51 037	57 262	53 028	57 425	62 318
XI	44 422	44 623	47 716	52 446	57 818	55 060	59 954	64 607
XII	45 146	44 946	48 538	54 437	59 669	59 190	62 965	67 522
Keskimäärä	43 753	43 461	45 390	49 576	56 280	54 935	57 437	61 746

6. Liikkeessä oleva setelistö kunkin kuukauden lopussa vuosina 1955—1959 Milj. mk

Kuukausi	1955		1956		1957		1958		1959	
	Määrä	Muutos	Määrä	Muutos	Määrä	Muutos	Määrä	Muutos	Määrä	Muutos
I	44 764	—3 138	50 539	—5 344	54 160	—6 575	52 837	—7 803	57 777	—7 298
II	48 151	+3 387	53 870	+3 331	58 245	+4 085	56 793	+3 956	60 585	+2 808
III	48 746	+ 595	54 252	+ 382	54 967	—3 278	55 877	— 916	61 387	+ 802
IV	49 713	+ 967	54 951	+ 699	55 764	+ 797	56 174	+ 297	61 613	+ 226
V	51 344	+1 631	57 361	+2 410	56 311	+ 547	59 038	+2 864	63 575	+1 962
VI	49 584	—1 760	57 911	+ 550	56 177	— 134	59 332	+ 294	62 867	— 708
VII	49 903	+ 319	58 281	+ 370	53 471	—2 706	56 824	—2 508	60 992	—1 875
VIII	50 376	+ 473	58 927	+ 646	53 736	+ 265	59 511	+2 687	62 808	+1 816
IX	50 634	+ 258	58 831	— 96	55 828	+2 092	58 191	—1 320	62 467	— 341
X	51 433	+ 799	56 795	—2 036	54 094	—1 734	58 681	+ 490	64 583	+2 116
XI	53 493	+2 060	58 468	+1 673	57 477	+3 383	61 755	+3 074	65 427	+ 844
XII	55 883	+2 390	60 735	+2 267	60 640	+3 163	65 075	+3 320	69 435	+4 008

7. Setelinanto vuosina 1952—1959

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus			
	Ensisijainen kate	Toissijainen kate (yläraja 58 mrd mk ¹)	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Lyhyt-aikaiset velat	Shekki-luotoista nostamatta	Yhteensä
1	2	3	4	5	6	7	8
31. XII							
1952 ²	22 099	49 129	71 228	46 153	20 365	802	67 320
1953 ²	28 107	48 060	76 167	45 019	24 010	625	69 654
1954 ²	37 545	47 142	84 687	47 902	29 060	1 009	77 971
1955	38 314	58 000	96 314	55 883	20 054	494	76 431
1956	32 300	58 000	90 300	60 735	24 725	316	85 776
1957	41 340	58 000	99 340	60 640	20 581	624	81 845
1958	60 642	47 049	107 691	65 075	18 046	814	83 935
1959	76 694	27 016	103 710	69 435	17 814	929	88 178
1959							
8. I	62 264	41 369	103 633	61 445	17 936	819	80 200
15.	62 619	36 095	98 714	58 280	15 876	1 032	75 188
23.	63 143	34 096	97 239	56 809	16 311	906	74 026
31.	65 615	33 538	99 153	57 777	17 417	907	76 101
7. II	65 650	32 599	98 249	58 412	15 883	950	75 245
14.	66 902	29 352	96 254	59 536	12 976	976	73 488
23.	67 251	29 135	96 386	58 245	14 522	894	73 661
28.	68 007	29 230	97 237	60 585	14 534	882	76 001
7. III	68 067	29 497	97 564	59 155	15 983	854	75 992
14.	68 171	29 061	97 232	60 139	14 850	1 037	76 026
23.	68 405	28 951	97 356	59 840	15 043	1 011	75 894
31.	68 890	31 081	99 971	61 387	17 845	857	80 089
8. IV	69 527	29 828	99 355	58 223	18 630	963	77 816
15.	69 304	29 087	98 391	58 947	16 882	1 008	76 837
23.	68 551	29 935	98 486	59 312	16 682	937	76 931
30.	68 231	32 028	100 259	61 613	17 572	1 043	80 228
8. V	69 174	30 024	99 198	62 438	14 976	855	78 269
15.	69 282	28 369	97 651	62 631	12 169	1 052	75 852
23.	68 842	29 118	97 960	62 356	13 291	977	76 624
30.	65 626	30 668	96 294	63 575	13 939	965	78 479
8. VI	66 017	29 756	95 773	61 241	16 134	1 031	78 406
15.	66 741	28 817	95 558	61 554	15 073	992	77 619
23.	66 933	30 373	97 306	61 498	17 759	930	80 187
30.	67 251	30 205	97 456	62 867	18 418	891	82 176

¹ 50 miljardia markkaa 22 päivään joulukuuta 1955 saakka. — ² Vuosia 1952—1954 koskevat luvut on las-
kettu siten, että ne vastaavat vuonna 1955 käytäntöön otettua tasejaottelua.

Milj. mk

Setelinantovara		Esisijainen kate		Koko kate		Päivä
Määrä (sar. 4—8)	% setelinanto- oikeudesta (sar. 4)	% setelistöstä (sar. 5)	% käytetystä setelinanto- oikeudesta (sar. 8)	% setelistöstä (sar. 5)	% käytetystä setelinanto- oikeudesta (sar. 8)	
9	10	11	12	13	14	15
						31. XII
3 908	5.5	47.9	32.8	154.3	105.8	1952
6 513	8.6	62.4	40.4	169.2	109.4	1953
6 716	7.9	78.4	48.2	176.8	108.6	1954
19 883	20.6	68.6	50.1	172.3	126.0	1955
4 524	5.0	53.2	37.7	148.7	105.3	1956
17 495	17.6	68.2	50.5	163.8	121.4	1957
23 756	22.1	93.2	72.2	165.5	128.3	1958
15 532	15.0	110.5	87.0	149.4	117.6	1959
						1959
23 433	22.6	101.3	77.6	168.7	129.2	8. I
23 526	23.8	107.4	83.3	169.4	131.3	15.
23 213	23.9	111.1	85.3	171.2	131.4	23.
23 052	23.2	113.6	86.2	171.6	130.3	31.
23 004	23.4	112.4	87.2	168.2	130.6	7. II
22 766	23.7	112.4	91.0	161.7	131.0	14.
22 725	23.6	115.5	91.3	165.5	130.9	23.
21 236	21.8	112.3	89.5	160.5	127.9	28.
21 572	22.1	115.1	89.6	164.9	128.4	7. III
21 206	21.8	113.4	89.7	161.7	127.9	14.
21 462	22.0	114.3	90.1	162.7	128.3	23.
19 882	19.9	112.2	86.0	162.9	124.8	31.
21 539	21.7	119.4	89.3	170.6	127.7	8. IV
21 554	21.9	117.6	90.2	166.9	128.1	15.
21 555	21.9	115.6	89.1	166.0	128.0	23.
20 031	20.0	110.7	85.0	162.7	125.0	30.
20 929	21.1	110.8	88.4	158.9	126.7	8. V
21 799	22.3	110.6	91.3	155.9	128.7	15.
21 336	21.8	110.4	89.8	157.1	127.8	23.
17 815	18.5	103.2	83.6	151.5	122.7	30.
17 367	18.1	107.8	84.2	156.4	122.2	8. VI
17 939	18.8	108.4	86.0	155.2	123.1	15.
17 119	17.6	108.8	83.5	158.2	121.3	23.
15 280	15.7	107.0	81.8	155.0	118.6	30.

7. (Jatk.) **Setelinanto vuosina 1952—1959**

Päivä	Setelinanto-olkeus			Käytetty setelinanto-olkeus			
	Ensisijainen kate	Toissijainen kate (yläraja 58 mrd mk)	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Lyhyt-aikaiset velat	Shekki-luotoista nostamatta	Yhteensä
1	2	3	4	5	6	7	8
1959							
8. VII	67 219	26 826	94 045	61 747	13 623	903	76 273
15.	67 951	26 359	94 310	61 110	14 665	974	76 749
23.	68 804	26 761	95 565	60 344	16 961	930	78 235
31.	68 263	27 221	95 484	60 992	16 320	1 029	78 341
8. VIII	70 367	25 453	95 820	61 888	15 771	1 059	78 718
15.	71 288	24 053	95 341	61 919	15 485	1 010	78 414
22.	70 387	23 718	94 105	62 289	14 000	1 008	77 297
31.	70 718	23 490	94 208	62 808	14 294	1 108	78 210
8. IX	71 129	23 559	94 688	60 712	17 259	1 028	78 999
15.	71 878	23 645	95 523	60 810	17 401	1 114	79 325
23.	71 447	23 138	94 585	61 048	16 371	983	78 402
30.	72 036	22 907	94 943	62 467	18 893	892	82 252
8. X	71 139	22 700	93 839	61 667	15 563	921	78 151
15.	73 015	22 642	95 657	61 340	17 408	962	79 710
23.	73 376	22 516	95 892	61 680	17 829	810	80 319
30.	73 913	23 062	96 975	64 583	16 726	1 079	82 388
7. XI	74 360	23 110	97 470	63 924	16 410	968	81 302
14.	76 188	23 010	99 198	65 065	16 937	978	82 980
23.	76 568	23 008	99 576	64 010	19 177	855	84 042
30.	77 599	23 180	100 779	65 427	19 283	924	85 634
8. XII	77 885	22 942	100 827	64 850	19 483	964	85 297
15.	77 565	23 727	101 292	66 728	18 812	855	86 395
23.	76 732	25 902	102 634	69 075	19 727	847	89 649
31.	76 694	27 016	103 710	69 435	17 814	929	88 178
Keski-määrä	69 937	27 545	97 482	61 746	16 394	956	79 096
Vaihtelu	15 621	18 853	9 871	12 626	7 558	304	16 161

Milj. mk

Setelinantovara		Ensisijainen kate		Koko kate		Päivä
Määrä (sar. 4—8)	% setelinanto- oikeudesta (sar. 4)	% setelistöstä (sar. 5)	% käytetystä setelinanto- oikeudesta (sar. 8)	% setelistöstä (sar. 5)	% käytetystä setelinanto- oikeudesta (sar. 8)	
9	10	11	12	13	14	15
						1959
17 772	18.9	108.9	88.1	152.3	123.3	8. VII
17 561	18.6	111.2	88.5	154.3	122.9	15.
17 330	18.1	114.0	87.9	158.4	122.2	23.
17 143	18.0	111.9	87.1	156.6	121.9	31.
17 102	17.8	113.7	89.4	154.8	121.7	8. VIII
16 927	17.8	115.1	90.9	154.0	121.6	15.
16 808	17.9	113.0	91.1	151.1	121.7	22.
15 998	17.0	112.6	90.4	150.0	120.5	31.
15 689	16.6	117.2	90.0	156.0	119.9	8. IX
16 198	17.0	118.2	90.6	157.1	120.4	15.
16 183	17.1	117.0	91.1	154.9	120.6	23.
12 691	13.4	115.3	87.6	152.0	115.4	30.
15 688	16.7	115.4	91.0	152.2	120.1	8. X
15 947	16.7	119.0	91.6	155.9	120.0	15.
15 573	16.2	119.0	91.4	155.5	119.4	23.
14 587	15.0	114.4	89.7	150.2	117.7	30.
16 168	16.6	116.3	91.5	152.5	119.9	7. XI
16 218	16.3	117.1	91.8	152.5	119.5	14.
15 534	15.6	119.6	91.1	155.6	118.5	23.
15 145	15.0	118.6	90.6	154.0	117.7	30.
15 530	15.4	120.1	91.3	155.5	118.2	8. XII
14 897	14.7	116.2	89.8	151.8	117.2	15.
12 985	12.7	111.1	85.6	148.6	114.5	23.
15 532	15.0	110.5	87.0	149.4	117.6	31.
18 386	18.9	113.3	88.4	157.9	123.2	Keski- määrä
10 835	.	.	.	.	.	Vaihtelu

8. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1952—1959 lopussa

Milj. mk

Rahalaji	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
<i>Liikkeessä oleva setelistö</i>								
10 000 mk	—	—	—	13 821	23 971	23 627	27 117	30 236
5 000 »	30 611	30 306	33 087	26 109	20 076	19 966	21 049	21 892
1 000 »	10 624	10 253	10 498	11 178	11 977	12 361	12 472	12 724
500 »	1 981	1 967	2 049	2 321	2 405	2 368	2 381	2 452
100 »	1 914	1 990	2 090	2 308	2 171	2 167	1 927	2 003
50 »	462	112	49	41	37	36	35	34
20 »	344	308	71	52	47	45	44	44
10 »	198	65	40	35	33	32	32	32
5 »	19	18	18	18	18	18	18	18
Seteleitä yhteensä	46 153	45 019	47 902	55 883	60 735	60 640	65 075	69 435
<i>% koko setelistöstä</i>								
10 000 mk	—	—	—	24.7	39.5	38.9	41.7	43.6
5 000 »	66.3	67.3	69.1	46.7	33.0	32.9	32.3	31.6
1 000 »	23.0	22.8	21.9	20.0	19.7	20.4	19.2	18.3
500 »	4.3	4.4	4.3	4.2	3.9	3.9	3.7	3.5
100 »	4.2	4.4	4.4	4.1	3.6	3.6	3.0	2.9
50 »	1.0	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
20 »	0.7	0.7	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
10 »	0.4	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
5 »	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<i>Liikkeessä olevat metallirahat</i>								
500 mk	165	183	188	191	199	220	244	269
200 »	—	—	—	—	279	697	859	775
100 »	—	—	—	—	199	472	643	566
50 »	—	513	570	610	642	630	632	661
20 »	44	76	395	464	507	525	546	586
10 »	48	295	315	351	376	385	392	416
5 »	308	301	272	286	305	317	329	348
1 »	236	243	254	275	298	319	331	353
Markkaa pienemmät Metallirahoja yhteensä	856	1 665	2 047	2 230	2 858	3 618	4 028	4 026

9. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1955—1958 Milj. mk

Setelilaji	Setelinvalmistus				Setelinpoltto			
	1955	1956	1957	1958	1955	1956	1957	1958
10 000 mk	16 000	26 000	15 400	20 000	—	2 350	16 070	21 630
5 000 »	25 455	28 100	13 750	19 500	37 695	22 630	19 275	24 340
1 000 »	16 600	20 000	19 000	24 900	13 067	19 875	22 364	18 266
500 »	4 380	4 340	5 200	5 150	4 324	4 790	6 234	4 848
100 »	7 770	7 210	6 987	7 540	8 482	6 920	7 547	6 743
50 »	—	—	—	—	9	4	2	1
20 »	—	—	—	—	20	5	3	1
10 »	—	—	—	—	5	2	1	0
5 »	—	—	—	—	0	0	0	0
Yhteensä	70 205	85 650	60 337	77 090	63 602	56 576	71 496	75 829
1 000 kpl	109 751	109 000	103 560	116 500	115 814	103 972	116 043	102 515

10. Setelit ja metallirahat vuonna 1959 Milj. mk

Rahalaji	Vastuu- summa 31. XII 1958	Valmistettu 1959	Hävitetty 1959	Vastuu- summa 31. XII 1959	Suomen Pankissa 31. XII 1959	Liikkeessä 31. XII 1959
Setelit						
10 000 mk	37 350	21 600	16 260	42 690	12 454	30 236
5 000 »	28 104	25 150	17 910	35 344	13 452	21 892
1 000 »	22 461	24 100	21 403	25 158	12 434	12 724
500 »	3 690	5 800	5 566	3 924	1 472	2 452
100 »	3 627	6 148	7 236	2 539	536	2 003
50 »	35	—	1	34	0	34
20 »	44	—	0	44	0	44
10 »	32	—	0	32	0	32
5 »	18	—	0	18	0	18
Yhteensä	95 361	82 798	68 376	109 783	40 348	69 435
1 000 kpl	85 114	104 370	110 167	79 317	24 684	54 633
Metallirahat						
500 mk	302	—	0	302	33	269
200 »	1 044	14	1	1 057	282	775
100 »	694	127	0	821	255	566
50 »	702	—	0	702	41	661
20 »	566	32	1	597	11	586
10 »	433	—	1	432	16	416
5 »	337	29	5	361	13	348
1 »	336	24	4	356	3	353
Markkaa						
pienemmät	52	—	0	52	—	52
Yhteensä	4 466	226	12	4 680	654	4 026

11. Vaihto eri tileillä vuonna 1959

Mrd mk

Tili	Saldo 31. XII 1958 + debet — kredit	Vaihto v. 1959		Saldo 31. XII 1959 + debet — kredit
		+ debet	— kredit	
Kassatilit				
Pääkonttori	+ 16.1	1 105.5	1 092.1	+ 29.5
Turku	+ 1.4	126.7	126.8	+ 1.3
Pori	+ 1.0	53.5	53.7	+ 0.8
Vaasa	+ 1.0	68.1	67.9	+ 1.2
Oulu	+ 1.8	157.4	157.7	+ 1.5
Kuopio	+ 1.5	54.8	54.9	+ 1.4
Joensuu	+ 0.9	24.2	24.4	+ 0.7
Mikkeli	+ 1.1	18.0	18.7	+ 0.4
Tampere	+ 1.2	109.2	109.5	+ 0.9
Hämeenlinna	+ 0.9	23.4	23.4	+ 0.9
Jyväskylä	+ 1.4	34.0	34.5	+ 0.9
Kotka	+ 1.7	35.4	36.2	+ 0.9
Lahti	+ 0.7	55.8	55.9	+ 0.6
Kassatilit yhteensä	+ 30.7	1 866.0	1 855.7	+ 41.0
Kulta	+ 7.8	0.7	—	+ 8.5
Ulkomaiset valuuttatilit ..	+ 47.5	189.6	174.6	+ 62.5
Diskonstatut vekselit	+ 22.3	64.4	70.9	+ 15.8
Rediskonstatut vekselit ...	+ 18.7	31.5	45.5	+ 4.7
Valtion vakauttamislaina ..	+ 6.9	—	—	+ 6.9
Obligaatiot	+ 3.1	27.3	24.5	+ 5.9
Eri tilit	+ 14.9	68.5	69.3	+ 14.1
Setelivastuutilit	— 95.4	68.4	82.8	— 109.8
Ulkomaiset markkatilit ...	— 4.5	4.5	4.8	— 4.8
Valtion shekkitili	— 7.1	746.3	745.6	— 6.4
Muut shekkitilit	— 1.3	1 200.2	1 202.7	— 3.8
Pitkäaikaiset velat	— 20.9	6.8	—	— 14.1
Arvonjärjestelytilit ja oma pääoma	— 22.7	4.7	2.5	— 20.5
Kaikkiaan	± 151.9	4 278.9	4 278.9	± 159.4

12. Alin diskonttokorko vuosina 1933—1959

Päivästä	%	Päivästä	%	Päivästä	%
1. II 1933	6	6. VI 1947	4 ¹ / ₂	3. XI 1950	7 ³ / ₄
3. VI 1933	5 ¹ / ₂	15. XII 1947	5 ¹ / ₄	16. XII 1951	5 ³ / ₄
5. IX 1933	5	6. II 1948	7 ¹ / ₄	1. XII 1954	5
20. XII 1933	4 ¹ / ₂	1. II 1949	6 ³ / ₄	19. IV 1956	6 ¹ / ₂
3. XII 1934	4	1. VII 1949	5 ³ / ₄	1. III 1959	6

13. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen postivekselien ja shekkien sekä tilisiirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1956—1959

1 000 kpl

Milj. mk

Kuukausi ja vuosi	Pääkonttori		Haarakonttorit		Yhteensä	
	Luku	Määrä	Luku	Määrä	Luku	Määrä
1959						
I	264	91 126	90	24 037	354	115 163
II	248	82 553	88	22 994	336	105 547
III	252	85 506	91	25 132	343	110 638
IV	294	95 689	104	27 943	398	123 632
V	273	95 817	102	28 270	375	124 087
VI	280	99 376	109	29 563	389	128 939
VII	275	98 786	105	27 978	380	126 764
VIII	249	87 790	98	27 664	347	115 454
IX	272	102 122	109	32 402	381	134 524
X	281	95 216	115	31 183	396	126 399
XI	301	108 251	115	29 734	416	137 985
XII	318	124 584	123	34 576	441	159 160
Yhteensä	3 307	1 166 816	1 249	341 476	4 556	1 508 292
1958	3 066	1 067 948	1 100	307 753	4 166	1 375 701
1957	2 792	1 019 039	1 041	308 010	3 833	1 327 049
1956	2 562	955 807	967	294 355	3 529	1 250 162

1 000 kpl

Milj. mk

Haara- konttori	1956		1957		1958		1959	
	Luku	Määrä	Luku	Määrä	Luku	Määrä	Luku	Määrä
Turku	133	63 632	126	60 897	109	58 383	138	73 435
Pori	75	21 649	85	24 834	88	22 824	105	25 827
Vaasa	125	26 045	131	25 997	139	30 386	146	33 134
Oulu	97	32 037	103	29 322	106	30 782	113	32 146
Kuopio	52	12 573	54	12 576	57	14 412	62	15 756
Joensuu	26	6 921	28	7 462	30	7 890	34	7 372
Mikkeli	27	5 418	31	5 284	33	5 955	36	6 350
Tampere	155	69 855	163	77 670	170	70 408	176	75 432
Hämeenlinna	39	7 531	44	8 930	47	8 091	54	8 631
Jyväskylä ...	71	12 939	86	14 741	96	16 123	113	17 632
Kotka	34	12 322	38	13 988	41	15 368	44	14 025
Lahti	133	23 433	152	26 309	184	27 131	228	31 736
Yhteensä	967	294 355	1 041	308 010	1 100	307 753	1 249	341 476

14. Omat varat vuosien 1926—1959 lopussa

Milj. mk

Vuosi	Kantarahasto	Vararahasto	Kiinteistön ja kaluston arvoa vastaavat varat	Käyttämättömät voittovarat	Yhteensä
1926	500	133	12	107	752
1927	500	240	12	117	869
1928	500	357	12	144	1 013
1929	500	501	12	151	1 164
1930	1 000	76	12	131	1 219
1931	1 000	142	12	111	1 265
1932	1 000	197	12	116	1 325
1933	1 000	204	12	112	1 328
1934	1 000	206	12	111	1 329
1935	1 000	262	12	100	1 374
1936	1 000	313	12	101	1 426
1937	1 000	363	12	102	1 477
1938	1 250	415	12	105	1 782
1939	1 250	469	12	103	1 834
1940	1 250	522	12	203	1 987
1941	1 250	625	12	212	2 099
1942	1 250	737	12	231	2 230
1943	1 250	868	32	232	2 382
1944	1 250	1 001	32	222	2 505
1945	1 250	1 154	32	237	2 673
1946	1 250	1 291	32	242	2 815
1947	1 250	1 433	—	604	3 287
1948	5 000	137	—	834	5 971
1949	5 000	571	—	908	6 479
1950	5 000	1 025	—	1 004	7 029
1951	5 000	1 527	—	1 415	7 942
1952	5 000	2 242	—	1 212	8 454
1953	5 000	2 847	—	1 671	9 518
1954	5 000	3 683	—	1 557	10 240
1955	10 000	—	—	1 612	11 612
1956	10 000	812	—	2 052	12 864
1957	10 000	1 838	—	2 171	14 009
1958	10 000	2 924	—	1 631	14 555
1959	10 000	3 739	—	1 247	14 986

15. Voittovarojen käyttö vuosina 1926—1959

Milj. mk

Vuosi	Käytettävissä olevia voittovaroja vuoden alussa	Siitä:			Vuoden voitto
		Siirretty vararahastoon	Siirretty eduskunnan käytettäväksi	Käyttämättä vuoden lopussa	
1926	83	83	—	—	107
1927	107	107	—	—	117
1928	117	117	—	—	144
1929	144	144	—	—	151
1930	151	76	75	0	131
1931	131	66	65	0	111
1932	111	55	55	1	115
1933	116	6	110	—	112
1934	112	2	110	—	111
1935	111	56	55	—	100
1936	100	50	50	—	101
1937	101	51	50	—	102
1938	102	52	50	—	105
1939	105	55	50	—	103
1940	103	53	50	—	203
1941	203	103	100	—	212
1942	212	112	100	—	231
1943	231	131	100	—	232
1944	232	132	100	—	222
1945	222	122	100	—	237
1946	237	137	100	—	242
1947	242	142	100	—	604
1948	604	304	300	—	834
1949	834	434	400	—	908
1950	908	408	500	—	1 004
1951	1 004	502	502	—	1 415
1952	1 415	715	700	—	1 212
1953	1 212	606	606	—	1 671
1954	1 671	835	800	36	1 521
1955	1 557	796	761	—	1 612
1956	1 612	812	800	—	2 052
1957	2 052	1 026	1 026	—	2 171
1958	2 171	1 086	1 085	—	1 631
1959	1 631	815	816	—	1 247

16. Parikurssit ja avista-myyntikurssit¹ vuonna 1959

Päivä	1 USAn dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Tanskan kruunua	100 Norjan kruunua	100 Sveitsin frangia	100 D- markkaa	100 Ranskan frangia
Parikurssi	320: —	896: —	6 186	4 633	4 480	7 318	7 619	64: 82
Myynti- kurssi								
2. I	320: 40	898: —	6 197	4 642	4 487	7 434	7 670	64: 98
3.	320: 40	898: 50	6 197	4 645	4 487	7 416	7 670	64: 98
7.	320: 40	898: 50	6 192	4 645	4 487	7 424	7 670	64: 98
8.	320: 40	899: —	6 192	4 645	4 492	7 424	7 670	64: 98
9.	320: 40	899: —	6 192	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
10.	320: 60	899: —	6 192	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
13.	320: 60	899: —	6 192	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
14.	320: 60	899: —	6 196	4 645	4 492	7 440	7 670	64: 98
16.	320: 60	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 440	7 670	64: 98
19.	320: 60	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 435	7 670	64: 98
22.	320: 60	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 435	7 670	64: 98
23.	320: 40	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 435	7 670	64: 98
26.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 435	7 670	64: 98
27.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
2. II	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
3.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
4.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
6.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
9.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
10.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
11.	320: 40	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 430	7 670	64: 98
12.	320: 40	899: 50	6 196	4 645	4 492	7 430	7 665	64: 98
13.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 665	64: 98
14.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 665	64: 98
17.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 665	64: 98
18.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 430	7 665	64: 98
21.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 425	7 665	64: 98
25.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 425	7 665	64: 98
26.	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 425	7 665	64: 98
27.	320: 40	900: 50	6 196	4 645	4 492	7 425	7 665	64: 98
3. III	320: 40	900: 50	6 196	4 645	4 492	7 418	7 665	64: 98
4.	320: 40	900: 50	6 196	4 645	4 492	7 413	7 665	64: 98
5.	320: 40	900: 50	6 196	4 645	4 492	7 413	7 665	64: 98
6.	320: 40	900: 50	6 196	4 645	4 492	7 413	7 665	64: 98
9.	320: 40	900: 50	6 192	4 645	4 492	7 408	7 660	64: 98
10.	320: 40	900: 50	6 192	4 645	4 492	7 408	7 660	64: 98
12.	320: 40	900: 50	6 192	4 645	4 492	7 403	7 655	64: 98
14.	320: 40	900: 50	6 192	4 645	4 492	7 403	7 655	64: 98

¹ Kurssit niinä päivinä, joina jokin kurssi on muuttunut. — ² Nimellinen kurssi.

mk

100 Belgian frangia	100 Hollannin florintia	100 Itävallan šillinkiä	100 Tšekko- slovakian kruunua	100 Portugalin escudoa	100 Italian liiraa	1 Kanadan dollari	Päivä
640: —	8 421	1 231	4 444	1 113: —	—	—	Parikurssi
							Myynti- kurssi
642: —	8 484	1 236	4 463	1 118: 50	51: 35	332: 50	2. I
642: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 35	332: —	3.
642: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 40	332: —	7.
642: —	8 497	1 236	4 463	1 118: 50	51: 40	332: —	8.
* 639: —	8 497	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	332: —	9.
640: —	8 497	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	332: —	10.
640: 50	8 497	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	332: —	13.
641: 50	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	332: —	14.
641: 50	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	332: —	16.
641: 50	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 45	331: 30	19.
641: —	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 50	331: 30	22.
641: —	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 50	331: 30	23.
641: —	8 502	1 236	4 463	1 118: 50	51: 55	331: 30	26.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 55	331: 30	27.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 55	330: 30	2. II
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 55	329: 80	3.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 55	329: 40	4.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	329: 40	6.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	329: 20	9.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	328: 60	10.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	327: 80	11.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	327: 80	12.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	327: —	13.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 60	326: 60	14.
641: —	8 496	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	327: 40	17.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	328: 60	18.
640: 50	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	328: 60	21.
640: 50	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: —	25.
640: 50	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: —	26.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 40	27.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 40	3. III
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 40	4.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 20	5.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 80	6.
641: —	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 80	9.
640: 40	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 20	10.
640: 40	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	329: 90	12.
640: 40	8 490	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 20	14.

16. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1959

Päivä	1 USAn dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Tanskan kruunua	100 Norjan kruunua	100 Sveitsin frangia	100 D- markkaa	100 Ranskan frangia
17. III	320: 20	900: 50	6 192	4 645	4 492	7 403	7 655	64: 98
19.	320: 20	900: 50	6 192	4 649	4 492	7 403	7 655	64: 98
20.	320: 20	901: —	6 192	4 649	4 496	7 408	7 655	64: 98
21.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 496	7 408	7 660	64: 98
24.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 496	7 408	7 660	64: 98
25.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 496	7 414	7 660	64: 98
31.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 496	7 414	7 660	64: 98
2. IV	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
3.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
4.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
7.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
8.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
9.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 414	7 660	64: 98
13.	320: 20	901: 50	6 192	4 656	4 500	7 409	7 660	64: 98
14.	320: 20	902: —	6 192	4 656	4 500	7 404	7 660	64: 98
16.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
21.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
23.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
24.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
29.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
2. V	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
5.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
6.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
8.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
13.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 404	7 660	64: 98
15.	320: 20	902: —	6 192	4 652	4 500	7 410	7 660	64: 98
16.	320: 20	901: 50	6 192	4 652	4 500	7 410	7 660	64: 98
20.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 500	7 410	7 660	64: 98
21.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 410	7 660	64: 98
23.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 500	7 410	7 660	64: 98
26.	320: 20	901: —	6 192	4 652	4 500	7 416	7 660	64: 98
29.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 416	7 660	64: 98
1. VI	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 416	7 660	64: 98
2.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 416	7 660	64: 98
3.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 424	7 660	64: 98
10.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 424	7 660	64: 98
11.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
12.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
23.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
24.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
30.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98

100 Belgian frangia	100 Hollannin florintia	100 Itävallan šillinkiä	100 Tšekko- slovakian kruunua	100 Portugalin escudoa	100 Italian liiraa	1 Kanadan dollari	Päivä
640: 40	8 485	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 40	17. III
640: 40	8 485	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 40	19.
640: 40	8 485	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 40	20.
640: 40	8 485	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 40	21.
640: 40	8 485	1 236	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 60	24.
640: 40	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 64	331: —	25.
640: 40	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 64	331: —	31.
640: 40	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 59	331: —	2. IV
640: 40	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 59	331: 40	3.
641: 20	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 59	331: 80	4.
641: 20	8 485	1 237	4 463	1 118: 50	51: 59	332: 20	7.
641: 20	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: 40	8.
641: 20	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: —	9.
641: 20	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: —	13.
641: 20	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: —	14.
642: —	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: —	16.
642: —	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: 40	21.
642: —	8 485	1 238	4 463	1 118: 50	51: 59	332: 80	23.
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 80	24.
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: —	29.
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 50	2. V
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 30	5.
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	331: 80	6.
642: —	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: —	8.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: —	13.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: —	15.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: —	16.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 50	20.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 70	21.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: —	23.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 50	26.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 60	29.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 90	1. VI
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 30	2.
642: 50	8 485	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 30	3.
641: 80	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 30	10.
641: 30	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 30	11.
641: 30	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 50	12.
641: 30	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 50	23.
640: 80	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	335: —	24.
640: 80	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 40	30.

16. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1959

Päivä	1 USAn dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Tanskan kruunua	100 Norjan kruunua	100 Sveitsin frangia	100 D- markkaa	100 Ranskan frangia
2. VII	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
3.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
8.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
9.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
10.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
14.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
17.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
22.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
24.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
3. VIII	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
7.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660	64: 98
11.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 660	64: 98
12.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 660	64: 98
13.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 660	64: 98
14.	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 660	64: 98
15.	320: 20	900: —	6 192	4 652	4 500	7 422	7 660	64: 98
17.	320: 20	900: —	6 192	4 652	4 500	7 422	7 654	64: 98
18.	320: 20	900: —	6 192	4 652	4 500	7 422	7 654	64: 98
20.	320: 40	899: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 654	64: 98
21.	320: 40	899: 50	6 192	4 652	4 500	7 422	7 654	64: 98
1. IX	320: 40	899: —	6 192	4 647	4 495	7 422	7 654	64: 98
2.	320: 40	898: —	6 192	4 647	4 495	7 422	7 654	64: 98
3.	320: 40	898: —	6 192	4 647	4 495	7 422	7 654	64: 98
4.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 415	7 654	64: 98
5.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 415	7 654	64: 98
9.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 415	7 654	64: 98
10.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 415	7 654	64: 98
14.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 410	7 654	64: 98
15.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 410	7 654	64: 98
16.	320: 40	898: —	6 192	4 642	4 490	7 410	7 654	64: 98
18.	320: 20	898: —	6 192	4 642	4 490	7 410	7 654	64: 98
19.	320: 20	898: —	6 192	4 645	4 490	7 405	7 654	64: 98
23.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 405	7 654	64: 98
25.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 405	7 654	64: 98
26.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 405	7 654	64: 98
29.	320: 20	897: 50	6 192	4 648	4 490	7 405	7 654	64: 98
1. X	320: 20	898: —	6 192	4 648	4 490	7 405	7 654	64: 98
5.	320: 20	898: —	6 192	4 648	4 490	7 398	7 654	64: 98
6.	320: 20	898: —	6 192	4 648	4 490	7 398	7 660	64: 98
7.	320: 20	897: 50	6 192	4 648	4 490	7 398	7 660	64: 98
9.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 398	7 660	64: 98

100 Belgian frangia	100 Hollannin florinia	100 Itävallan šillinkä	100 Tšekko- slovakian kruunua	100 Portugalin escudoa	100 Italian liraa	1 Kanadan dollari	Päivä
642: —	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 60	2. VII
642: —	8 490	1 238	4 458	1 118: 50	51: 59	336: —	3.
642: —	8 490	1 239	4 458	1 118: 50	51: 59	336: —	8.
642: —	8 490	1 239	4 458	1 118: 50	51: 59	335: —	9.
642: —	8 490	1 239	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 50	10.
642: —	8 490	1 240	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 50	14.
642: —	8 490	1 240	4 458	1 118: 50	51: 59	334: —	17.
642: —	8 490	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: —	22.
642: —	8 496	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: —	24.
642: —	8 490	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: —	3. VIII
642: —	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 50	7.
642: —	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 50	11.
642: —	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 90	12.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 40	13.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 80	14.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 80	15.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 80	17.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	336: 80	18.
641: 50	8 482	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	336: 20	20.
641: —	8 475	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	336: 20	21.
641: —	8 475	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	336: 20	1. IX
641: —	8 475	1 241	4 458	1 118: 50	51: 59	336: 20	2.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	335: 30	3.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	335: 30	4.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	335: 60	5.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: —	9.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 30	10.
641: —	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 30	14.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 30	15.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 80	16.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 80	18.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 80	19.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 80	23.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	337: —	25.
640: 20	8 475	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 30	26.
640: 20	8 485	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	29.
640: 20	8 485	1 242	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	1. X
640: 20	8 485	1 241	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	5.
640: 20	8 485	1 241	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	6.
640: 70	8 492	1 241	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	7.
640: 70	8 492	1 241	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 80	9.

16. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1959

Päivä	1 USAn dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Tanskan kruunua	100 Norjan kruunua	100 Sveitsin frangia	100 D- markkaa	100 Ranskan frangia
12. X	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 390	7 660	64: 98
14.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 660	64: 98
15.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 660	64: 98
21.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 660	64: 98
22.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 660	64: 98
24.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 670	64: 98
27.	320: 20	899: —	6 192	4 648	4 490	7 378	7 678	64: 98
28.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 378	7 678	64: 98
30.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 368	7 678	64: 98
2. XI	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 368	7 678	64: 98
3.	320: 20	898: 50	6 192	4 648	4 490	7 368	7 678	64: 98
4.	320: 20	898: —	6 192	4 648	4 490	7 368	7 678	64: 98
5.	320: 40	898: —	6 192	4 648	4 490	7 377	7 678	64: 98
6.	320: 40	898: —	6 192	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
9.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
11.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
13.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
14.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
16.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
17.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
18.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 390	7 678	64: 98
19.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 380	7 678	64: 98
25.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 380	7 678	64: 98
26.	320: 40	898: —	6 185	4 648	4 490	7 380	7 678	64: 98
28.	320: 40	897: 50	6 185	4 648	4 490	7 380	7 678	64: 98
30.	320: 40	897: 50	6 185	4 643	4 490	7 380	7 678	64: 98
1. XII	320: 40	897: 50	6 185	4 643	4 490	7 380	7 678	64: 98
2.	320: 40	897: —	6 185	4 643	4 490	7 380	7 678	64: 98
4.	320: 40	896: —	6 185	4 643	4 484	7 380	7 678	64: 98
7.	320: 40	896: —	6 185	4 643	4 484	7 390	7 678	64: 98
8.	320: 40	896: —	6 185	4 643	4 484	7 390	7 678	64: 98
9.	320: 20	896: 50	6 185	4 643	4 484	7 410	7 678	64: 98
12.	320: 20	896: 50	6 185	4 643	4 484	7 420	7 678	64: 98
22.	320: 20	896: —	6 185	4 643	4 484	7 420	7 678	64: 98
29.	320: 20	896: —	6 185	4 643	4 484	7 420	7 678	64: 98
Keski- määrä	320: 28	899: 60	6 192	4 649	4 494	7 413	7 664	64: 98

Joidenkin maiden clearingsopimukset perustuivat dollariin. Ankara, Asuncion, Ateena, Beograd, Berliini, Bogotá, Budapest, Madrid, Montevideo, Rio de Janeiro, Sofia, Tel Aviv ja Varsova noteerattiin kurssiin 321 mk. Clearingsopimus Reykjavikin kanssa perustui puntaan, kurssiin 900 mk, Bukarestin, Moskovon ja Pekingin kanssa ruplaan, alkuvuoden kurssiin 8 035 mk ja huhtikuun 24 päivästä lähtien kurssiin 8 025 mk 100 ruplalta.

mk

100 Belgian frangia	100 Hollannin florinia	100 Itävallan šillinkiä	100 Tšekko- slovakian kruunua	100 Portugalin escudoa	100 Italian liiraa	1 Kanadan dollari	Päivä
640: 70	8 492	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 50	12. X
640: 70	8 492	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 50	14.
640: 70	8 492	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	15.
640: —	8 492	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	21.
640: —	8 484	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	22.
640: —	8 484	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	24.
640: —	8 484	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	27.
640: —	8 484	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	28.
640: —	8 484	1 240	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	30.
640: —	8 484	1 239	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 20	2. XI
640: 50	8 484	1 239	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 40	3.
640: 50	8 484	1 239	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 40	4.
640: 50	8 484	1 239	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 40	5.
640: 50	8 484	1 239	4 458	1 118: 50	51: 65	338: 40	6.
640: 50	8 484	1 239	4 458	1 120: —	51: 65	338: 40	9.
640: 50	8 484	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	338: 40	11.
640: 50	8 484	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	338: —	13.
640: 50	8 484	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	337: 50	14.
640: 50	8 491	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	337: 50	16.
640: 50	8 491	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	337: —	17.
640: 50	8 491	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	336: 60	18.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	335: 40	19.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	336: 70	25.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	335: 90	26.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	336: 50	28.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	336: 50	30.
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	337: 10	1. XII
640: 50	8 480	1 237	4 458	1 120: —	51: 65	336: 40	2.
640: 50	8 480	1 236	4 458	1 120: —	51: 65	336: 40	4.
640: 50	8 480	1 236	4 458	1 120: —	51: 65	336: 40	7.
640: 50	8 487	1 236	4 458	1 120: —	51: 65	337: —	8.
640: 50	8 487	1 236	4 458	1 120: —	51: 60	336: 70	9.
640: 50	8 487	1 236	4 458	1 120: —	51: 60	336: 70	12.
640: 50	8 495	1 236	4 458	1 120: —	51: 60	336: 90	22.
640: 50	8 495	1 234	4 458	1 120: —	51: 60	336: 30	29.
641: 12	8 487	1 238	4 460	1 118: 72	51: 60	334: 03	Keski- määrä

17. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina

Kuukausi	1 USAn dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Tanskan kruunua	100 Norjan kruunua	100 Sveitsin frangia	100 D- markkaa
1957							
I	231: —	647: 11	4 466	3 337	3 241	5 277	5 513
II	231: —	647: 94	4 469	3 339	3 238	5 279	5 515
III	231: —	648: 06	4 475	3 337	3 242	5 283	5 515
IV	231: —	648: 18	4 471	3 334	3 243	5 282	5 515
V	231: —	647: 67	4 475	3 332	3 240	5 285	5 515
VI	231: —	646: 38	4 475	3 331	3 237	5 288	5 515
VII	231: —	644: 74	4 462	3 331	3 229	5 286	5 517
VIII	231: —	644: 22	4 464	3 331	3 227	5 294	5 517
IX	277: 80	775: 38	5 367	4 009	3 886	6 371	6 637
X	321: —	897: 94	6 200	4 634	4 498	7 330	7 639
XI	321: —	898: 50	6 198	4 634	4 495	7 325	7 633
XII	321: —	898: 37	6 201	4 640	4 491	7 326	7 637
1958							
I	321: —	898: —	6 193	4 640	4 490	7 326	7 629
II	321: —	898: 30	6 186	4 642	4 490	7 317	7 630
III	321: —	898: 28	6 184	4 643	4 490	7 320	7 640
IV	321: —	897: 48	6 185	4 640	4 487	7 328	7 647
V	321: —	896: 50	6 189	4 632	4 482	7 330	7 656
VI	321: —	896: 31	6 197	4 634	4 481	7 330	7 664
VII	321: —	895: 07	6 203	4 631	4 478	7 337	7 668
VIII	321: —	895: 38	6 207	4 629	4 478	7 336	7 660
IX	321: —	895: 63	6 193	4 634	4 478	7 340	7 661
X	321: —	896: 06	6 186	4 634	4 481	7 338	7 667
XI	321: —	896: 85	6 193	4 634	4 482	7 333	7 667
XII	320: 92	896: 52	6 192	4 637	4 482	7 351	7 666
1959							
I	320: 49	899: 33	6 195	4 645	4 491	7 432	7 670
II	320: 40	900: —	6 196	4 645	4 492	7 429	7 667
III	320: 31	900: 67	6 193	4 647	4 493	7 409	7 660
IV	320: 20	901: 79	6 192	4 654	4 500	7 408	7 660
V	320: 20	901: 43	6 192	4 652	4 500	7 409	7 660
VI	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 427	7 660
VII	320: 20	900: 50	6 192	4 652	4 500	7 430	7 660
VIII	320: 28	900: 04	6 192	4 652	4 500	7 424	7 657
IX	320: 32	898: 10	6 192	4 645	4 491	7 411	7 654
X	320: 20	898: 60	6 192	4 648	4 490	7 386	7 663
XI	320: 38	898: —	6 187	4 648	4 490	7 383	7 678
XII	320: 26	896: 36	6 185	4 643	4 485	7 408	7 678

1957—1959

mk

100 Ranskan frangia	100 Belgian frangia	100 Hollannin floriinia	100 Itävallan šillinkiä	100 Tšekko- slovakian kruunua	100 Portugalin escudoa	100 Italian liraa	1 Kanadan dollari	Kuntauksi
								1957
65: 67	460: 95	6 072	890: —	3 208	804: —	—	238: —	I
65: 68	460: 87	6 075	890: —	3 208	804: —	—	238: —	II
65: 69	460: 79	6 079	890: —	3 208	804: —	—	238: —	III
65: 70	460: 43	6 086	890: —	3 208	804: —	—	238: —	IV
65: 70	460: 17	6 078	890: 42	3 208	804: —	—	238: —	V
65: 71	460: —	6 071	891: —	3 208	804: —	—	238: 70	VI
65: 75	460: 50	6 061	891: —	3 208	804: —	—	240: —	VII
58: 99	462: 06	6 057	891: —	3 208	804: —	—	241: —	VIII
66: 10	555: 16	7 302	1 072: —	3 860	967: 54	51: 35	289: 28	IX
76: 02	640: 50	8 448	1 235: —	4 463	1 118: 50	51: 35	332: 22	X
76: 02	641: 62	8 450	1 234: —	4 463	1 118: 50	51: 35	334: —	XI
76: 35	642: 07	8 466	1 234: —	4 463	1 118: 50	51: 35	330: 07	XII
								1958
76: 33	642: 66	8 480	1 232: —	4 463	1 118: 50	51: 26	327: —	I
76: 37	643: 54	8 456	1 233: —	4 463	1 118: 50	51: 38	327: —	II
76: 37	642: 73	8 456	1 234: —	4 463	1 118: 50	51: 44	327: —	III
76: 37	643: —	8 456	1 235: —	4 463	1 118: 50	51: 44	329: 57	IV
76: 37	643: —	8 461	1 236: —	4 463	1 118: 50	51: 38	331: —	V
76: 37	643: —	8 467	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 43	333: —	VI
76: 37	643: —	8 474	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 50	334: 46	VII
76: 37	644: 10	8 476	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 51	333: 13	VIII
76: 37	644: 33	8 477	1 237: —	4 463	1 118: 50	51: 51	328: 27	IX
76: 37	643: 20	8 482	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 39	329: 56	X
76: 37	643: —	8 476	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 40	330: 58	XI
74: 88	643: —	8 475	1 238: —	4 463	1 118: 50	51: 36	332: 07	XII
								1959
64: 98	641: 13	8 498	1 236: —	4 463	1 118: 50	51: 47	331: 67	I
64: 98	640: 90	8 494	1 236: —	4 463	1 118: 50	51: 61	328: 67	II
64: 98	640: 58	8 488	1 236: —	4 463	1 118: 50	51: 64	330: 19	III
64: 98	641: 51	8 485	1 238: —	4 462	1 118: 50	51: 59	332: 17	IV
64: 98	642: 33	8 485	1 238: —	4 458	1 118: 50	51: 59	332: 47	V
64: 98	641: 58	8 488	1 238: —	4 458	1 118: 50	51: 59	333: 82	VI
64: 98	641: 96	8 492	1 240: —	4 458	1 118: 50	51: 59	334: 63	VII
64: 98	641: 52	8 481	1 241: —	4 458	1 118: 50	51: 59	335: 43	VIII
64: 98	640: 57	8 476	1 242: —	4 458	1 118: 50	51: 65	336: 50	IX
64: 98	640: 36	8 488	1 240: —	4 458	1 118: 50	51: 65	337: 98	X
64: 98	640: 48	8 483	1 238: —	4 458	1 119: 64	51: 65	337: 16	XI
64: 98	640: 50	8 488	1 236: —	4 458	1 112: —	51: 61	336: 65	XII

18. Avista-myyntikurssit vuosina 1926—1959

Vuosi	1 USAn dollari			1 Englannin punta			100 Ruotsin kruunua		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1926	39: 70	39: 70	39: 70	193: 35	192: 55	193: 02	1 067: 50	1 060: 50	1 063: 75
1927	39: 70	39: 70	39: 70	193: 95	192: 65	193: 09	1 074: —	1 060: 50	1 065: 80
1928	39: 70	39: 70	39: 70	194: 05	192: 55	193: 32	1 071: 50	1 062: —	1 065: 25
1929	39: 70	39: 70	39: 70	194: 20	192: 65	193: 11	1 073: 50	1 061: 50	1 065: 52
1930	39: 70	39: 70	39: 70	194: 15	192: 90	193: 20	1 071: —	1 065: —	1 067: 38
1931	74: 95	39: 70	43: 54	245: 85	160: —	193: 99	1 358: —	930: —	1 081: 14
1932	71: 90	56: 70	64: 89	240: —	216: 50	226: 49	1 329: —	1 040: —	1 195: 06
1933	68: 35	41: 90	55: 03	227: 50	226: 75	227: 01	1 243: —	1 162: —	1 183: 96
1934	46: 55	43: 85	45: 10	227: —	227: —	227: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1935	47: 95	45: 60	46: 35	227: —	227: —	227: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1936	46: 70	44: 95	45: 82	227: —	227: —	227: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1937	46: 70	45: 50	46: 06	227: —	227: —	227: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1938	49: 15	45: 25	46: 62	227: —	227: —	227: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1939	50: 70	48: 50	48: 86	227: —	184: —	217: 22	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1940	49: 35	49: 35	49: 35	199: —	157: 75	185: 76	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1941	49: 35	49: 35	49: 35	197: —	191: —	195: 31	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1942	49: 35	49: 35	49: 35	196: —	196: —	196: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1943	49: 35	49: 35	49: 35	196: —	196: —	196: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1944	49: 35	49: 35	49: 35	196: —	196: —	196: —	1 171: —	1 171: —	1 171: —
1945	136: —	49: 35	89: 59	547: —	196: —	358: 48	3 230: —	1 171: —	2 127: 68
1946	136: —	136: —	136: —	547: —	547: —	547: —	3 790: —	3 230: —	3 497: 91
1947	136: —	136: —	136: —	547: —	547: —	547: —	3 790: —	3 790: —	3 790: —
1948	136: —	136: —	136: —	547: —	547: —	547: —	3 790: —	3 790: —	3 790: —
1949	231: —	136: —	169: 16	646: —	547: —	597: 48	4 450: —	3 790: —	4 126: 56
1950	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 450: —	4 450: —
1951	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 450: —	4 450: —
1952	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 450: —	4 450: —
1953	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 450: —	4 450: —
1954	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 450: —	4 450: —
1955	231: —	231: —	231: —	646: —	646: —	646: —	4 450: —	4 447: —	4 450: —
1956	231: —	231: —	231: —	646: —	644: —	645: 25	4 479: —	4 440: —	4 458: —
1957	321: —	231: —	257: 31	898: 50	644: —	720: 09	6 210: —	4 456: —	4 975: —
1958	321: —	320: 40	320: 99	898: 50	894: —	896: 67	6 210: —	6 180: —	6 192: —
1959	320: 60	320: 20	320: 28	902: —	896: —	899: 60	6 197: —	6 185: —	6 192: —

100 Tanskan kruunua			100 Norjan kruunua			100 Sveitsin frangia			Vuosi
Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	
1 061: —	980: —	1 044: 40	1 032: —	809: —	890: 62	771: —	766: —	768: 46	1926
1 067: —	1 059: —	1 062: 70	1 059: —	1 009: —	1 036: 71	769: —	765: —	765: 94	1927
1 067: —	1 059: 50	1 063: 16	1 065: —	1 056: 50	1 061: 04	768: —	764: 50	765: 67	1928
1 068: 50	1 059: —	1 061: 67	1 068: —	1 059: —	1 061: 73	774: 50	764: 50	767: 22	1929
1 067: —	1 062: 50	1 064: —	1 067: —	1 062: —	1 063: 79	773: —	767: 50	770: 53	1930
1 360: —	905: —	1 074: 32	1 352: —	905: —	1 073: 76	1 453: —	764: 50	846: 77	1931
1 307: —	1 180: —	1 215: 86	1 284: —	1 051: —	1 164: 21	1 382: —	1 103: —	1 259: 83	1932
1 180: —	1 011: —	1 025: 42	1 175: —	1 141: —	1 151: 09	1 436: —	1 252: —	1 327: 77	1933
1 015: —	1 014: —	1 014: 70	1 142: —	1 141: —	1 141: 70	1 521: —	1 348: —	1 460: 57	1934
1 014: —	1 014: —	1 014: —	1 141: —	1 141: —	1 141: —	1 577: —	1 481: —	1 506: 39	1935
1 014: —	1 014: —	1 014: —	1 141: —	1 141: —	1 141: —	1 507: —	1 057: —	1 376: 56	1936
1 014: —	1 014: —	1 014: —	1 141: —	1 141: —	1 141: —	1 064: —	1 047: —	1 054: 86	1937
1 014: —	1 014: —	1 014: —	1 141: —	1 141: —	1 141: —	1 119: —	1 045: —	1 065: 52	1938
1 014: —	954: —	994: 61	1 141: —	1 122: —	1 136: 30	1 146: —	1 091: —	1 106: 88	1939
	954: —	954: —	1 127: —	1 127: —	1 127: —	1 156: —	1 120: —	1 134: 17	1940
954: —	954: —	954: —	1 127: —	1 127: —	1 127: —	1 158: —	1 156: —	1 157: 87	1941
1 035: —	954: —	1 030: 43	1 127: —	1 127: —	1 127: —	1 158: —	1 158: —	1 158: —	1942
1 035: —	1 035: —	1 035: —	1 127: —	1 127: —	1 127: —	1 158: —	1 158: —	1 158: —	1943
1 035: —	1 035: —	1 035: —	1 127: —	1 127: —	1 127: —	1 158: —	1 158: —	1 158: —	1944
2 830: —	1 035: —	1 870: 90	2 750: —	1 127: —	1 861: 78	3 175: —	1 158: —	2 098: 05	1945
2 830: —	2 830: —	2 830: —	2 750: —	2 745: —	2 746: 99	3 175: —	3 175: —	3 175: —	1946
2 830: —	2 830: —	2 830: —	2 745: —	2 745: —	2 745: —	3 175: —	3 175: —	3 175: —	1947
2 830: —	2 830: —	2 830: —	2 745: —	2 745: —	2 745: —	3 175: —	3 175: —	3 175: —	1948
3 330: —	2 829: —	3 084: 72	3 231: —	2 745: —	2 992: 53	5 375: —	3 175: —	3 906: 29	1949
3 330: —	3 330: —	3 330: —	3 231: —	3 231: —	3 231: —	5 300: —	5 300: —	5 300: —	1950
3 340: —	3 330: —	3 334: 95	3 235: —	3 231: —	3 231: 77	5 300: —	5 300: —	5 300: —	1951
3 340: —	3 340: —	3 340: —	3 235: —	3 235: —	3 235: —	5 300: —	5 300: —	5 300: —	1952
3 340: —	3 340: —	3 340: —	3 235: —	3 235: —	3 235: —	5 300: —	5 300: —	5 300: —	1953
3 340: —	3 340: —	3 340: —	3 235: —	3 235: —	3 235: —	5 300: —	5 300: —	5 300: —	1954
3 341: —	3 340: —	3 340: —	3 235: —	3 228: —	3 235: —	5 300: —	5 275: —	5 300: —	1955
3 346: —	3 327: —	3 335: —	3 242: —	3 220: —	3 228: —	5 297: —	5 263: —	5 278: —	1956
4 640: —	3 331: —	3 714: —	4 500: —	3 227: —	3 604: —	7 370: —	5 277: —	5 883: —	1957
4 644: —	4 628: —	4 636: —	4 490: —	4 478: —	4 483: —	7 355: —	7 315: —	7 332: —	1958
4 656: —	4 642: —	4 649: —	4 500: —	4 484: —	4 494: —	7 440: —	7 368: —	7 413: —	1959

18. (Jatk.) Avista-myyntikurssit vuosina 1926—1959

Vuosi	100 Saksan markkaa 100 D-markkaa ¹			100 Ranskan frangia			100 Belgian frangia ²		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1926	950:—	947:—	948:52	162:—	83:—	129:82	181:—	89:—	130:86
1927	950:—	944:—	946:08	159:—	156:—	156:68	111:40	111:—	111:11
1928	952:—	946:—	948:72	157:—	155:50	156:27	111:20	110:60	110:92
1929	953:50	940:50	947:50	157:—	155:50	156:12	111:60	110:60	110:85
1930	951:—	944:25	948:28	157:—	155:50	156:10	111:40	110:80	110:99
1931	1 765:—	932:—	1 039:93	292:—	155:30	170:93	208:20	110:50	121:56
1932	1 711:—	1 349:—	1 542:83	280:75	223:—	254:91	199:20	158:20	180:68
1933	1 764:—	1 489:—	1 630:94	289:50	255:—	269:19	206:20	181:—	191:46
1934	1 878:—	1 656:—	1 775:94	307:50	272:50	296:37	217:60	193:60	210:16
1935	1 952:—	1 838:—	1 866:86	320:—	301:75	305:67	226:60	154:—	171:63
1936	1 875:—	1 805:—	1 844:42	305:25	217:—	280:02	157:80	151:60	154:76
1937	1 872:—	1 832:—	1 848:33	217:25	154:—	187:09	157:80	153:60	155:20
1938	1 967:—	1 829:—	1 868:65	156:—	128:50	135:42	168:—	153:60	157:59
1939	1 982:—	1 942:—	1 958:18	130:75	106:50	124:60	172:—	162:80	165:60
1940	1 982:—	1 974:—	1 977:91	115:—	91:—	109:57	170:80	166:—	167:05
1941	1 974:35	1 974:35	1 974:35	107:—	107:—	107:—	166:—	157:95	162:31
1942	1 974:35	1 974:35	1 974:35	107:—	107:—	107:—	157:95	157:95	157:95
1943	1 974:35	1 974:35	1 974:35	107:—	107:—	107:—	157:95	157:95	157:95
1944	1 974:35	1 974:35	1 974:35	107:—	107:—	107:—	157:95	157:95	157:95
1945	1 974:35	1 974:35	1 974:35	115:—	107:—	107:19	310:—	157:95	157:95
1946	—	—	—	115:—	114:—	114:14	310:—	310:—	310:—
1947	—	—	—	114:—	114:—	114:—	310:—	310:—	310:—
1948	—	—	—	114:—	53:37	64:07	310:—	310:—	310:—
1949	—	—	—	66:—	50:10	57:06	462:—	310:—	366:12
1950	—	—	—	66:—	66:—	66:—	462:—	462:—	462:—
1951	—	—	—	66:—	66:—	66:—	462:—	462:—	462:—
1952	5 500:—	5 500:—	5 500:—	66:—	66:—	66:—	462:—	462:—	462:—
1953	5 500:—	5 500:—	5 500:—	66:—	66:—	66:—	462:—	462:—	462:—
1954	5 500:—	5 500:—	5 500:—	66:—	66:—	66:—	462:—	462:—	462:—
1955	5 510:—	5 500:—	5 500:—	66:—	66:—	66:—	462:70	462:—	462:—
1956	5 519:—	5 501:—	5 511:—	66:—	65:54	65:74	463:50	460:50	462:69
1957	7 676:—	5 509:—	6 137:—	76:50	54:82	67:79	642:50	459:90	513:59
1958	7 671:—	7 627:—	7 655:—	76:45	64:98	76:25	644:50	642:—	643:25
1959	7 678:—	7 654:—	7 664:—	64:98	64:98	64:98	642:50	639:—	641:12

¹ Saksan markka oli käytössä vuoteen 1948 asti, jolloin rahanuudistuksessa siirryttiin D-markkaan.² 8. 11. 1926—29. 12. 1945 ilmoitettu 1/5 belgan noteerauksesta (1 belga = 5 frangia).

100 Hollannin florinia			100 Tšekkoslovakian kruunua			100 Italian liiraa			Vuosi
Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	
1 601: —	1 589: —	1 594: 38	119: —	119: —	119: —	185: —	132: —	157: 44	1926
1 607: 50	1 587: 50	1 593: 93	119: —	119: —	119: —	231: —	171: —	206: 38	1927
1 607: —	1 593: —	1 598: 67	119: —	119: —	119: —	211: —	208: —	209: 53	1928
1 606: 50	1 592: —	1 597: 83	119: —	118: —	118: 61	209: —	208: —	208: 52	1929
1 605: 50	1 594: 50	1 598: 92	118: 50	118: —	118: 06	209: —	208: —	208: 49	1930
3 018: —	1 592: 50	1 755: 45	225: —	117: 50	129: 59	388: —	207: 50	227: 42	1931
2 983: —	2 296: —	2 616: 33	213: —	169: —	193: 03	366: —	295: —	333: 36	1932
2 985: —	2 600: —	2 764: 95	220: —	194: —	204: 45	388: —	331: —	358: 53	1933
3 160: —	2 798: —	3 089: 78	223: —	183: —	192: 27	400: —	366: —	386: 89	1934
3 289: —	3 080: —	3 138: 48	203: —	191: —	193: 95	405: —	361: —	384: 04	1935
3 133: —	2 440: —	2 944: 55	194: —	164: —	184: 98	363: —	247: —	283: 37	1936
2 550: —	2 512: —	2 531: 14	165: —	160: —	161: 58	247: —	240: —	243: 70	1937
2 674: —	2 526: —	2 559: 18	170: —	159: —	162: 76	259: —	239: —	245: 60	1938
2 711: —	2 572: —	2 614: 28	170: —	168: —	168: 12	267: —	256: —	258: 12	1939
2 665: —	2 620: —	2 642: 90	—	—	—	260: —	260: —	260: —	1940
2 620: —	2 620: —	2 620: —	—	—	—	265: —	260: —	263: 03	1941
2 620: —	2 620: —	2 620: —	—	—	—	265: —	265: —	265: —	1942
2 620: —	2 620: —	2 620: —	—	—	—	265: —	265: —	265: —	1943
2 620: —	2 620: —	2 620: —	—	—	—	265: —	265: —	265: —	1944
2 620: —	2 620: —	2 620: —	—	—	—	265: —	265: —	265: —	1945
5 120: —	5 120: —	5 120: —	275: —	275: —	275: —	—	—	—	1946
5 120: —	5 120: —	5 120: —	275: —	275: —	275: —	—	—	—	1947
5 120: —	5 120: —	5 120: —	275: —	275: —	275: —	—	—	—	1948
6 090: —	5 120: —	5 605: 76	462: —	275: —	339: 51	—	—	—	1949
6 090: —	6 090: —	6 090: —	462: —	462: —	462: —	—	—	—	1950
6 090: —	6 090: —	6 090: —	462: —	462: —	462: —	—	—	—	1951
6 090: —	6 090: —	6 090: —	462: —	462: —	462: —	—	—	—	1952
6 090: —	6 090: —	6 090: —	3 208: —	3 208: —	3 208: —	—	—	—	1953
6 090: —	6 090: —	6 090: —	3 208: —	3 208: —	3 208: —	—	—	—	1954
6 090: —	6 080: —	6 090: —	3 208: —	3 208: —	3 208: —	—	—	—	1955
6 091: —	6 049: —	6 066: —	3 208: —	3 208: —	3 208: —	—	—	—	1956
8 475: —	6 056: —	6 768: —	4 463: —	3 208: —	3 575: —	51: 35	51: 25	51: 35	1957
8 484: —	8 443: —	8 470: —	4 463: —	4 463: —	4 463: —	51: 55	51: 15	51: 42	1958
8 502: —	8 475: —	8 487: —	4 463: —	4 458: —	4 460: —	51: 65	51: 35	51: 60	1959

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1959 lopussa

ESKOLA, KUSTAA OSKARI, maanviljelijä, *puheenjohtaja*
TANNER, VÄINÖ ALFRED, lakitieteen kunniatohtori, *varapuheenjohtaja*
AALTONEN, AIMO ANSELM, kirvesmies
WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, filosofian maisteri
PELTONEN, ONNI EVERT, veturinkuljettaja
KORSIMO, ARVO ILMARI, kanslianeuvos, kulkulaitosten ja yleisten töiden
ministeri
MURTO, YRJÖ ALEKSANTERI, toimitsija
SÖDERHJELM, JOHAN OTTO, lakitieteen tohtori
UOTI, OLLI JOHANNES, valtiotieteen kandidaatti

Suomen Pankki vuoden 1959 lopussa

Johtokunta

WARIS, KLAUS HENRIK, filosofian tohtori, *puheenjohtaja*
LEINONEN, ESKO KULLERVO, lainopin kandidaatti
SIMONEN, AARRE EDVARD, lakitieteen lisensiaatti, varatuomari
KARJALAINEN, AHTI KALLE SAMULI, valtiotieteen tohtori, kauppa- ja teol-
isuusministeri (virasta vapaa)
ROSSI, TARU REINO KAI, filosofian tohtori

Pankin sihteerit

VATANEN, UUNO ARMAS, luottoasiat
TAMMIVUORI, PERTTI JUHANI, hallinnolliset asiat
ASP, EERO RAFAEL, ulkomaan asiat (virasta vapaa)
VOUTILAINEN, JOUKO JUHANI, tiedotusasiat

Pankin pääkonttori

Ylikamreeri

ENGBERG, KARL GUNNAR

Osastopäälliköt

SUNDMAN, CARL GUSTAV, ulkomaanvaluutat
BLOMQUIST, PAUL MIKAEL, keskuskirjanpito
ÖSTERLUND, PAUL-ERIK LUDVIG, ulkomaanvaluutat
KAJANTIE, ARVO OLAVI, remburssit ja tarkastus
LINDSTRÖM, HELGE EUGEN, luottoasiat
JUSSILA, JUHO EINO, toimisto
EIROLA, KAINO PELLERVO, kirjanpito
NENONEN, AARRE VILHO, ulkomainen kirjeenvaihto

Ylikassanhoitaja

ASPELUND, BROR KARL ARTHUR

Taloustieteellinen tutkimuslaitos

VALVANNE, HEIKKI ILMARI, *tutkimuslaitoksen johtaja*
PAUNIO, JOUKO JUHANI KYÖSTI, *osastopäällikkö*